

Num.
282.

Genoveva
Genoveva.

Deews neatstahj sawejus.
Doti jauns fenlaidu stahstis.

Genoveva tukfneft dauda mahtes preekus.

Rigā, 1900.

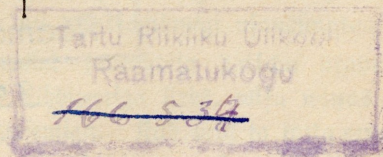
Est. A - 14822

Genowewa.

Num.
282.

Lofti jauks senlaiku stahsts.

Wispilnigakais isdewums.

Rigâ, 1900.

Дозволено цензурою, Рига 7-го Августа 1900 г.

Est. A

Tartu Ülikooli
Raamatukogu

35267

Pirmā nodāta.

Genowewa top grafa Siegfrida laulata draudzene.

Falzgrieseene Genowewa ir dšimufe jau preekš daudš gadu-
finteneem un dšihwoja tai laikmetā kur mušfu tehšemei šakla
ataust preeka un šwehtibas brihšči. Šwehta Ewangelijuma gaisma
bij šaklufe paganu tumšibai zauršpihdei un šatreklufe wiku waras
darbus. Lehnā mihliga Jesus mahziba laufas wiku širdš un deldeja
wifu eedšimto mešchonibu, kuru tee bij mantojušči no šaweem tehwu
tehweem. Pat iſpoſtitā un neaptoptā druwa mantoja zaur pirmo
Kristus mahzibu paſludinataju ſtrahdigo roku zitu iſſtatu; un neišmeš-
rojami mešču gabali tika pašrwehrti par bagatigeem labibas laukeem
un dota weeta koſſeem ſeedoſſeem augtu dahrſeem. Zit daudš wah-
zijas firſti preezajas par ſčo diwſahrtejo ſwehtibu, kuru kriſtigas
mahzibas pašr wiku ſemi iſplahtija.

Starp ſeem firſteem atradas ari Genowewas tehws Brabantas
herzogs. Sawas leelas iſmanibas un droſčas duhſchibas labad tas
tika pat apbrihnots; un zaur ſawa kriſtiga prahta un taiſnigas mi-
leſibas labad, tika no wiſeem koti mihlets un zeenits. Tahda pate
mihliga un labprahtiga bij ari wika laulata draudzene un pehž iſhtas
pateſibas wareja ſazit ka tee ir weena ſirdš un weena dwehſele.
Genowewa bij ſčo augſto laulato ſauſču weenigā meita un tapa no
abeem wezakeem neiſſatot mihleta un preekſchihmigi uſaudſinata.

Genowewa jau ſawā behrnibā peerahdija gaiſču prahtu un
ſapraſchanu, tai bij mihliga un lihdszeetiga ſirdš, wiſa winas uſwe-
ſchanāš bij lehna godprahtiga un paſemiga. Kad pehž ta laika eeraduma
winas mahte pee ratina wehrpa, tad Genowewa, kura bij tiko peezus
gadus weza, noſehdas mahte blakus uſ koſča benkiſča un ſakla ar
ſawām maſām rozinām mehginat wehrpt un drihš winai ſchis darbs
weizas, ka prata wiſſmalkato pawedeenu greest. Wehrpjot ta mahte
lika preekſchā daſchadus prahtigus jautajeenus un ik uſ katru mahtes
wahrdū gudri atbildeja, winas waloda bij lehna, ſklaidra un apdomiga.

Wisi, kas til winas redseja, tee newareja deesgan nobrihnetees un fazija ka deenās no ņča behrna wajaga ko ņewiņčtu peedņihwot. Buhdama deņmit lihds diwpadņmit gadu weza ta gaħja ar ņaweem augsteem wezakeem baņnizā, baltās drehbēs geħrbuņēs ta ņehdeja starp teħwu un maħti ar dahrgu ņarlanu draħnu apwilkā krehņlā, un tad ta altara preeņčā uņ zeleeem Deewu luhdsā, tad ta ar ņawu miħligu, deewbijigu ņeju un ar ņawam platajam pret debesi pazeltajam azim, lihdsinajas pateeņčam debesu engelim. Rā pateeņs eepreezinataja engelis wina parahdijas katra nabaga buħdinā. Wina atneņa nowaħrguņčajeem behrneem maħti un no paņčas rokam pagatawotas drehbes gabalus un nabaga maħtem paņneesā daņču labu naudas gabalu, kuru herzogs, winas teħws tai dahwinajis preeņč paņčas draħnam un gresnuma. Ar bagati peepilditu kurwiti uņ rokas wina daudņreis paņčā riħta agrumā jeb daņčreis pat weħlā wakarā ņeidņas pee flimneekeem un atneņa teem atņpirdņinajoņčus malzinus un ņpeħzigus ehdeenus. Daņču dahrgu koka augli, kas toreis Waħziā weħl reti bij atrodami, to no ņawas mutes atraudama, lai flimos atņpirdņinatu. Rā peeauguņe jaunawa wina bij iħstas newainibas un ņkaistuma preeņčņihme. Un daudņ deewbijigas maħtes ņaweem behrneem peetodinataja nemt par preeņčņihmi augsto jaunkundņi, kā ta bij deewbijiga, laipna, strahdiga un paħlauņiga.

Reiņ laimejas kaħdam jaunam, duħņčigam bruneneekam, graņam Siegņridam, kaħdā kautinā, iņglaħbt Brabantes herzoga dņihwibu. Peħz pabeigta kara herzogs duħņčigo bruneneeku nehma lihds uņ ņawam maħjam, to til toti eemihleja, it kā tas buħtu wina paņča deħls, un dewa tam ņawu weenigo meitu par ņeewu. Kad peenahza ta deena kur Genowewai bij jazeto lihdsā ņawam laulatam draugam uņ wina pili, tad wiņā herzoga walņti atauņa behdas un nebij neweens zilweks atrodams ar ņauņām azim. Ari Genowewa newareja aņaras ņawaldit.

Gobbijigais teħws taħs ņleħdsā weħl reiņ ņawās rokas un karņtas aņaras raudadams fazija: „Ei Deewa waħrdā mana meita. Es un tawa maħte, meħs eņam wezi. Meħs abi paleekam ņčepat un neņinam waj tu weħl jebkad muħņu waigu redseņi. Bet Deews tas Rungs tew eet lihdsā. Baturi to aiņweenu preeņč azim un ņawā firdi, ka tu to no ņaweem wezakeem eņi maħziuņēs un nenomaldees ne pa mata platumu no wina zeleeem, neds pa labo neds kreiso puņi; tad mums tewis deħl nebuhs jaraiņejas un wareņi reiņ meerā ņawas azis ņleħgt.“

Peħz tam maħte ar dreboņčam rokam winas aplampa un ņčmukņedamā balņi uņ winas runaja: „Dņihwo weņela, Genowewa, un

Deewš lai tewi pawada! — At, es nesinu kahds liktens tewi ņagaida, bet mana firšs ir pildita ar daščadam behdigam jauņmam, tewiš deht! Tomehr, tu biji mums aiņweenu laba meita, biji muhņu weenigais preeks ņe ņemes wirņu, tu muhš nekad neapbehdinaji — at paleezi aiņweenu laba. Nedari nekad launu, tur tew buhtu Deewa un tawu wezaku preekņa Ķakaunas! Wehl reis, paleezi tu laba un kreetna — tad wiņš buhš labi! Un kaut mehš ņe ņemes wirņu wairs nekad neredņetos, tad gan tur augņa debefis reis redņefimees, uņ ņatikņmi!”

Tad abi wezaki wehl greeņas pee graņu Siegrida un to uņrunaja: „At dehš! ņanemi nu tu winu. Tas bij muhņu weenigais behrns. Wina ir teeņam tewiš zeeniga. Paturi winas aiņweenu mihtas un iņpildi tu tai tagad — tehwa un mahtes weetu.” Grafs Siegrids wiņu apņolija un nometas lihšs ar Genowewas uņ zeķem, lai ņanemtu tehwa un mahtes ņwehtibu.

Te ari bihņkabs Hildolts peenahza kas winus bij laulajis. Winņch bij koti deewbijigs zeenijams firngalwis, ar ņneega balteem mateem un ņarteem ņeedoņeem waigeem. Ari winņch abus ņwehtija un ihpaņchi pret Genowewu pagreeņees ņajija: „Neraudeet, godata kundņe! Deewš jumš ir noņpreedis leelu laimi — bet gluņchi zitadu neta wiņi ņe domā. Tomehr reis nahts deena, kad wiņi, kas ņe ņahw, ar preeka aņaram Deewu par to ņlawēs. Peemineet ņe ņos manus wahrduš, mihtota meita eekņ ta Kunga, tad, kad jumš kas ņewiņkšs gadifees — un tas Kungs lai paleet ar jumš!”

Behz deewbijiga firngalwja iņrunateem wahrdeem, wiņu klatbuhdamo firdis pahrnehma ņawadas ņchaufmas, un wiņeem iņliņas tā, it ta jauno kundņi ņagaiditu kahds ņewiņkņi gruhts liktens, wiņas gaudas pahrwehtas ņwehtas, klufas luhgņchanas un firdis pilnas tizibas pa-zehlas uņ to, tura warā wiņi ņahw un padewas wina ņwehtam prahtam. Behz wiņa ta grafs uņzehla ņawu jauno kundņi uņ grefna jahjama ņirga, ari pats uņlehza ņawam ņtraujajam lopinam mugurā un dewas zeķā, pawaditi no daudņ ņalateem bruneneekem nuuņneekem un kalpeem.

— — — — —
Dra nodaka.

Grafs Siegrids dodas ņarā.

Grafa pils ko ihpaņchi ņauz par Siegrida pili, atradas uņ augņta klintskalna, ņarp Rein un Moseles upes jaukajeem kraņteem, koti patihņamā weetā. Kad grafs ar ņawu jauno laulato draudņeni tuwojas

pilswahrteem, tad jau tur leelâ pullâ stahweja wiſi wina fulaini un apatſchneeki — wiſri un ſeewas, jaunekti, jaunawas un behrni gehrbuſchees ſawâs ſwehtdeenâs rotâs, lai waretu zeenigo jauno pahri pa godam ſanemt. Pilswahrtri bij gresnoti ſatâm wihtem un puſem, ari wiſa gatwa bij ſwaigam puſem nokaiſita. Wiſu azis luhkojas weenigi uſ Genowewas; katrs wehlejas ſawu jauno pawehlneezi redſet. Kad tee winas tagad tuwak redſeja, tad wiſus pahrnehma ſawada iſbrihneſchanas. Jo Genowewas ſeja atſpulgojas tã gaiſchã ſpoguli wiſa winas debefchigã labſirdiba.

Genowewa nokahpa no ſawa ſirga un wiſus apſweiza ar laipnakeem, mihleſtibas pilneem wahrdeem. Wina it ſewiſchki laipni ſarunajas ar mahtem kaſ ſawus behrnus pee rotam turedamas te ſtahweja, toſ bagatigi apdahwinaja, jautaja pehz wina wahrdeem un wezumu, par to wiſi toti preezajas. Wet kad ari wehl jaunais grafs — tã wiſch iſteizas, to darot uſ Genowewas luhgumu, — apſolijas ſaweem kareiwjeem un deeneſtneekeem ta mehneſcha algu dubulti iſmaſfat, ſaweem pawalſtneekeem wiſas ta gada nodofchanas atlaiſt un nabageem iſdalit bagatas dahwanas, labibu un malku, tad par to wiſi ſkati gawileja un raudaja preeka aſaras. Slaweja ſewi un ſawus waldneekus par laimigeem un dauds tuhſtſofchas luhgſchanas raidija uſ debefim par jaunã pahra labflahjibu. Pat paſcheem wezeem kareiwjeem, kaſ ſawam kungam par godu apbrunoti ar ſobenu rotã ſtahweja, pluhda karſtas pateizibas aſaras iſ azim.

Siegfrids ar Genowewu dſihwoja ſwehtigakã weenprahtibã. Wet ſchi ſwehtlaimiba wilkaſ tikai daſchas nedekas. Rahdã wakarã pehz maltites, kad ſwezes jau bij aiſdedſinatas, laulats pahris it laimigi fehdeja kopã ſawã iſtabã. Genowewa wehrpjot dſeedaja un grafs Siegfrids winas ſkanas ar kolli pawadija. Te tee peepeſchi iſdſirda pilſpagalma kara tauri atſkanot. „Kaſ notizis?“ tã grafs peeſeldamees jautaja ſawu ſtalmeiſteru kuſch tagad ſteigſchus eefkrehja eefchã. „Kerſch!“ pehdejais atbildeja. „Moru laudis iſ Spanijas ir eelauſuſchees Franzijã un draudẽ wiſu ar uguni un ſobenu iſpoſtit. Diwi bruneneeki ir nupat eeraduſchees no kehnina ar pawehlem, ka lai mehſ, pehz eefpehjas wehl ſchini paſchã nakti dodamees zekã, lai peeweenotos kehnina kara ſpehtam.“

Grafs tuhlin ſteidſas lejã, apſweiza bruneneekus un toſ eeweda leelajã bruneneeku ſahlẽ. Iſbijuſes graſeene ſteidſas kurnã preeſch weeſeem kreetnu maltiti ſagahdat. Grafs wiſu nakti nodarbojas kara eerotſchus ſatahrtojot, wehſtneſchus iſſuhtot pa wiſu apkahrtni un nokahrtoja

wiſas pawehles kuras laj iſpildit par wina noſtbuſſchanas laiku. Wiſi apſahrtejee bruneneeki ſapulzejas wina pili, ka wiſs pagalms apſkaneja no eerotſchu un apbrunotu kareiwju pakawu troſſſchna.

Graſeene bij wiſu nakti leela darbâ, tildaufſ laudis pazeenajot un wiſas leetas ſakahrtojot, kuras graſam bij preeſſſch zelotſchanas wajadſigas. Deenai auſtot bij wiſi bruneneeki pilnigi apbrunotjuſchees un leelajâ ſahlê ſapulzejuſchees, ari graſs Siegrids bij no galwas lihds kaſjam weenâs dſelfis eetehrpts ar leelu ſpalwu puſſſchi wirs brunu zepures. Apſſſchâ pilsgalmâ bij ſapulzejuſchees jahneeki un kaſjneeki it kâ uſ karu gatawi gaidija ſawus kungus.

Genowewa eenahza bruneneeku ſahlê un peh3 tolaiku paraduma paſneedsa ſawam laulatam draugam ſobenu un ſchlehpju. „Wadi ſchos eerotſchus Deewam un tehwijai par godu — lai tee buhtu par aiſſtaſhwu neapbrunotai newainibai un noſeedſigeem likumu pahrlahpejeem par ſodu!“ to ſazijufe wina bahla kâ balta drahna eeflihta ſawa wiſra rokâs. Sawadas bailes pildija winas ſirdi, it ka jau paredſedama nahbdamas zeeſchanas. „Al Siegrid! kad tu wairs mahjâ nepahrnahtu, ko tad lai eefahktu?“ wina waimanaja un apſlehpja waigu pee wina kruhts.

„Apmeerinees, Genowewa!“ graſs tai mihtli ſozija. „Pret Deewa prahtu mani neweens pee ſemeſ negahſis. Mahjâs mums tiſpat nahwe war ſaſtapt kâ uſ kara lauku, tilai ta ir Deewa roka kaſ to katra azumirkli no mums attura. Sem wina apſardſibas mehs uſ aſnaina kara lauka eſam tiſpat droſchi, ka ſche muhſu pili. Deews ir weens ſtiptſ un warens Deews. Kaſ Deewu bihtas, tam ne par ko nebuhs baiditees. Tadeht nebehdajees, mihtota ſeewa, un eſi manis deht apmeerinata. — Dewi apgahdat un par ſawu pili un walſti ſinat, eſmu wiſpirms atwehlejis Deewa rokâs un ſche manam uſtizamam pilſuſraugam. No ſchâs deenas wiſſſch ir mans pilſpahrwalbitajs un ſinatajs par wiſu manu walſti. Un tagad te wi atwehlu ta Wiſuaugſtata ſargahſhanâ! Dſihwo weſela, peemini mani un lihds par mani Deewu.“

Genowewa winu pawadija pa trepem lejâ un wiſi ziti teem ſteidsas pakat. Tiſko wini zaur pilſ wahrteem pagalmâ eegahja te atſkaneja tauru ſkanas un karewji ar pazelteem ſobeneem graſu apſweizinaja. Wiſſſch ahtri uſlehzja ſirgam mugurâ, wehl reiſ mihtli Genowewu uſſkatidams, eefpeda ſirgam peeſchus ſahnos, lai ſawas aſaras apſlehpju, ahtri ſteidsas projam. Un ar pehrkonim lihdsigu troſſni wiſi ziti bruneneeki un karawihri dewas tam pakat pahruſwelkamo tiltu pahri. Genowewa no pilſtorna wehl ilgi teem noſſkatijas pakat, lihds

kamehr tee winas azim pasuda. Pehz tam ta eeflehdzas fawâ istabâ lai tur kreetni israudatos un pa wifu deenu nebaudija neweenu kumofu.

Trefchâ nodata.

Genowewa top newainigi apshdjeta.

Genowewa pehz grafa aifzetofchanas dsihwoja fawâ pili wif-dsitakâ klufibâ. Kad fahrtodama rihta blahsma ataufa pahr preefchu meschu, tad jau wina fehdeja pee fawa loga strahdadama un dascha laba afara kâ rafa uskrita us flaisstajam pukem kuras wina iffchuwa. Tiklihds gaischas pulkstenu flanas atskaneja, wina sleidsas us pi's basnizu un luhdsâ firfnigi Deewu par fawa laulata drauga labklah-fchanos. Deewkalposchanas laikâ winas krehflis nekad nebija redsams tukfch un ari daschu labu pehz pusdeenas stundinu ta tur pawadija fawâ weentulibâ. Wina aptahrt fewi fapulzeja tuwakas zeema meitenes, tahs mahzija wehrpt, fchuht un tahm strahdajot stahstija dauds koschas pamahzibas un stahstus. Kâ wina no pat fawas behrnibas bij nabagu un flimo draudsene, tâpat ari tagad ta bij wiku ihstâ mahte. Tur nebij neweens nabags rokpelnis kam wina nedewa darbu un pelnu un tur tik kahdu sinaja wahju efam, to apmekleja wina buhdinâ ap-meerinaja ar labeem wahrdeem kâ wifruhktakas sahles tam kluwa faldas. Wakaros wina wehrpa fawu kalponu pulkâ un alajch naktis widû kad mehnefs tahlu pee debefs fpihdeja, wina fehdeja fawâ istabâ pee loga, fpehleja kofli un dseedaja kahdu jauku deewbijigu dseefminu. Zil ween winas fpehkâ stahweja ta pili ustureja wisleelato fahrtibu, un nezeeta nekahdu fliktumu un nepareifibu.

Pils usraugu, kam grafs wifus fawejus bij ustizejis, fauza par Golo.

Winfch bij toti smalks un isglihtots wihrs, kas prata wifseem lischtedams pa prahtam runat, ikweenam peeglauditees. Det tas bij zilweks bes masakas deewbijafchanas un firdsapstikas. Winfch tik dsinas pehz fawa labuma un eekahroschanam. Waj tas ko winfch darija bij labs jeb launs, par to winfch mas ko behdaja. Tublin pehz grafa aifzetofchanas winfch eefahka fpehlet pawehletaja lomu. Gehrbas wehl gresnaki kâ pats grafs, taifija leelas dsihres, dewa dahrgus ehdeenus un katur deenu fagahdaja few fawadu preeku, zaur to neleetigi is-fchlehrsdams fawa kunga labumu. Turpreti winfch neewaja fawa

funga wezoš uftizamos kalpus, atrahwa rokpetneem no winu algas un nabageem nedewa wairs ne kumofiku faufas maises. Tikai pret Genowewu winſch bij lihdi ſchim iſrahbijis ſawu leelaſo godzeenibu, wina laipribai un pakalpojumeem nebij robeschu. Genowewa pret winu nopeetnibâ zeenibâ tâ iſturejas, kâ tas walbneezei peenahza, runaja ar winu tik to wiſnepeezeefchamaſo, un to alaſch atgahdinaja pee ſawa peenahkuma. Sahkumâ tas likas winai paklaufot un mehginaja wiſfadi ſawas wainas par labu greest. Bet wehlaſ tas palika deen no deenas droſchafſ un beidsot tik nekaunigs, ka ſahka tahs uſrunat lai winam padodas, kaſ katrai godzeenigai ſeewai ir par leelu kaunu un apſmeeklu. Genowewa winu bahrgi atraidija — par to winſch eefahka tahs koti nihdet un ſwehreja winaš ſamaitat.

Genowewa neko labu nemanidama, wiſu aiſrakſtija graſam attehlodama Golos nekreetnibu un karſti luhdſa ſcho negehli raidit no piłs projam.

Pili atradaš kaħds zits godigs wiħrs, wahrda Drakoš, kaš tik weenigi zentaš peħz ſawu fungu labuma un zik ſapraſdamš pretojaš wiſeem Golosa kauneem pagehrejumeem. Šchiš Drako apnehmaš ſawas pawehlneezeš wehſtuli zaur ſawu, kaħdu uftizamu zilweku ſlepeni noſuhtit grafa rokaš. Weenigi wiltigajam Golom taš nepalika apſleħpts. Paſchâ tai azumirkli kad Genowewa ſawâ iſtabâ Drakoſam wehſtuli eedewa, te Golos ar pliku ſobenu eebruka eefſcha un newainigo Drako noduhra winaš azu preekſchâ un pats nehmaš pilnâ riħllê breħtt. Wiſi, kaš tik ween pili atradaš ſaħkreħja kopâ, eeraudſija graſeeni baħlu pagihbuſchu ſawâ ſehdeklî un labo Drako ſawâš aſniš nehſiħwu pee winaš kaħjam gutot; Golos nehmaš nu pret newainigaš graſeeneš ſaħſtit taħduš nekreetnuš meluš, ka wiſi kalpi un kalpones to dſirdot noſaħrka. Tuhlin winſch ſaraktſija melu wehſtuleš graſam un newainigo deembijigo kundſi noſtaħdija kâ peħdejo, neleetigo un goda aiſmirſigo ſeeweeti, pee tam lika tahs eeflodſit wiſdſitakâ piłs torni.

Golos it labi paſina ſawa funga praħtu. Winſch ſinaja ka graſš gan ir godigs, taiſnš, ſcheħligš un labpraħtigš kungš; bet ſinaja ari ka taš pret wiſeem ſcheem teizameem tikumeem ir taħds ka aħtri ſaħkaiktaš un ſawas aħtraš duſmaš neſpeħi waldit. „Un,“ ta beſdeewis pee ſewis ſazija, „weenaš weenigaš aħtraš duſmaš, to zitadi tik teizamu wiħru padara par taħdu, ka tahš winam ir kâ laħzim rinkiš degunâ. Ka aiſ to winu war wadat, kur tik ween patihkaš.“ Golos it droſchi uſ tam zereja ka graſš ſawâš pirmâš duſmâš doš taħdu pawehli, ka graſeene tiħtu noħauta.

Geturtà nodaka.

Genowewa zectumâ.

Tornis, kas bij nolemts preekſch wiſſaunakeem noſeedſneekem bij wiſſſchaufmigakais ſtarp wiſeem ziteem pils torneem. Genowewa nekad newareja beſ ſlepenam ſchauſmâm un firſnigu lihðſjuhtibu nabaga zectumneeku deht tam garam paet. Un tagad weena, wiſſſilakajâ no ſcheem torneem wina pate atradaſ! Winaſ zectumſ bij tiſ aukſiſ, druhtſ un ſchauſmigſ, ka wiſſſilakâ kapu welwe. Wina ſeenaſ bij peleti melnaſ un no mitruma dauſ weetâſ ſalganaſ pali-kuſſaſ. Grihda bij iſliſta ar ſarkaneem keegeteem. Saule nekad tur neeſſpihdeja, nedſ ari laipnais mehneſiſ. Titai druſzin gaiſmaſ eeſſpihdeja zaur maſa lodſina dſeſu reſtem un apgaiſmoja Genowewaſ ſneega balto apgehrbu, taſ dereja ari weenigi tadeht, lai ſaſaſ weetâſ breeſſmibaſ waretu wiſſlabaki ſaredſet. No ſaſpem un iſbailem paſr-æemta, wina kâ apſtulbuſe ſehdeja uſ ſawam ſalmu ziſam. Blakuſ tai ſtaſweja maſlu kruſe ar uhdeni un gabaliſſſch rupjaſ maiſeſ, ta bij wiſa winaſ paſrtika.

Tiſlihðſ pirmâſ iſbaileſ wina bij paſrwarejuſe un no ſaſpem atſpirguſe tad ta ſanehma ſawaſ rokaſ, pret debeſi paſeldama, firſnigi lihðſaſ: „At tu labaiſ debeſu tehwaſ! Sche eſ nu ſehſchu dſilâ ſemeſ dibena un paſetu ſawaſ aſiſ uſ tewiſ. Eſ tagad eſmu gluſſchi at-ſtahta. Man wairſ zita naw, ka weenigi tu Rungſ. Neweena lihðſ-zeetiga aſſ neređſ manâſ behdaſ. Mana halſſ neaiſſneedſ neweena zilweſa auſiſ. Bet tu redſi manâſ aſaraſ; tu dſirdi manâſ nopuhtaſ! tu eſi wiſſur klaht. Tu ari eſi ſche, ſchaſ tumſſchâ weetâ. Manſ tehwaſ un mana mahte neneeka neſin par manu liſteni, un manſ laulataſ draugſ ir taſlu noſt no maniaſ. Wiſu manu draugu miſliġâſ rokaſ man newar lihðſet. Bet tawa rokaſ naw paſiſſinata. Tu wari atdarit mana zectuma durwiſ. Tadeht apſſehlojeeſ par mani, manſ labaiſ debeſu tehwaſ!“

No leelaſ raudaſſanaſ winaſ aſiſ un waigi ſahta ſaſpet. Daſſchreiſ atkal no leelaſ ſtumjam paſræemta ta ſehdeja kâ ſaſaluſe un winaſ ſkati bij ſiſiwi beſ aſaram. Ta waimanaja: „Ziſ laimigſ ir taſ wiſnabagakaiſ zilwekſ, ſaliſdſinot ar mani! Taſ redſ ſkaiſto ſilo debeſi un ſaſaſ plawaſ, at laut eſ buhtu augſtaſ prinzeſeſ weetâ bijuſe nabaga ganu meitene jeb graſeeneſ weetâ, nabaga deenaſalgadſe — ziſ labi tad man buhtu. At, man ir wiſſ paſnemtaſ, nekaſ wairſ naw atlijeeſ! Paſ faule man wairſ neſpihð! Tomehr! wina atkal

afaras pluhšdama ifšauzas, tomehr tu jau wehl efi fche, mans Deews!
 Ut tad efi tu mana šaule! Ja, tiklihds ka es par tewi domaju, tad
 mana dwehfele top ka apškaidrota un mana no behdam un nahwes
 faltuma pahnemta firds atkal atkuhst lihds afaram!”

Dauds reis ta eegahdajas weza deewhijiga bihškaba wahrduš. Wina
 druhma zeetuma wišapšahrt škatidamas ifšauzas: „Ta tad fchi ir ta
 laime, kuru tu man wezais Deewa kalps apšolijis? Nis košcheem puku
 wahrteem mani fchis tumšchais zeetums šagaidija! — Tomehr,“ wina
 šazija apmeerinata, — „ja tu Deews manim efi nošpreedis fchaja
 zeetuma mahjot, tad tam teefšam jabuht man par labu. Tawas
 mihtais tehwa prahts man peefuhta fchahš zeeššanas. Šchahš ir tikai
 tawas apflehtas labdarifšanas. Sem fchahš nelaimes ir tikai laime
 un fwehtiba eeflehti, ka tawa roka eefšch ruhktas tšchaumalas
 eeflehdš faldu kodolu. Tadeht fchahš gruhtibas ko tagad zeešchu, gribu
 ar meerigu prahtu no Tawas Tehwa rokas šanemt. Tikai gribu weenigi
 uš tewi raudšitees un manus wajatajus neapfuhdset. Tu to ta gribi
 — nu Kungs, fche es ešmu! Dari ar mani ka Tew tihkas; tikai dod man
 tawu fchehlastibu! Beš tawas šinas man neweens mats newar jušt.“

Pehz tam, kad wina ta bij luhgufe, ta fewi šajuta leelu meeru.
 Tai iškilas it ka kašda balšs winas eefšcheenē šazitu: „Efi pee laba
 prahta, Genowewa! Tew wehl buhš daudš jazeefch, bet no wišam
 tawam gruhtibam un behdam Deews tewi išklahtš! Tu gan tagad
 efi zilweku azis ka šaunadaritaja, bet reis tawa newainiba wehl gaiškati
 fpihdēs neka šaule.“ Un drihš pehz tam wina eekrita atšpirdšinajošča
 meega.

Peekta nodata.

Genowewa top zeetumâ par mahti

Genowewa jau fehdeja wairatus mehnešchus zeetumâ. Pa wišu
 fcho garo laiku neweens zilweks pee winas neatnahza, ka tikai Golos,
 kas ar šaweem šauneem pagehrejumeem winai wehl aišween ušmahzas,
 un tikai tad, ja ta winam padotos, tas šolija winu par newainigu
 išklawet un no zeetuma išklaist. Bet Genowewa tam atbildeja: „Labâ
 gribu zilweku preeškâ ka nošedsneeze iškitees, neka kašda pateefi buht.
 Labâ gribu fchâ pagraba nošmakt, neka zaur šaunu darbu lihds ka-
 rakâ tronim pazeltees!“

Winas zeeſchanas pa tam tapa arween leelafas. Drihs pehz fawa wihra aifzelofchanas wina fajuta fawâ firði ka reis buhs mahte. Schis azumirklis tagad bij peenahzis — un ta tapa fawa dehliina mahte. „At tu mihtlais behrns!“ wina fazija un to ar trihzofchu roku peefpeeda pee fawas kruhts, „tagad tu efi nahzis pafaulé! Un ſchajâ breefmigâ weetâ tu pirmo reifi fawas azis atwer! Nahz pee manas firðs, ka lai es tewi fafildu! Tawai nabaga mahtei naw ne autina kur tewi eetiht! Neeuens zilweks tai nepafneeds karoti filtas baribas — af ka gan wares tawa flinâ, nowahrguſe mahte tewi uſturet! Schajâ breefmigâ zaurumâ naw neweena zita weetina kur tewi waretu nolikt ka fatruhdejufchee falmi un akmina klons. Sem ſchahs flapjas welwes, kur weenadi ween uhdens nopil, te tew buhs aif aukfluma un flapjuma janoniht. Klauſait jel juhs akmimi tur augſchâ, ko juhs manu mihtotu behrnu ſche flapineet ar ſawam nopiledamam uhdens lahfem? Waj juhs ari efeet tik neſchehligi, kâ paſchi zilweki? Tatſchu ne, peedodat man! Juhs mehnee muhri fajuhheet wairak ſchehluma; juhs newareet redſet manas un mana behrna waimanas, tadeht juhs efeet noſkumufchi un raudeet.“

Tad wina pazehla fawas azis uſ debefim un ar trihzofſham rokam fawu behrninu uſ augſchu turedama fazija: „At Deews! Tu efi man ſcho behrnu dahwinajis! Winſch tew peeder un peederes joprojam! Ja,“ wina turpinaja, „ſchis buhs mans pirmais darbs, ka to tew eefwehtiju. Gan newaru to neſt tawa ſwehta baſniza. Bet tu jau ari efi ſche klaht — un kur tu efi, tur ari ir laws nams. Te naw neweena aipna roka kaſ winu pee kriſtibas turetu, neweena preeſtera kaſ winu tehwan un kuhmam atgahdinatu winu peenahkumus. Tad gribu es, wina mahte eenemt, preeſtera, kuhmu un tehwa weetâs. Tad nu tewim ſchehligais Deews ſwehti apſolu — ka, ja tu man un manam behrnam wehl ilgati wehleſi dſihwot — es to audſinaſchu ſwehtâ tizibâ uſ tewis, af tehws, uſ tawu dehlu un ſwehto garu, to mahzifchu tewi atſiht un wiſus zilwekus mihtet un to fargafchu kâ dahrgu, man uſtizetu mantu no wiſas paſaules launumeem, ka reis tawâ teefas deenâ to ſchſihſtu un no grehkeem neapgahnitu waru tewim atkal atdot. Tad wina wehl ilgi un klufi luhguſe Deewu, nehma uhdens tranſku, kriſtija pate fawu behrnu un dewa winam wahrdu „Zeeſchulis.“ Tad wina fazija; „Ar ſahpem un ar aſaram eſmu tewi djemdejufe. Tadeht Zeeſchuli tewi buhs faukt un tawas mahtes aſaras buhs tawi eetinamee autini!“

Wina nehma behrninu eetina fawâ preeſſchautâ un eelika klehpi.

„Tà,“ wina fazija, „fche manà kliepì buhs taws fchuhpulis, un fchis rupjais maises kumofinsch buhs turpmaß tawa bariba. Tas gan ir zeets un rupifch, tikko man weenai knapi peeteef; bet eßi meerigs, tawas mahtes afaras to darihs mißkstu un Deews to fwehtis ka peetiks tew un man!“ Wina zeeto maises gabalu fagrausa smalku un ar to eh-dinaja fawu behrnu.

Reiß kad behrnifch winas kliepì faldi dußeja, tad wina pahr to noleekufes nopuhtàs: „Al Deews, nofkatees jel uf fcho nabaga behrnu manà kliepì! Ir pukite fchajà tumfchà aukstà welwè bes faules gaismas, bes fiktuma, bes atßpiridfinajofcha gaisa drißi faudetu fawu kraßfu un nonißktu! Rà gan waretu mans behrns, fchis glehwais stahdinfch fche felt! Al Deews, neleez tam tik neßehepligi nonißkt! Zif loti winu mißleju, zif labpraht par to atdotu fawu dßihwibu! Bet Tu jau to mißli wairaf neka eß; Tu mißli mani un wißus zilwekus wehl wairake neka mahte fawus behrnus. Un Tu jau pats faziji: Un kad maht, fawu behrnu aißmirktu, tad taf eß tewis neaißmirkfchu.“

Kad Genowewa tà ftkati runaja, maßinais atmoadas un pirmo reißi pret mahti mißli paßmaidija. Genowewa ari fmaidija — pirmo reißi fawà zeetumà. „Tu fmaidì, mißktais behrns?“ wina fazija, to pee fawas firds fpeefdama. „Tu nebehda par fcho breeßmigo weetu? Ja fmaidì tikai! Tawi fmaidì man faka wairaf neka tuhßktoßcheem wahrdu. Man ir tà, it ka tu grißetu fazit: „Mahte, neraudi wairaf un eßi preeziga! Tu gan eßi nabaga, bet Deews ir fißpris palihßsetajs. Tu mani gan loti mißli, bet Deews mißlé mani un tewi wehl jo wairaf! Ja, fmaidì tikai, mißktais behrns, fmaidì! Kamehr tu fmaidì — tawa mahte wairaf neraudàs!“

Wehl pehz kahdam deenam eenahza Golots pee winas. Ar breeßmigu feju un ißplehßtam azim tas noßtahjas winas preeßfchà fazidams: „Nu, waj tad weenreiß nebuhs gala, kad juhs grißebet wehl aißweenu neßeßga palikt un fawam mußka tikumam aißweenu tik zeefchi peelipt, tad maßakais apßcheßlojatees fawa behrna labad. Kad juhs negrißebet pehz mana prahta dßihwot, tad jums un jußfu behrnam — Deews fodi mani! — wajaga mirt.“

Genowewa tam meerigi un bes bailem atbildeja: Zabaß grißu tuhßktoßch reiß mirt, neka to darit, par ko man preeßfch Deewa, manu dahrgu wezafu, mana laulata drauga un wißu labu zilweku preeßfchà bußtu jakauas.“ Golofs tai ußmeta dußmu pilnu fktatu, tà plehßfigs fwehrs apgreesees, dßelfu durwis aißmeta ar tahdu waru, tà wißi zeetu-

ma pamati nolihgojas un pehrkonim lihdsigais trofknis wehl ilgi druh-
majā welwē atfkaneja.

Sestā nodaka.

Genowewe dabu finat, ka tai drihs buhšhot jamiršt.

Reiſ ap paſču puſnakti kaħds pee maſā zeeuma loħſina peeklauweja.
„At miħtā grafeen', waj juħš wehl efeet nomodā?“ ſauza kaħda klufa
waimanajoſča baħſ. „Man jums kaſ jaſaka! At Deewš, at Deewš!
Miſ raudam gandriħš wairš newaru ne wahrdu iſrunat. At, taſ beſ-
deewigais Golo! Deewš lai to ſoda un met wiſtumſčakā dſitakā ellē
— to neganto beſdeewi.“

„Kaſ tu taħda eſi!“ Genowewa jautaja un peezeļdamāš peegahja
pee dſeļſu trelineem.

„Eš eſmu zeeuma ſarga meita!“ baħſ atbiļeja. Juħš gan
wehl atmineſatees to Bertu tura ilgi flima guleja, un kaſ juħš winaš
flimibā tiſ daudš laba darijat. At, eš juħš tiſ loti miħleju un gribetu
jums labpraħt ſawu pateizibu peerahdit. Bet eš jums neſu breeſmigu
weħſti. Ščaja paſčā nakti wehl, jums wajaga mirt. Graſš to ta
grib; jo winſč juħš pateeſi tura par laulibaš pahrkahpeju, par kaħdu
Gološ juħš wina preeſčā ir apſuhdſejis. To winſč Goloſam rakſti-
damaš pawehlejis. Wendes jau ir apſteleti. Teem wajaga jums galwu
noziršt. Taſ ir teeſčam tā, eš pate to dſirdeju ka Gološ ar wineem
norunaja. Un at! — juħſu beħrninam ari jamiršt. Jo graſš to
negrib atſiht par ſawu deħlu. Bailes man nedewa meeru. Eš newa-
reju ſčho nakti ne azi aiſweħrt. Tiſliħdš ka wiſi guleja eš mehginaju
no ſawas flimibaš gultaš peezeļtees un pee jums ſčhe atraħptees.
Jo tad teeſčam wairš newaretu dſihwot, eekamaš wehl reiſi ar jums
nebuħtu runajuſe, no jums neatwaditoš un wehl reiſi par juħſu leelo
miħleſtibu nepateiktos! Kad jums wehl kaſ buħtu japaweħlē, jeb zitiš
kaſ buħtu uſ ſirdš, tad luħdſu uſtizeet man to, lai maĵakaiš juħſu
noſleħpumi lihds ar jums netiħtu aprakti ſemē un warbuħt eš reiſ
wehl waretu juħſu newainibu peerahdit.

Genowewa par ſčho ſinu tiſ loti iſbijāš ka wehl ilgi newareja
ne wahrdinu iſrunat. Beħdigi wina ſazija: „Miħtaiš beħrnš, eſi tiſ
laba, atneſš man ſwezi, tinti, ſpalwu un papiri.“ Meitene to atneſa
un Genowewa eeſahka rakſti. Kad nebij zeeumā ne galda nebš kreħſla,
tad wina uſ pliku ſemi nolēekuſeš rakſtija ſekoſčho weħſtuli:

„Mihktais laulats draugs! Šče manā zētumā ūf aukstēem akmīnēem gūledama es tēwim rakstu ščo wehstuli. Kad tu ščos wāhrdus laššī, tad jau šči rokā tās tēw ščās rindinas raksta, šen kapā truhdes. Pēž māf stundam es jau stahwēšču Deewa foda krehfla preekščā. Jo esmu kā laulības pahrkahpeja ūf nahwi noteefata. Bet Deews to šin, ka es mirstu newainiga; to es tēw šwehti apšwehru wina waiga preekščā un ūf muhščības robesčam. Tizi man, ka es atstahju ščo pafauli fewi ar meleem neapgahnidama.

At labais laulats draugs! Man tikai ir tēwis šchehl. Es šinu ka tu ešī tizis breefmigi peewilts, žitadi tu newaretu list šawu Genowewu un šawu behrnu nokaut. Bet kad tu kahdreif šawu maldiščanos atšihsti, tad jel nebehdajees un nenofkumsti par daudš! Tu taš arweenu mani mihleji. Tu ari ešī pee manas nahwes newainigs. Tas ir tiš weenreif Deewa nolehnums, tam tā buhš notikt.

Bet luhdšī Deewu lai winšč tēw peedotu ščo pahrstēigščānos. Nenofodi wairs neweenu, eekams neešī winu pašču dširdejis ūfklaušjees. Lai ščis tawš pirmais pahrstēigumā padaritais grehšs, buhtu ari tawš pēhdejais. Atmakšā ščo weenigo kano darbu — tur tu tikai pa masakai dakai ešī wainigs — ar tuhštosčēem labeem darbeem tas ir tas labakais ko tu wehl wari darit. Behdatees un nofkumt wairs nelihdš. Un tad donā ari, ka wehl ir dšihwofčāna debesis. Tur tu šawu Genowewu atkal redsešī, tur tu atšihšī šklaidri ka wina ščai leetā newainiga un ir bijuše tēwim lihds nahwei ūstizama; tur ari pirmo reišī škatišī šawu dehlu, ko ščeit nedabuji redset. Tur muhš wairs nekahdi kano zilweki newarēs ščširt.

Man ir tikai wehl māf azumirkku atkauts wirššemes dšihwot. Es wehl labpraht wehletos šawus pēhdejos peenahkumus peepildit. Tadehš tēw wehl reišī pateizos par wišu tawu mihlestibu, kuru tu man labakās deenās ešī peefščihris. Es nemu manu mihlestibu ūf tēwi, fewim lihdsā kapā.

Peenem manus mihšus wezakus. Ešī winu labais dehšs. Meerini toš winu škumjās. Es teem wairs newaru rakstīt, jo mana pēhdejā stunda tuwojas. Bet šaki tu teem, ka winu Genowewa nebij nekahda nošedsneeze — ka es newainiga mirstu — ka wehl šawā pēhdejā nahwes stundā esmu toš peeminejuše — ka es teem par wišu, wišu to ko wini man laba darijuščī no širdš pateizos.

Bet Golo, ščo apstulboto geki — nenonahwē šawās dušmās. Peedodi tam, ka es winam peedodu. Waj tu dširdi? Es tēwi tiš šoti

luhdsu. Es negribu ne ar kahdam atreebigam domam ee-eet muhschiba un lai manis deht netiktu ne pilite asinu isleeta.

Ari tos, kas manim galwu nozirtis, jel nedufsmojees ka tee mani ir newainigu nokawuschji, bet turpreti dari tu wineem un wimu peede-rigeem labu. Jo wini dara, kas teem ir pawehlets un to wini pateesi neispilda ar labu prahtu.

Labais, newainigi noteefatais Draku, bij weens no taweera usti-zameem fulaineem. Bahda par wina atstahto atraitni un esi wina nabaga bahrineem par tehwu. To tu esi winam parahda; jo ustiziba, ar kahdu tas tew peefehras, bij wina nahwes eemeflis. Winfeh mira tewis deht. Reaismirsti wifas pafaules preefshâ ar godu to isfludinat, ka winfeh ir bijis newainigs.

Schim labam behnam, kas tew fcho wehstuli nodod, atlihdfini winai fcho darbu. Wina weeniga bij man ustiziga, kur wisi ziti bij man preti, jeb par Golosa dufmibu bihdamees, no manis atrahwas. Esi lehns lungs faweem pawalstneekem. Neusleezi teem par daudf smagas nastas. Bahda tu, ka teem ir taifni teefas fungi, ustizami, godigi mahzitaji un prahtigi ahrti. Isklausi pats katru, kas par ko fuhdsas jeb fehlojas. It ihpafchi dari labu nabageem. At, es biju nodomajufe buht taweem pawalstneekem par mahiti un wehl teem daudf laba darit: bet kad tas man wairs naw nolemts, tad dari tu wineem labu. Tagad tew ir diwfahrtigs peenahkums buht wineem par tehwu.

Un nu tewim faku fawu pehdejo ardeewu. Labais wihrs, neno-fkumsti par daudf manis labad! Es jau labpraht mirstu, jo fchi dsih-we ir ihfa un behdu pilna. Un kaut gan efmu tahda pat grehzeneeze, tatfchu tanî leetâ, kadeht mani Golos apfuhds, es mirstu tikpat newai-niga kâ mans Pestitajs. Tas buhs manai dwehfeleri fehligs! Wehl reis dsihwo fweits, un luhdsi Deewu par manu uf muhschibu nogahju-fcho dwehfeli. Es atwados no pafaules ar tahdu firdi kas ir wifem peedewufe un efmu wehl nahwê — tawa ustizamâ laulata draudfene Genowewa."

Scho wehstuli rakstot winai pluhda afaru straumes is azim. Tinte ar afaram fajauzas kâ tikko knapi wareja wahrdus falafit. Wina beidsot to eedewa meitenei fazidama: „Uslaba fcho wehstuli kâ dahrgu mantu pee fewis un nerahdi to neweenam zilwefam. Un kad mans laulats draugs no kara mahjâs pahrnahf, tad eebodi to wina pascha rokâs." Tad wina nonehma dahrgas pehrles no fawa kalla un ari tahs meitenei dodama fazija: Schihš pehrles, mihtais behns, nem no manis par peeminu par tawam ustizigam un lihojeetigam afaram.

Schi bij mana bruhtes rota un no ta laika, kamehr mans laulats draugs wiņu dahwinaja, ta man weenmehr bij ap kaklu. Lai ta buhtu tagad tawa bruhtes rota. Wina gan ir wairak neta tuhkstofsch selta dahlderu wehrta. Bet tadeht, ka tagad esi zaur scho palikufe bagata, nepataujees ne us kahdu laizigu mantu, jeb to zitu kas ir pafauligs. Beemini ka schas pehrles walkaja tawa kundse us scha kakla, kuru drihs sobens nozirtis. Mahzees no mana listena, ka pasaulē nepat us to labako zilweku newar patautees. Ak, waj es to wareju domat, ka tas pats kas man schas pehrles dahwaja ka kakla rotu, lits scho kaklu nozirst. Tadeht pataujees weenigi us Deewu Tagad eij, paleezi ustizama un deewbijiga. Man wajaga wehl tagad manu firdi us Deewu pazelt ka waru fataisfitees us muhschibu. Dsihwo wesela!"

Septitā nodata.

Genowewa teef iswesta, lai taptu nomaitata.

Tikko meitene bij aishgahjufe, tad zeetuma dselsu durwis ar leelu trofni atsprahga wakā un diwi apbrunoti wihri eenahza eefschā. Weens no teem tureja rokā degofschu pika lahpu un otris nesa padufē leelu sobenu. Genowewa fawu behrnu us rokam turedama bij nometufes us zekeem un luhdsa Deewu. Abi wihri pee lahpas gaismas it ka apstulbofschi luhfojas us nelaimigās grafeenes bahlo isdedejufcho feju un winas mihligo behrniņu, kuru wina ar fawām asarām apflazwaja. „Zeles augschā, Genowewa,“ fazija wihrs ar rupju balfi us winas, kuram sobens bij padufē un kuru Galos bij par bendi salihdiis „nem fawu behrnu un nahz mums lihdsa!“ Tad wehl Genowewa issauzas: „Deews esi man schehligs! Es stahwu tawās rokās!“ — Tad wina ahtri peezehlas un streipukoja teem pakat. Wini gahja zaur leelu garu apafschjemes gangi, ka gandrihs newareja pat galu fasnegt. Wihrs, ar lahpu rokā, gahja papreefschu, otrs ar sobenu tai fekoja un teem wifu pehdigi tezeja lihdsā leels pinkains funs.

Beidsot tee nonahza lihds kahdām leelām dselsu durwim, wihrs, kas papreefschu gahja durwis atflehdja un nodsehfa fawu lahpu. Durwis atdarijas un tee atradas sem brihwas debefs tuwu leelam mescham.

Bija gaischa rudens nakts. Debefs bij ar swaignem ka apsehka. Mehnefs taisijas noreetet. Auffs wehisch schalza zaur kokeem. Neweens no wineem nerunaja ne wahrda. Tee weda Genowewu tahlu meschā.

Tad tee nonahza uf kahda klajuma, tur wifapfahrt melnas preebes, tumfchas gobas un drebedamās apfes atradas. Tad wihrs kas sobenn nefa, un kura wahrds bij Runzis fazija: „Nu, Genowewa, metees zelos!“ Wina nometas. „Tagad dod man fawu behrnu, un tu, Heinzi, aisseen winai azis.“ — Tad tas iswilka sobenu is maksis, to pazehlis fagrahba behrnu ais rozinas. Bet Genowewa to zeeti tureja fawās rokās, fkatijas uf debesi un brehza fklā balfi: „Al, schehligais Deews, leez man nomirt, tikai isglahb manu behrnu!“

„Dodees jel meerā,“ zeetā balfs tai usfauza. „Kam janoteet, tam wajaga notitt! Dod behrnu fchurp!“

Bet Genowewa raudadama un waimanadama issfauzas: „Al juhs mihtee zilweki! waj jums teefcham ir eefpehjams maso, newainigo behrninu nokaut? Ko tad wihsch ir noseedsees? Nokaujeet mani! Es jau gribu labpraht mirt! Redseet fche, mans kalls jau ir plits! Tikai kaujeet manam mihtam behrnam dshiwot! Aisnefeet to pee maneeem wezakeem! Jeb ja to nedrihssteet, — tad ne manis, bet mana behrna labad, kaujeet man pee dshiwibas palitt. Es wisu fawu muhschu palitschu fche schini meschā un nekad wairs nerahdischos zilweku preefchā, ka lai Golo to nedabon sinat ka efeet man dshiwibu taupijufchi. Al redseet jel, ka es juhsu kundse un grafeene metos preefch jums semē un luhgdama aplampju juhsu zelus! Kad es jums efmu masako launumu darijuse, tad nokaujeet mani! Kad es efmu tur noseegufes, tad mozeet un nomaitajeet mani. Bet juhs jau sineet ka es efmu newainiga. Kad juhs tagad manas afaras ne-eewehrojeet, tad gan wehlat juhs to ruhkti noschelojeet! Efeet schehligi par mani, tad ari Deews juhs apschelos! Nekaujatees laizigas algas labad, fewi uf launeem darbeem aifrautees! jo tahdeem darbeem feto muschiga fodiba. Bihstatees wairaf Deewu, nefa zilwekus! Jeb waj juhs gribeet fcho neleeti Golos wairaf zeenit, nefa Deewu? Neislejeet tatschu nenoseedfigas afinis, jo newainigas afinis brehz uf Deewu pehz atreebschanās, un fleplawam wairs naw nekur meers.“

Runzis wehl aifweenu fawu sobenu uf augfchu turedams atteiza: „Es nedaru neko wairaf, ka ween to, kas man ir pawehlets! Waj tas ir pareisi jeb nepareisi, lai par to atbild Golos ar grafu.“

Bet Genowewa eefahka no jauna waimanat un luhgtees. „Al paslatatees uf debesim, un usluhtojeet tur spojscho mehnesi! Redseet wihsch aifsehjas ais kuplajam preeDEM, it ka negribedams fkatit uf fcho launo darbu, ko juhs nupat gribeet pasrahdat! Luhtojeet zil afinis farkans tas taifas noreetet! Un zil reises fawā dshiwē juhs redsefeet wina

noreetot, tilreis winſch juhs apfuhsdes par newainigi iſleetam afinim !
Ja, kaut ari winſch ſtahw augſtu pee debefs apwahrſchna un wiſeem
zilweeem gaiſchi ſpihd, tad winſch jums iſliſfees là afins farkanumâ.

— Wiſa daba fazetas pret ſcho nenofeedſigo afins iſleefſhanu. —
Skatatees tur augſchâ uf ſwaigſnèm. Râ ar tuhſtoſſham azim debefs
uf jums noſkatas ! Waj jums eefpehjamſ ſem brihwas Deewa debefs,
tahdu breeſnu darbu paſtrahdat ? Domajeet ka tur aiſ ſwaigſnèm mahjo
muhſu Deews, preeſſch kura teefas krehſla juhs reis ſtahweſeet ! Al
Deews, tur augſtâs debefs, Tu atraitnu un bahrinu tehws, atmihſtini
tu ſcho wihru ſirdis, kureem tâpat ir feewas un behrni — ſaturi
wiku roſas ka tee ſaudſetu weenu nabaga mahſi ar winas kunſtoſſchu
behrniku un ſcho ſmago afins wainu ſewim neuſtrautos !”

Heinzis, kas aiſweenu lihds ſchim bij klufeis, noſlauzija ſew
ſlepen aſaru no azim un ſazija : „Waj dſirdi Kunzi, mana ſirds pat
waj luht ! Atſtahſim winus dſihwus. Kad tu gribi afinis iſleet, tad
eegrugd labal ſawu jobenu Goloſa kruhtis. Winſch weenigi ir wainigs ;
bet wina ir titai labu darijuſe.“

„Tomehr tai wajaga mirt,“ Kunzis apgalwoja. „Tur neſas
nelihds, mans mihtais Heinzi. Bai manai nabaga dwehſelei ari
ſoti gruhti nahſas winas nomaitat, tomehr, kad mehſ winas atſtahjam
dſihwas, tad mums abeem jamirſt. Ari winai tas neko nelihdses.
Gan Goloſ ſinas winas atraft. Beſ tam mums wehl jaaiſneſs winas
azis par apleezibas ſihmi, ka eſam tahs nomaitajuſchi !”

„Mehſ tomehr winas atſtahſim dſihwas !” ſazija Heinzis. „Da-
riſim tâ : liſſim winai ſwehret, ka ta nekad ſcho meſchu neatſtahs —
un Goloſam aiſneſſim ſcha ſuna azis par ſihmi. Es deru ka wina
taunâ aſſina neatlaus tahs tiſ ſmalſki nowehrot, lai manitu ka top
peekrahpts.“

„Bet tew jau nebuhs pa prahtam tawu ſuni noſkaut ? Apdoma
draugs ! waj muhſu mihtâ graſeene un jaunais graſs naw dauſ wehr-
tati là taws — funs ? Kunzi, ne-eſi tatſchu nezilweſs !”

„Tas es gan ne-eſmu !” Kunzis ſazija. „Deews weenigais to
ſin, zit man ſchoreis gruhti nahſas ſcho darbu iſpildit. Bet Goloſ
nejauti trakos ja nebuſſim wina pawehles iſpildijuſchi.“

„Dodees meerâ ar ſawu Golo !” Heinzis eefauzas. „Newainibaj
dſihwibu dahwat, ir teefſham labs darbs. Un wihram nebuhs bihteſs labu
darit bet buhs droſſham buht. Un kaut ari mums buhtu kas pee tam
jazeefſch, kas tad par to ? Par ilgu jeb ihſu laiſu, tas tomehr neſis
labus augtus !”

Tad beidsot zeetferdigais wihrs atteiza: „Lai ari noteek! Atstahjim winus dšihwus!“ Tad winsch fazija Genowewai breefmigu fwehrestu preekschâ ta winai wifâ fawâ dšihwes laikâ nebuhs sçho meschu atstah, un tai bij katris wahrds pakal jafata. Ari Heinzim wajadseja pee plika sobena paswehrêt, neweenam zilwekam newahrdu par winas neteikt, nedš ari lahdreif tahs meschâ usmeklet. Un lai tee buhtu wehl drofschaki, tad tee weda grafeeni wehl daschas juhdses tahlaki meschâ, pahri pahr kalneem un lejam, wifupilnakâ tuffnessi, tur, pehz wiku domâm wehl neweena zilwela kahja nebij staigajuse, — tur beidsot Genowewa beffpehziga, ar fawu behrnu us rotas nokrita pee kahdas preebes semê. Wihri atstahja winas tur gulot un gahja fawu zetu. Tikai Heinzis wehl reis ar flapjam azim atgreesees atpakal fazija: „Deews lai ir winai un winas nabaga behrnam sçehligš! So tad Deews nebuhtu sçehligakš neka zilweti, tad tas wifš neto nelihdsetu, ta mehš winas sçhe atstahjam.“

Kad nu abi wihri atgreesas atpakal pili, tad tee atrada Golo ta isfamifuschu fehšhot fawâ istabâ, tas bij galwu us rotas atspeedis un wina azis bailigi luhkojas. „De mehš atnefam winas azis par sihmi!“ Kunzis fazija durwis atwehrdams un funa azis rotâ turedams. „Es winas negribu redset!“ — Golos breefmigi brehza, uslehza kahjâš un fakampa fawu sobenu. — „Un tad kahds no juns, man wehl reisi nelaimigâš wahrdu peemines, tad tuhdał sobenu israufchu, un to us weetâš nodurfchu. Ejat nošt no manâm azim un nekad man waitš nerahdatees!“

„Tas ir tatschu kas fewifchš!“ ta Galos pats pee fewis fazija. „Birnat man atreebšchanâš pret Genowewu bij falda — un tagad par to manâš eedomâš ir tik ruhktas, ka labpraht kantu few weenu pirktu nogreest, kad to, kas tagad notizis, waretu padarit par neno-tikufchu! Ak, kas fawam laiflibam feko, tas tomehr ikreisēs galâ atrod, ka ir fewi peeakrahpēs!“

Ustotâ nodakâ.

**Genowewa un winas behrns top zaur kahdu bree-
schu mahti isglahbti no bada nahwes.**

Genowewa fawâ gihboni wehl ilgi guleja sem preebes. Beidsot ta atmobas, un redseja ka weena pate ar fawu behrninu atrodas sçhajâ leelâ mescha tuffnessi. Wifâ debefs bij ar beeseem mahkoneem apfegta,

un bij koti tumſch. Breeſmiga wehtra ſchalza ſtarp kokeem. Kola galotné, ſem kura wina guleja, brehza puhze, un netahl no winas bij dſirdama wilku kauſſchana. Wina trihzeja no iſbailem.

„Al Deems, al Deems,“ wina waimanaja, „lahdas iſbailes man ſche japeedſihwo! Bet tomehr Tu, mihtlais tehws jau eſi ſche, pee manis! Breeſſch Lewis ir pate naſts gaiſcha. Tu redſi mani! Kur natw neweena zilweka, tur Tu eſi. Tu to nekad neatſtahſe, kaſ uſ Lewi paſaujaſ. Tu eſi mani un manu behrnu iſglaħbis iſ zilweku rokaſ, par to Lew no ſirds pateizos! — Tu ari muħs netauſt pleħſigeem ſwehreem ſaploſit. Uſ Lewi gribu paſautees un nebiħtees!“

Wina ſawu behrnu fleħpi turedama palika wehl ſem ta paſcha koka ſehſchot; ſawas rokaſ ap zekeem ſaſleħgufe, klufi raudadama ſkattijaſ uſ debefi un gaidija deenu atauſtam. Bet deena tai atneſa atkal jaunaa behdaſ. Bija apmahzees, miglains rudenaſ riħtiſ. Wiſa apkaħrtne bij tuſſcha un ſchaufmiga. Wiſur kailaſ klintiaſ, ehrtſchki, beefi kruħmi, tiſai ſchur, tur rehgojaſ kaħda preede waj egle. Riħta weħſma bij greefigi auſta un beidſot ſaħka it ſtipri liħt un ſniht. Genowewa aiſ ſaltuma trihzeja un winaa mihtlais behrnaſ eeſaħka aiſ auſtuma uu bada ſtipri raudat. Wina ſtaigaja wiſapkaſt meħledama kaħdu tuſſchu koku jeb klintaſ alu kaſ waretu winai par patwerſmi noderet un kaħduſ meſcha augtuſ ko waretu ehſt. Bet nekur neatrada kaħdu ſauſu weetinau, neħ ar kaħdu ogu pee puſtailaineem kruħmeem. Tad wina ar ſawam miħſtajam rokaſ iſraħka kaħdaſ ſakneſ iſ ſaſaluſchaſ ſemeſ, ſchaħſ ſakneſ wina ſoboaſ ſagrauſa un dewa iſſalkuſſchajam behrnam.

Beſſpeħziga un noguruſe buħdama, ſawu behrnu uſ rokaſ meħdama wina pa wiſu ſneegu un leetu gaħja wehl jo dſikak breeſmigaja tuſſneſi, beſ ka pate ſinadama uſ kureeni ta dodaa. Un kaħ atkal paħ kaħdu klinti paħkaħpuſe, tad wina zitu kailu klintſchu ſtarpã eeraudſija kaħdu maſu koſchu eeleeju ar kokeem un kruħmeem. Wina kaħpa leja un atrada kaħdu zitu klinti kaſ ar beeaſ eglem bij apaugufe un apaſſch egku ſareem eeraudſija kaħdu zaurumu, pa kuru wareja ee-eet kaħda ala, kur wajadſibaſ briħdi wareja pat diwi jeb triħſ zilweki patweħrtees. Netahl no alaſ atradaſ awotſ, ar kriſtala ſkaidru uħdeni, kaſ paħ klintim leja burbuħoja. Blaſuſ awotam auga diwaſ aħbeleaſ; bet neweena paſcha aħboltina nebij redſama, tiſai wehl daſcha nowiħtuſe lapina weħja drebinajaſ. Ari kirbiſa ſtiħgaſ gar klintim rehgojaſ, bet to lapaaſ jau bij ſakaltuſchaſ, lai gan paſchi augli wehl bij dſelteni, tadſchu eeſſchpuſe tiſ koti ſapuwuſſchi, ka waitaſ nebij baudami.

Genowewa ar fawu behrnu eegahja alâ. Sche ta bij pafargata no wehja un leetus. Bet wehl aifweenu no aufstuma trihzeja un drebeja. Bij patlaban pusdeenâs laits. Ifsalkums tahs breefnigi mozija, ari winas behrninsch eefahka stipri raudat. Tad wina turpat nometas zelos, nolika fawu behrnu semê, un ar pazeltam rokam luhkojas zaur alas zaurumu uf debefim stiprâ balst luhgdama: „Tu mihkâis debefu Tehws! Tu jau ari pat wistuffchafos gada laitos ufturi un baro wahrnas, kas sche par augsteem klints kalneem apkart lido. Tu ari neaifmirsti to wismasako tahrpimu, kas sche gar klints feenu apfahrt rahpo un leezi pat seemas laikâ tam kahdu safu fuhniku atrast. Tu gan ar wari mani un manu behrninu sche tuffnesi ufturet un pat no afmineem maifi darit. Ne tehws, Tu mums nelausi bada noniht; tu lizis mums tiko atrast dsihwes weetu; tu ari gahdasi par ufturu!“

Redsi! te u) reisi mahkoni isdalijas un kofcha filta faulite fpihbeja alâ. Patlaban ari nobiruschas lapas sahka tshabet — un peepefchi kahda breefchu mahte nostahjas alas preefchâ. Schis meerigais lopinsch nekad nebij tizis sche tuffnesi no zilwekeem trauzets, tadeht ari nemas nebihjas. Schi ala gan bija breefchu mahtes miteklis un tambeht wina palika Genowewas preefchâ stahwot. Genowewa gan sahkmâ sabihjas no lopina; bet pehdigi palika drofchaka un eefahka to glahst. Tagad winai eenahza prahtâ fewi un fawu behrninu ufturet no breefchu mahtes peena. „Ak Deews uf ko gan bads nefpeesch nabaga mahiti!“ wina fazija — pazehla behrninu pee breefchu mahtes tesmena un lika tam sibst. Rahds plehfigs wilks bij breefchu mahtes teliku saplofijis un tadeht no pahrpulhstoscha peena mozita, labpraht tam kahwa notitt. Genowewas behrns palika meerigs un klufs, pahchdis taifijas eemigt, wina to eetina weenâ, no faweem drehbju gabaleem un noguldija alas kaktâ, fur preefch tam it ehrtâ weetina atradas.

Kad nu Genowewa bij par fawu behrninu gahdajufe, tad eefahka ari pate par fewi domat. Wina isgahja no alas ahra, falafija tos nokritufchos kirbisus, pahrschkehla ar afmini katru uf diwam datur. hma teem eefchas, tad pee awotina tos tihri ismasgaja. Kad lam, isnu. tnahza, tad atrada breefchu mahiti alâ nogulufchos. wina atpala. hsa fwaigu, mihkstu sahli, ko bij gar uhdens malu Genowewa tai pafner. t peezehlas, ehda sahli no winas rokam un fapluhfufe. Lopinsch tuhon. sahka winas rolas laifit. Genowewa tad beidsot it kâ aif pateizibas. Lopinsch to labpraht atkahwa tagad mehginaja breefchu mahiti flaukt. Lopinsch to labpraht atkahwa un Genowewa pildija wairak kirbisa misas ar peenu. Tad wina pa-

frita uf zekeem un raudadama pateizas: „Al mans Deews! Saenemi manu karstako pateizibu, par Tawu schehlastibas dahwaanu. Schis peens ir teescham Tawa dahwana! Tu liki man par labu scheit starp scham zeetam klintim baribas awoteem zeltees. Tu liki kahdam putnikam sche ismest, scha kirbifu fehllu, lai man zaur to buhtu traufi, kur tawas dahwanas fanemt. Tu wadiji manus fokus uf schas alas, schi laba lopina mahjokli! Tagad ne es, neds mans behrns bada nepanihks. Tagad waru auksto, tuffcho seemu, uf tewis zeredama, it meerigi fagaibit.“

Wina dsehra kahdu datu no peena, pee tam pateizibas asaras raudadama. „Al zil toti gahrds malks!“ ta fazija. „Til labi man wifa manā muhscha naw nefas fmekejis. Al Deews! Zil mas pratu Tawas dahwanas zeenit, kad fehdeju pee fawu wezatu, un mana lalata drauga bagatigi klasta galda! Al peedodi jel manim, ka es Tew par to esmu til mas pateiziga bijuse; peedodi, ka es nabageem esmu til mas laba darijuse! Es jau nefad newareju to fajust, ko tas nosihme, issalzis buht! Al zil daschu nabadsinu waretu bagatee ar it masu dahwaniku leeliski atspirdsinat!“

Kad wina peenu baudidama bij kreetni atspirguse un wehl reis Deewam par to pateikufes, tad wina isgahja atkal no alas ahra, fapluzha gar klintim un toku zelmeem, mihkstas fuhnas, pildija fawu preekshautu un nefa ala, kur few un behrnam pataisija mihkstu gutas weetu. Tad eglu farus kas alas preeksha stahweja, nolozija wairaf durwim preeksha, lai aissfargatu no wehja. Deesee sari aisslahja ee-eju ka tumfschi salsch aissfars, un no breeschu mahtes fistas dwafchas bij ala patihkami eefildita.

Genowewa it peekufuse no schas deenas peedfihwojumeem, apfehbas ala uf kahda almena, kas ihsti ka preeksh tam buhtu pagatawots. Tagad tai bij dauds weeglaki ap firdi. Wina flaweja Deewu, ka tas bij winas iswedis ij tumfscha zeetuma un isglahbis no breesmigā Golofa, tai weetiku fagahdadams kur ta war it meerigi patwertees. Ta nepeemirfa, ka ari sche tai buhs dauds jazeesch. Bet wina domaja uf fawu Pestitaju, ka tas labprahf nehma fawu krusu uf lameeschem un pazeetigi kahwas fewi pee ta peefist un tad zeesdams fawu garu islaida.

Pee winas kahjam atradas faufs eglu farinsch, wina to pahrlausa un tairija fewim krusiku fazidama: „Al mans deewischfigais Pestitajs, kas Tu mani un wifus zilwekus mihlodams est pee krusa nomiris! Scho Tawu krusa sihmi tureschu aissweenu preeksh azim, lai to usskatidama peeminu Tawu leelu mihlestibu. Ar Tewi es nu eefahfchu

fche fchaja tuffnefi dšihwot. Es gribu pazeetigi fatu frustu neſt un Deewu luhgt, ka Tu eſt luhdſis : „Tehws ! tawš prahts lai noteel.“ Schihs manas zeeſchanas jau ari reiſ beigfees, un peenahšs taš azumirkliſ kur wareſchu lihđſ ar Dewi fažit : „Taš ir peepildits !“

Behž tam kad ta bij Deewu peeluhguſe, wina pakahra fruſtinu fawâ alâ kur to wiſlabaf wareja eeraudſit ; tad pate nolikâš uſ, no fuhnam pataiſitâš gulâš weetâš, un falđš meegš aiſwehra winâš gurdenas ažiš. Maſaiš tai duſeja pee fruhtim un uſtizamâ breeſchu mahte, kaš no ta laiſa aiſween pee wineem palika, apgulaš pee winu kaſjam.

Dewitâ nodata.

Genowewa weentuligâ dšihwe tuffnefi.

Genowewa fahtot no fcha laiſa, dšihwoja tuffnefi kâ ihſta eebuhweete. Seema pagahja, nahža pawafara un waſara dewa atkal weetu rudenim un ſeemai, beſ ka buhtu kaš ſewiſchš atgadiješ. Kad Genowewa waſarâ, karſtâ puſdeenâš laiſâ fehdeja ſtarp mehmad klintim un koſeem un zitu wairaf neko nedſirdeja kâ wahrnu fehrtſchanu ; kad pa auſſtam, ſchauſmigâm ſeemaš naktim, mehneſiš taħlu pee debefš ſtaħweja un weentuto eeļu apſpiħdeja ; kad wina ſeemâ beſgaligâš kneega kaħpaš apluhkodama, tikai plehſigu ſwehru peħdaš pamanija : tad wina no ſirdš ilgojaš tikai wehl reiſi redſet fawuš wezaķuš, fawu laulatu draugu, fawuš raduš jeb kaħdu zitu zilweku. „Ziſ laimigi ir zilweki, kuri war weenš ar otru topâ dšihwot, ſarunatees un weenš otram lihđſdalit fawuš preekuš un behdaš ! Un ziſ tee ir gekigi, kaš fcho augſto laimi nezeeni, bet mehgina weenš otram winu dšihwi faruhktinat !“ Tad wina atkal ahtri ſawalđijaš un fažija : „Manš Deewš, ziſ laimigš taš zilwekš, kam Tu eſt par draugu un beedri ! Kad mehš eſam no zilwekeem taħlu, tad tadſchu Tu, eſt muħſu tuwumâ ! Kaħda ſweħtlaimiba kad mehš kaħrâ azumirkli waram ar Dewi ſarunatees. Tu muħſu dweħſeku pateefaiš draugš !“ Wina eeradinajaš fawâ ſirdi aiſweenu ar Deewu ſarunatees, ka winai gařâš ſtundaš, pagahja kâ weenš azumirkliš. Lai gan winai fawu behrnu kopjot, faķneš iſrokot un daſchaduš meſcha augtuš faķraħjot bija wiſai daudš darba, tad tomeħr wehl atlika daſcha laba ſtunda ko břiħwu pawadit.

Tad wina daudšreiſ mehđſa tâ fažit : „Kaut jel man buhtu kaħdaš adataš un dšija, ziſ jauki tad daſchaš břiħwaš ſtundaš pawaditu un waretu ſewi un fawu miħlu behrniku apgeħrbt ! Zilweki alaſch

fuhdsas ka teem ir dauds darba; bet bes darba ir dšihwe koti gärlai-
ziga, behdiga un pat tas gruhstakais darbs ir falds tam, kas negrib
flinkot."

Daudsreis ta wehlejas kahdu kreetnu grahmatu lasit. „Sit daschu
labu stundimu," wina fazija, „es waretu pawadit lasidama prahtu
pazilajofchas pamahzibas! Tomehr mihtais Deews, fchee Tawi darbi
jau ir ka atwehrtä grahmata, to Tu esi farakstijis." Wina tagad fahka
Deewa darbus nopeetnaki apluhkot, nefa preekshlaitä to bij darijuse.
Pat ta wifu masalä pukite, neezigs kufainitis jeb raibais taurinsh
winai bij par neisteizamü preeku, jo pee teem wina atfina Deewa leelu
gudribu un neisfakamu schezlastibu. Un ari tadeht wina preezajas ka
Kriustus bij runajis dauds jaukas lihdsibas par tahdam leetam, kuzas
aplahrt winu fche tuffnefi atradas.

Kad pawafara faule atkal filti, mihtligi eespihdeja winas alä,
tad wina eepreezinata issauzas: „Tu mihtais Deews! Tawa faule man
fkaidri peerahda Tawu laipnibu un tehwa mihlestitbu. Jo Jesus Kriustus
Taws Dehls tä fazija: Debesu tehws leef fawu fauli fpihdet par
labeem un par launeem. — Tadeht fawu mihlestitbu us zilwekem
falihdsinu ar Tawu fauli. Ari faweem eenaidneekem labu daritu, ja
tif ween man tas buhtu eespehjamš.

Kad wina daschkahrt raisejas par fawu dšihwes usturu un fkumjas
nomahza tahš firdi, bet rihta agrumä dširdot jaukas putnu fkanas,
wina atkal issauzas: Juhš masee radijumi efeet tif jautri un bes behdam,
turklaht wehl preezigi usdseedat! Waj tad man ari nebuhs preezatees?
Jesus jau to tä grib un faka us mums: „Stataitees us putneem laukä,
tee fehj, nedš plauj, nej fakrahj fchkuhnos un juhfu debesf-Tehws
winus tomehr baro. Waj tad juhš ne-efeet dauds labaki nefa wini?"
— Ja, mans Deews, Tu jau mani dauds wairaf mihto nefa fchos
putnus; tadeht man ari wajadsetu dauds wairaf preezatees, nefa fcheem;
man wajadsetu no preefa dseedat un nenofkumt, kad tagad preeksh
manis neteef neweens graudinsh fehtš nedš plautš un neweena wahrpina
fchkuhnos fakrahta."

Kad wina usluhfoja tuffnefcha pukites, kas ar faweem tuhstiofch
kahrtigeem raibeem seedineem winas eeleju pufchfoja, tad wina fazija:
„Ari juhš efeet man laipni leezineeki, ka Deews mani mihlé. Jesus
pats us jums aistrahdidams fazija: Mahzajtees pee pukem lauka! Tahš
nestrahda nedš wehrpj. Un tomehr es jums faku: Ra Salamans wifa
fawä godibä nebij tif fkaisti apgehrbts ká weena no fchim.

Kad Deews fahli laukä tif jauki apgehrbj, waj tad winsh par

jums dauds wairaf negahda? — Tadehl es ari wairs negribu buht mastiziga, lai gan es tagad newaru ne schuht neds wehrpt, tad tomehr nesuhdischos par to, ar to us preekscheenam gehrbfchos.

Kad wafaras laika, winas flints eeleda bij twehlofchi karsts, un wina issalkufe gahja us awotu fwaigu uhdeni nodfertees, tad wina fazija: „Ta la Tu Kungs esi pawehlejis: Kam flahpst tas lai nahl un dser. Tas uhdens to es winam dofchu, paliks eefsch ta par dshwu uhdens awotu, kas wed us muhschigu dshwofchanu. — Pateest schis eefschfigs dshwibas awots ween mani atspirdsina ar preeku un dsirdina mani ar lihgfimibu, tagad, fur man katris ahrigs zilwezigs preeks ir atnemtis un wisa fatikfme atrauta.“

Kad wina apluhloja warenas flintis, kuras fewi eeflehdsa winas maso eeledu, un kuras jau pa gadufimteneem nekahda auka neds wehtra nebij fpehjufe kustinat, tad wina eedomajas Jesus wahrduz: „Kas manus wahrduz dsird un pehz teem dara, to es lihdsinaju gudram wihram, kas fawu namu us flinti buhweja.“ — „Tadehl us tawa wahrda Kungs,“ wina fazija, „gribu fawu laimi dibinat, tad ta pastahwes la stipra flintis.“

Ari pat ehrfchki un dadfchi tai fneedsa dauds mahzibas. „Kad no jums afee augi waretu wihnaogas jeb zitus kahdus derigus auglus atrast,“ wina fazija, „tad tas man gan buhtu koti papraytam un fche tuffneft man tee labi noderetu. Bet tas paleef pee tam, to Jesus ir fazijis: No ehrfchkeem newar wihnaogas lasit, neds wihges no dadfcheem. Katrs labs kots nefs labus auglus, bet fliktis kots nefs fliktus auglus. — Es turpreti gribu buht labs kots un labu darit, zit ween man eefpehjams. Nekad negribu lihdsinatees ar ehrfchkeem un dadfcheem, kuri tikai baksta un nekahdus, jeb tikai fliktus auglus nefs.“ Ta nu faule, putni, pukes, awots, flintis un pat ehrfchki un dadfchi bij winas preekschmeti, kuri tai Jesus wahrdu atgahdinaja un dewa dauds weelas to paschu nopeetni pahrdomat.

Mihligaki nekà pawafara faule, un eepreezinajofchi la wafara ar fawam pukem, ftaistam putnu dseefmam, un wifu kas fche tuffneft atrodams, bij winas behrna fmaids. Wina to katra jauka deena is-nefa is alas sem dsibras, silas debefs. Kad Wina ar behrnu pee rofas pa eeledu pastaigajas, fur breeschu-mahte sahle ganijas, tad ta ar wimu laipni faprotami farunajas, lai gan behrns maslo faprata, tad tomehr behrnifchka mihlestiba fneedsa fawas rozinas preti un winai usfmaidija — tad winai bij ta, it la fchee fmaidi pahrwehrstu wifu tuffneft par selta eeledu. Tad wina alafsch notrita tai weeta us

faweem zekem, peefpeeda behrnu zeeſchi pee fawas kruhts un ar mahtes mihleſtibu to uſluhſodama fazija: „Mans Deews, tà lai es Tew pateizos, ka Tu man wehl eſi ſcho mihtu behrninu atſtahtis! Rahds preeks un kahda lihgmiba, un kahds mihtligs laika kaweklis ſchini druhna tukneſi! Ak noſkatees ari Tu debefu Tehws, ar fawu ſwehtibu uſ ſcho behrninu un leezi tam joprojam augt un peenemtees! Raut mehs wiſi zilweki ſchai paſaulé waretu tà newainigi un preezigi dſihwot tà ſchis behrns pee fawas mahtes kruhts, tad waretum tikpat meerigi un ſaldi duſet pee fawa debefs Tehwa firde!“

Daſchreis winai uſnahza karſta ilgoſchanas baſniza eet. „Ak kahda ta ir laime,“ wina fazija, „kad tukſtoſcheem weenâ ſabeedribâ loka fawus zelus Deewa preekſchâ un wina wahrdu klaufas. Kur wiſi weenâ tizibâ fawas ſlawas dſeefmas pazilâ uſ debefi! Ak kaut es jel reiſi dſirdetu pulkſtenu ſkanas, tad man buhtu weeglaki ap firde! Tomehr,“ wina tad nopuhtas, „wiſa radiba, debefs un ſeme un wiſs kas aptahrt mani, tas ir Taws nams, un ta firde kas ſche weentula tukneſi puſt un pehz tewis ilgojas, ta ir Taws altaris. Schi klinkſchu eejeja lai ir mana, Tew eeſwehtita baſniza un mana firde tas altaris.“

Tur ari nebij neweens koks un neweena klints, kur wina nebuhtu zelos metufes Deewu luhguſe; un kad ſeemas laika wina wairs newareja no alas iſeet, tad wina daſchu labu ſtundinu pawadija uſ zekem fawa maſâ kruſta preekſchâ, pazeldama fawu firde uſ Deewu un wina mihtotu dehl, kas muhſu dehl ir pee kruſta koka nomiris.

Defmità nodata.

Genowewa tuffnefi bauda mahtes preefus.

Rà daschlahrt stary tuffnescha kruhmeem un dadscheem, usaug kahda krahfchni see-dedama pufe, tà tagab Genowewai, wifai winas weentulibai par preeku, usauga winas mihlais dehls, Zee-schulis, tas mahzijas staigat, daschus wahr-dus runat un bij loti fklaisis sehns. Genowewa neatrada neko fche tuffnefi, ar to waretu behrnu apgehrbt. Bet gadijas ka wina kahda deena eeraudsi ja jaunu stir-niku, to nupat lapfa bij nonahwejufe un taifijas apehst. Wina aisdina lapfu nost, un nodomaja no bruh-nas ar balteem plautu-meem gresnotas ahdas

ustaisit sawam Zeeschulim apgehrbu. Wina behrnu eetina ahda, tomehr rokas un kahjas palika kailas, lihdsigas masa Zahna apgehrbam tuffnefi, tà to ar ahdu aptihstu mehds daitneeki sihmet. Lai gan sehns zitu neta nedabuja baudit, tà tikai, faknes, sahles, peenu un uhdeni, tad tomehr winsch isfkatijas til seedoschs, wefeligis un fklaisis tà pate dshwiba.

Genowewa kura jau gadeem kahdu wahrdu nebij dsirdejufe no zilweka mutes, fajuta neaprakstamu preeku, dsirdot pirmos faprotamos wahr-dus is fawa behrna mutes; bet wehl jo leelaku preeku ta baudija, tad winsch pirmo reisi it faprotami isrunaja faldw wahrdu „mahte.“

Tas bija pašā seemas fahkumā. Wina fawā tumščā alā stundām ilgi ar to šarunajas; lehnatās deenās wina isgahja ar sehnu pa eeleju pastaigatees un mahzija tam wifu pee wahrda faukt, kas ween tik sche bij redsams un šaprotams. No leelās faules eefahbdama, lihds masafam akmentinam, no leelakā koka, lihds šakai fuhnikai; tā ka jau wareja masas farunas west. Kad winas dehlinam fahka atauts pirmee šaprašchanas stari un modas pirmā, behrnifškā mihlestibas dširstele, tad šchis mahtes preeks nebij aprakstams un katra deena šchos preekus wehl pawairoja. Tas seedeja pašā seemas widū, it kā škaištais pawafars.

Seemai beidsotees sehns palika flims un nespehja wairs is alas išeet. Bet pehz pirmajām atautošam pawafaras deenam, wišč atkal atšpirga un seedeja kā rose. Genowewa kahdā jaukā rihkā wīnu pa-nehma pee rolas un pirmo reisi pehz šlimibas isweda is alas, brihwā gaisā, pa seedošcho eeleju. Sehns tagad buhdams pee pilnigatās šaprašchanas, wifu šcho pawafaras gresnumu us reisi eeraudšidams tapa tihri kā ašfrauts. It isbrihnejees tas palika šahwot un wišapkart luhkojas ar azim, turās atštaroja preeks un isbrihneschanās. „Maht', kas tas ir?“ wišč isšauzas, „ko es redsu? Sche jau ir wišs zitadi pahriwehrtēes, nēka agraki — wišs dauds jaukaks! Tur eeleja wehl preekšch ihša laika bij glušchi balta ar šneegu un tagad ta ir tik kofchi šaka, ka tai preti leelās egles ir it melnas. Ari kailee kofī un kruhmi ir mantojušchi gaischi šakas lapinas. Un zif šaule šilti un mihligi špihd! Ari debešis ir škaišti šilas! Un redsi sche pee manam kahjam šchos jaukos raibuminus! — Ak redsi, zif škaišti, dšeltenī, balti un šili!“

„Tahs ir pukites, mihlais behrns!“ Genowewa šazija. „Es tew daščas nopluhkšchu. Raugēes zif winas škaištās, paodi! Zif jauka un šalda wīnu šmaršcha. Šchi šilā ir wijolite! Ta šmaršcho wehl mihligati. Sche nem wīnu — wišas peeder tew! — un nopluhkšchu wehl tik dauds zif tu wehlešeēs.“ Mašais pluhza tik dauds, zif ween wareja apnemt šawās masās rozinās.

Genowewa pehz tam wīnu eeweda masā šakā meščinā, sem kuplas koku paehnas. „Tagad ešī usmanigs,“ wina šazija, „waj tu neko nedširdi?“ Sehns pirmo reisi šawā šaprašchanā isdširda jauko putnīku tuhštošchahrtigas balšites, kuri šche no nebehdneeku rokām ne-trauzeti, nekaitamos pulkos pereja.

„Ai, mahmulin,“ wišč šinkahrigi isšauzas, „kas tur tik jauki škan? Wišos kotos un kruhminos, škan šintam balšites. Mahz mahmin luhkšm kas tur ir!“

Genowewa nošehdas us kahda nošuhnojušcha klints gabala, sem

šatās koku paehnas; tad nehma Zeeschuli us klehpa un kaisija tam dasčas eekrahtas fehklinas preekschā, kā to jau alasch bij jeemā un pirmās pawafarās deenās darijuse, lai putninus few peelabinatu. — Te ari leels bars nolaidās fehklas uslašt — to starpā laipnais šarkan kruhtitis, šatganā kihwite, raibā šchagata — un wina fazija: „Nedsi wišī šchee putnini tik škaištī dšeed.“ Masais Zeeschuls nesinaja no preekeem šo darit. „Ak juhs mihtee, mihtee, škaištee putnini!“ wiņsch išfauzas, „tad juhs tik jauši dšeedet! Juhs teescham dšeedet labaki, neka wahrnas, kuras pa seemu it škumigi kehrtst, un juhs ar ešeeť daudš glihtati, neka winas!“

„Bet šaki man, maht!“ wiņsch atkal eefahka, „ka tas nahtās ka wišs tagad ir tik jauks? No kureenes tad rodas wišas šchās krahtschnās leetas? Šo tu jau newareja muhšu eeleju tik jauši išgrešnot, kamehr flims guleju. Tu jau bijī aišweenu pee manis alā un waj tu proti tā išdarit?“

„Mihtlais behrns!“ Genowewa atteiza, „es jau tew šahštiju, ka mums ir weens mihtsch tehws, tur augšchā debesis — tas ir mihtlais Deews, kas taišijis šauli, mehnesi un šwaigšnes. Tas pats ari wišu šcho jaukumu ir radijis, lai mehš pee tam waretu preezatees.“ —

„Ak tu labais, mihtlais Deews!“ sehns išfauzas. „Tas ir taišns un prot wišu labi darit, kašds wiņsch leels meisteris!“ — Genowewa šmaidija par šcha behrna weenteesību un fazija pate pee šewis behrnu pee kruhts špeesdama: „Teescham, dasch behrns kas wezats par tewi, par šcho runu šmeetos un tewi nosauktu par nesaprašchu. Bet to daritu tadeht, ka aišmiršis, ka preekschlaikā ari pats tāpat runajis un ka mehš wišī zilweki tikai pamasitem nahtam pee pilna prahta.“

Otrā rihtā masais mahti jau it agri modinaja fazidams: „Mašmulin! zeles jel augšchā un nahz nian lihds! Šai redšam šo Deews atkal par jaukam leetam buhs šagahdajis.“ Genowewa laipni šmaididama ar to nogahja lihds awotam, kas tezeja zaur eelejas widu.

„Nedsi,“ wina fazija, „tur augšto klinščhu paehnā, eelejas seemas pušē, šahw melni durstofchi ehrtščku kruhmi. Šchās ir wilka-roses, tahm klahť ir masi, šaki un balti bumbuliščhi. Tos šauz par šeedu pumpureem. Tagad nahz! Tur pahri eelejas wafaras pušē ir zitadi kruhmi ar gluschi maseem ehrtščkeem, tahs šauz ehrtščku rosites, ari tahm ir pumpuriščhi. Šchee ahbotu šozini tew jau ar ir pašihtami. Apšlati tos it labi! Tu wehl gan pee wineem zitu neko neredsi, ka wišus šarimus pilnus ar balteem šeedeem. Tagad katru deenu tu wari

labi eewehrot, kas notifkees ar wiseem fcheem pumpurifcheem un kruhmeem un tad to wifu man pafati."

Pa nakti bij hijis lehns, mihligs pawafara leetus un raisija lapas un pumpurifchus. Ari wehl no rihta stipri lija. Bet liklihdj leetus bij pahrgahjis, tublin Zeefchulis notezeja eeleja un drihs atnahza preekâ gamiledams atpakat: „Maht! sakee pumpurifchi pee ehrtfchku kruhmeem, ir palikufchi par itin baltam pukitem un ziteem ari ir farkanas. Ari kofi pee strautina ir pilni puku, tik baltas un farkanas, ka to nefad jaukati newar wehletees! Ak, kas par preeku! Zik labs ir Deews! Nahz tatschu paraugees!“ Genowewa gahja tam lihdsj. „Waj tu redsi,“ winsch fauzâ kahdas te koschas baltas pukes pee kruhma. Un tas ehrtfchkis ari drihs feedes ar jaukeem farkaneem seebeem. Bet fchee wehl naw attaisiti. Redsi, tikai drufzina farkanuma fpihd abrà. Laitam gan mihlkais Deews nebuhs pafpehjis wifu fchonakt pagatawot?“ —

„Ak behrns,“ Genowewa fazija, „Deewam wifu fcho darot, ne- bij nelahdas puhles! Winsch to waretu wifu weena pafchâ azumirlli isdarit, jo tas ir wiffpehzigis.“ „Bet,“ sehns jautaja, „faki man, ka tad Deews war pafchâ tumfchâ nakti wifu to isdarit?“ Genowewa tam stahstija ka Deews warot nakti tikpat labi redset ka deenâ — un Zeefchuls pa wifu loti brihnijas.

Kahdâ deenâ Genowewa uf wina fazija: „Tagad es tew gribu atkal kahdu preeku fagahdat. Nahz man lihdsâ!“ Wina panehma kahdu kurwiti uf rotas, to no luhkeem bij pinufe un to weda uf kahdu satu maurinu starp preedem un flintim, kur wina jau preefch dascham deenam bij pamanijufe pufgatawas semenes. Zeefcham ari jau leelakâ data bij nogatawojufchâs un tumfchi farkanas.

„Waj tahs ari ir pukites?“ sehns jautaja. „Ne,“ Genowewa atbildeja, „tahs ir semenu ogas.“ Wina daschas norahwa, un fazija: „Nem smeke, winas ir faldas!“ Masais ehda, ufpeeda rozinu uf kruhdim un fazija: „Ak zik tahs ir gahrdas! Waj drihstiu wehl kahdas noraut?“ „Sa gan,“ Genowewa atbildeja, „nem lasi un ehd, zik ween tik tew gribâs, bet tikai tahs, kuras ir glufchi farkanas. Tu ar wari to kurwiti lasit pilnu un nemt lihdsâ alâ.“

Tas naigi isteepea masâs rozinas, fahka ogas lasit un ehst to tik ween jaudaja. „Ak, kahds labs ir Deewinsch, ka winsch mums tahdas leetas dahwina!“ tas issauzas. „Nu tad pateizees ari Deewinam,“ Genowewa flubinaja. Zeefchulis ar preekâ starojofcham azim luhkojas uf silo debefti un fazija: Mihlkais Deewin, es tew pateizos par fcham

gahrdam semenem!" Tad winſch uf mahtes fazija: „Waj mihtlais Deews to dſirdeja?" Genowewa to ſpeeda pee ſawas kruhts un fazija: „Sinams! Kad tu tikai ar domam ween, beſ wahrdeem to buhtu darijis, tad winſch ari to ſaprot. Jo Deews ir wiſu ſinatajs; winſch reds, dſird un ſin wiſu.“

Zeeſchulis nu kahroja iddeenas ko jaunu redset no mihtla Deewa darbeem. Tad mahte uf winu fazija: „Zew wajaga paſcham wiſu uſmanigi eewehrot, kaſ muhſu eelejã no jauna atrodas, un tad man to paſtahſtit ko eſt atradis.“ Kahdã rihtã Zeeſchulis preeka pilns atſkrehja un fazija: „Maht! Tagad eſ ko jaunu aradu. Domajees tatſchu, weenu warenu koſchu kurwiti, kurã ſehd putniſch! Ak, nahz un raugi, zit taſ jauki iſſkatas!“ Winſch nehmiſ mahti pee rotas un noweda lihds ehrſchku kruhmam un fazija: „Luhkojees tur tumſchajos kruhmajos! Waj tu to neredſi?“ „Taſ ir putnika ligdiſch, mihtlais behrns. Rã mums ir ſawa ala, tãpat putnineem ir ſawa ligſda. Raugi! zit laipni putniſch muhſ uſſkata! Tagad winſch aiſlaiſchas. Apluhko nu it labi ligdinu; bet neſabatſtees uſ aſajeem ehrſchkeem! Redſi, no ahrpuſeſ ta ir taiſita no ſataltuſcham jahlem, ſatam ſubnam un ſmalkam ſaknitem, kurãſ wiſas ir mahtſligi kopã ſaliktas; bet no eekſchpuſeſ ſmalki ſarimi un mihtſtas puhſas. Paſtatees labi!“ wina pazehla ſehnu uſ augſchu. „Ak zit ſkaiſti!“ winſch fazija. „Bet kaſ tur eekſchã par leetinam?“ „Tãſ ir olinas,“ Genowewa fazija, „redſi zit tãſ ir bahli ſatganas, un zit ſkaiſtas, ar ſartaneem plaukumineem!“

„Bet ko tad putniſch dara ar ſchãm olinam!“ ſehns jautaja. „To tu redſeſi!“ Genowewa atteiza. „Tit neariſmirſti toſ iddeenas apluhkot; bet no Deewa puſeſ peeluhko, ka tu winuſ neariſteez jeb putniku neiſbeedẽ!“

„Behz pariſ deenam Zeeſchulis no mahtes pawadits, atkal aiſgahja lihds ligſdam. Tur bij pautiku weetã raduſchees maſi putnini. „Ak paſtatees jel,“ Genowewa fazija, „redſi kahdi maſi, glihti putnini. Tee wiſt wehl ir beſ ſpalwam! Tee wehl newar laiſtees, jeb waj no ligdinãſ iſleht.“ „Ak kahdi mihtli, maſini neezini!“ ſehns fazija. „Bet waj tee newar noſalt jeb badã nomirt?“ „Ne, mihtlais behrns!“ fazija Genowewa. „Mihtlais Deews par to jau ir gahdajis. Ligdina ir eekſchpuſe ſilta, ar mihtſtam ſpalwinam iſodereta, ka jaunajeem putnineem ir itin mihtſta un ſilta weetika. Ta ir apata, ka wini nekur newar atdurtees un ſew ſahpeſ darit. Scho ligdinu wezais putniſch patſ taiſjã. Nu redſ, waj naw mahtſliga? Mehſ

mihlais behrns tahdu newaretu ustaiſit. Jo mihlais Deews tika putnineem ir dewis ſchahdu mahſflu, tadehl ka winſch par wiſeem ruhpigi gahdà. Redſi ſchàs bagatigàs, ſalàs lapinas, dod putnikam mihligu paehnu un fargà to pret leetu. Pa nakti, ka ari pa wehſam rihta un wakara ſtundam, tad putniku mahte nahſ un ar iſplehſteem ſpahrneem jaunos apſedſ, lai tee nefaltu. Ari aſee ehrſchſki wiſapſahyt naw par welti, ari no teem wineem ſaws labums. Zitadi nahſtu niſnàs wahrnas un maſinos aprihtu. Bet ehrſchſki tà m duras, kad tàs grib maſineem kauna darit. Turpreti putniku wezati ir tiſ maſini, ka tee pa ehrſchſku ſtarpu it weegli iſſkreen zauri, beſ jebtahdas apſlahdeſchanas, tà mums iſſkatras leetas, ihpaſchi niſni ehrſchſki paſludina, ziſ mihligi un ſchehligi Deews par mums gahdà."

Kamehr Genowewa wehl runaja, atſkrehja wezais putniſch un notupàs uſ ligſdina malu. Wiſi jaunee tſchirkſtedami iſſteepa galwinas preti, atplehta knahbliſchus un wezais toſ baroja. „Uſ ziſ tas ir jauſi! Tas ir jauſi!“ Zeeſchulis gawiledams iſſauzas un lehſaja no preekeem. — „Redſi“, Genowewa fazija, „jaunee putniki wehl neſpehſj eet meklet baribas — wezais to teem atneſs. Graudini preeſch wineem wehl ir pa zetu, wezee toſ papreeſch ſagrauſch un iſmehrzè mihlſtus ſawà guſnikà un tad ar teem maſos ehđina. Waj Deews to ta naw gudri eerihhojis! Redſi, tapat laipni Deews gahdà par wiſu ſawu radibu ari par wiſmaſako putniku. Tiſ mihli ari winſch gahdà par mums. — Ja, mihlais behrns,“ wina teiza to ar aſaram uſſtatidama, „winſch ari lihđſ ſchim par tewi gahđajis un gahđas wehl uſ preeſchku!“ „Ja, ja,“ ſehns fazija, „winſch ir par mani gahđajis, tas mihlais, labais Deews! Winſch jau ari tewi man ir dewis, mihlà maht! Tu jau mani wehl wairaf mihli, nefa wezais putnis ſawus maſinos. Beſ tewis es jau ſen buhtu poſtà gahjis!“ Tà winſch teiza, un preeka aſaras tam riteja iſ azim mahtei pee kruhts peeğlauſchotees.

Zeeſchulim nu bij iſdeenas kaſ jauns to mahtei ſtahtit, rahđit jeb atneſt. Katrà rihta winſch atneſa puſchiku ar wiſſkaiſtakàm puſem, lahđas tiſ wareja atraſt un kurwiſchus ar ſemenem, wehlaſ awenes un bruhkleneſ. Tad ſtahtija ka pee ahbeles jau redſami maſi ſaki augli, un paleetot jo deenas leelaki un ka ari maſee putniki ſawà ligſdina, tapa leelaki un teem augot ſpalwinas — lihđſ kamehr ahbele bij pilna ſarkanu ahbołu un putni bij wiſi aiſlaiduſchees. Kad tas pirmo reiſi eeraudſija ſkaiſto, gaiſcho rihta ſwaigſni, kad tas reiſ ſtarp tumſcham preedem eeraudſija ſahrto wakara blaſimu un kad pirmo reiſi redſeja warawihſni, tad tuhlin leelà preeka atſkrehja pee

mahtes, weda winas turp, no kureenes wareja redset un tai wjadseja wifu apluhlot un apbrihnot, un tad wini abi pateizas Deewam, ka tas teem lizis til krahfchnas leetas redset. Tā Zeeschulis fagahdaja fawai mahtei daudš tuhftofchus preekus. Kad Genowewa maso til jautru redseja, tad wina ikreis fawā laimibā us Deewu fazija: „At Deews, tu esi wifu tā radijis, ka nēwainiga firds war pašā tukfneft tāpat preezatees, it ka ta buhtu paradisē, un tahda dwehfele, kas tewi atsiht un mihle, atrod pašās behdās un gruhtibās tawu debesi.“

Ruhpigā mahte ari nebij aismirfufe maso Zeeschuli beedinat no nahwigeem stahdeem, kuri šhe tukfneft deefgan daudš atrodas un ar fawu kaitigo krahfchnumu wikinat wikinaja. Wina tam rahdija gistigas ogas, stahdus un fehnes. „No Deewa pufes, tos tu nedrihfti aistift nedš ehst, un ari ne-ehd neweenu stahdinu jeb fehniti, eekams tu man ne-esi rahdijis. Zitadi tu palikš loti, loti flims!“ Bet wehl jo wairaf ruhpigā mahte to beedinaja fargatees no nepatlausibas, patgalwibas, weegsprahtibas jeb ziteem behrnu nifeem. „Schee neti-lumi,“ wina fazija, war daudš wairaf samaitat, nekā nahwigi stahdi. Grehts alajch lihdsinajas schim farkanam jeb melnam ogam, kuras azim ir til flaiistas un wikinajofchas, bet tās baudot, manto wisbrees-migatās fahpes. Ja, kaunums muhfu azim daudš wairaf patihst, nekā tas labais — tāpat ka šchi nahwigā mušchmire ir fawā krahfchnumā pahrata, par peleko ehdamo fehniti.“

Weenpadfmitā nodaka.

Genowewa zaur kahdu wilku dabon, sewim filtu apgehrbu.

Genowewai starp daudš nēwainigeem preekeem kopā ar fawu Zeeschuli, bij it nemanot pagahjufchas pawafara, tāpat ari wafara. Tagad peenahza rudens. Saule wairs til filti nespihdeja, ta ideenas wehlati uslehza un ahtraki noreeteja. Druhni, tumšchi mahkoni pat nedekam ilgi apehnoja debesi un no semes wairs nekas jauns neisauga. Mihligās putnu dseefmas bij apklusufchas un pašchi pa leelakai dakai aifgabjufchi. Pukites, gandrihs wifas bij nosudufchas un pahrejas stahweja nowihtufchas un fakaltufchas. Lapas karajas dseltenas pee kofeem un krummeem, kuras wehl nebij nobiruschas, tahs aukstais wehisch neschehlīgi kratija. Genowewa fehdeja ar smagu firdi alas preekščā un ar asaram azis, luhkojas us wifur tuwojofchos rudens postu.

Tad Zeefchulis to redsedams fazija: „Maht'! Waj tad Deews muhs tà wairs nemihl, fa winfch, leef wifàm pukitèm nowihst, wifèem kruhmineem nokali? Waj winfch pret mums tagad wairs naw tif laipnis fa lihds fchim un waj winfch grib muhs pawifam atfahst?“ „Ne, mans behrns!“ Genowewa atbildeja, „fad meh's efam labi un deembijigi, tad Deews muhs wehl aifweenu tàpat mihto. Tikai fche wirs jemes wifs pahwehrfchas un pasuhd. Bet Deewa mihlestita pret mums, ir pastahwiga un muhschiga. — Tagad tikai buhs seema; bet pehz seemas nahf aifweenu kofchais pawafars un wifs fahf no jauna fatot un seedet.“

Zeefchulis it fflumigi apluhfoja tuffcho eeleju un failos kokus un tad raudofchâ balji fazija: „Kad tif tas tà ir, tà tu stahstii, mihta mahmutik! Es pat to newaru tizet. Es domaju fa wifa pafaulè eet bojâ!“ Bet Genowewa fmaididama atteiza: „Tizi man, mihtais behrns! Tas noteefas tà katru gadu. Katru gadu ir seema, bet pehz seemas, nahf katreis atkal pawafars. Tadeht tagad, kur seema jau tuwu, preezajees atkal uf nahkofcho jauko pawafari.“ Bet pate pee fewis domaja: Behrnam kas tikto pee prahta nahzis, un pirmo reisi rudeni peedfihwo un pirmo reisi reds, fa kofeem lapas nobirft, tam ir peedodams tad tas newar wifu fawâ masâ prahta fakemnt un tizet, fa pehz rudena un seemas buhs atkal kofchais pawafars. Bet es mahte buhdama efmu wairaf wainiga un pat nefaprafcha fauzama, fa es, kas jau daudstrei efmu peedfihwojufe, fa pehz behdam ikreifes nahf preeki, un tomehr es to gandrihf negribu tizet. Tomehr — gribu buht preeziga un nerajetees ar weltigàm ruhpeem, bet zeefchot, domat ar weenu uf preeku kas mani fagaida.“

Genowewai iddeenas bij dauds darba, wifadas faknes un toku augtus preekfch seemas fakraht un Zeefchulis winai pee tam ufizigi palihdfeja. Wehl winai truhka zita wajadfiga leeta preekfch seemas, un ta bij wehl gruhtaki dabonama, neka hariba; proti, tai wifnepeezeefchamaki truhka apgehrbs. Winas pehdejâs drehbju lupatas bij tagad glufchi nonehfatas un faplehtas. Rahdâ deenâ ta raudadama fehbeja fawas alas preekfchâ un mehginaja nokritufchâs ffrandas ar lufkeem weenu pee otras peestiprinat. Bet fchis darbs tai nebuht negribeja isdotees.

Zeefchulis redsedams mahtes klufâs fflumjas un weltigas puhles uf tahs fazija: „Mahmutik, waj tu wehl atzerees ko man faziji, tad tew jautaju tadeht muhfu breefchu mahte fpalwu met? Tu man

atteizi tà : Deewos tai katra wafarâ dodot weeglu, bruhnu apgehrbu un tad preefch seemas atkal pehleku, filtaku. Tadehl efi preeziga, Deewinſch ari tew dahwinâs filtu seemas apgehrbu. Jeb waj tu domâ, ka tu ne-efi winam tif mihta kâ muhfu breeſchu mahte?“ Genowewa fmaididama sehnu aplampa un fazija : „Tew ir mihtais behrns taifniba ! Es buhſchu meeriga ! Gan Deewos par mumis gahdas ! So tas, kas lopus un pukes apgehrbi, tas ari man dos apgehrbu.“

Daschas deenas wehlat wina sehnam pawehleja no alas neiſeet, nehma kreetnu koka nuhju rokâs, peefahra isgreetu kirbiſa wahku, pilnu ar peemu pilditu, pee ſahneem un gahja tablu pa tukfneſi apfahrt wehl kahdus zitus ehdamus koka augtus uſmetlet. Blakus kahdam leelam kalnam wina apfehdaſ atpuhſtees un druſku ar peenu atſpirdſinatees. Te fehdedama wina eeraudſija breefmigu wilku uſ kalna kahyam un jobos tas neſa aitu. Winſch uſ reiſ apſtahjas un ar ſawam ſweh-roſcham azim luhkojas uſ Genowewu. Ta koti iſbijas eefahka trihzet. Bet ahtri apfehruſeſ ſagrahba koka nuhju un no wiſa ſpehta ſwehla wilkam taifni pa galwu, lai waretu laupito aittinu glaht. Wilks to palaida wakam iſ ſawas rihtles uu apreibis nowehlâs labu gabalu no kalna lejâ un kaudams aiſſkrehja. Genowewa nometaſ ſemê pee aittinas, lehja tai pa druſzikai peena mutê un mehginaja atdſihwinat. Bet ta jau bij beigta.

Kabaga lopiku uſſkatot, Genowewas ſirdi fazehlas ſlumjas. „Tu labais lopin!“ wina fazija, „tu jau gan eſt no ta jautâ apgabala, kur manas mahjas? Ak, jau ſen ne-efnu no tureenewairs neko redſejufe, neſi dſirdejuſe ! Warbuht tu eſt wehl no mana laulata drauga ihpaſchuma noſlihduſe ! — Ak Deewos!“ wina ſtati eekleedsas, „teeſcham tu eſt no tureenewairs ! Tu jau neſs muhfu ſihni ! Ak kaut tu wehl dſihwotu un ſapraſtu zilweku walodu, ka tad es jautatu : Waj mans laulats draugs jau ir no kara pahrnahzis? Waj tas wehl domâ par ſawu Genowewu? Waj tas wehl par mani duſmo, jeb ir jau atſinis manu newainibu? Ak, winſch dſihwo pahrpilnibâ, un es ſche wahrgſtu truhtumâ un behdâs!“

Peepeschi wina apklufa; tai eefchahwas ſchahdas domas : Zeru ka efnu ſawai mahjai koti tuwu. Zitadi jau ſchis lopinſch newareja ſchurp atmalditees. Kâ buhtu ja es ar ſawu behrnu greeſtos atpakal ſawâ pili!“ Winas ſirdi modâs karſtas ilgoſchanâs pehz mihtâs teh-wijas un leelas aſaras riteja pahr winas waigeem.

Ta ilgi pahrdomaja un tad beidsot fazija: „Ne! labat palikschu fchepat. Jo mani faista smags swehrests. Gan waretu fazit ka nahwes isbailes mani pee tam peespeedufchas: bet tomehr tas nebuhtu pareisi swehrestu lausi. Un kas sin, waj fchis mehginajums, neatwestu diweem kreetneem wihreem nahwi, kuri manu dsihwibu taupija. Ne, ne! Es palikschu fchepat un tik ilgi kamehr Deews to gribes. Kad winsch buhs nolehmis mani is fcha tulfnescha ispestit, tad jau gan fawâ laika kahdu scheligu zilweku fchurp atfuhitis! Ir tadtschu labaki meerigi zees, neta fawu apstinu eewainot!“ —

Wina leja pee upites mekleja kahdu afu gleemescha wahku un ar to nodihraja aitari abdu. Tad wina to upite fskaidri ismasgaja no putekleem un asnim, tad faulê ischahweja un apgehrbas. Tahda sinâ wina it wehlâ wakara nonahza eeleja fawâ alâ.

Zeeschulis tai jau no tahleenes tezeja preti un fauja: Mahmulin, waj tu reif nahz! Ak zil koti tewis dehl baidijos un nofkumu! Kur tad tu tik ilgi paliki?“ Bet peepeschi winsch palika stahwot. Tas wakara krehfliba mahiti ar tahdu apgehrbu nepasina. Un gribeja fskreet projam lai jo ahtraki alâ paslehyptos. Bet mahite tam ar mihligu balfi uffauza: „Nebihstees, mihkails behrens, es ta efmu!“ Tad tas atkal atgreesas un teiza: „Baldees Deewinam, ka tu ta esi! Ak zil koti preezajos! Bet faki, kas tad tew mugurâ par apgehrbu? Tu jau tagad gandrihs tahda pate isfkatees ka es! Ka tu tiki pee fchahda apgehrba?“ Genowewa fazija: „Mihkails Deews man to dahwinaja!“ Tad Zeeschulis fahka preeka lehtat un issauktees: „Es jau tew faziju, ka Deewinsch tew dahwinas preeksch seemas fiktaku apgehrbu. Te nu redsi mihlâ mahit, ka man bij taifniba!“ Winsch aptaustija wilnaino ahdu un tad teiza: „Stat zil ta fskaisiti balta un fprogaina. Gluschi tahda, ka baltee padebeschi pawafarâ. Ja, to fskaidri war redset, ka ta ir debefu dahwana.“ Wini abi eegahja alâ un Zeeschulis tai atnesa masu kurwiti ar augteem, pa to laiku Genowewai wajadsjeja fskaidri galu no gala istahstii ta wina fcho apgehrbu mantojufe.

Nemihliga seema Genowewu ar Zeeschuli eeslehdja atkal winu alâ. Tikai ihpafchi jaukas seemas deenas, tee isgahja drufku pastai-gatees. „Redsi, mihkails dehl!“ Genowewa tad fazija, „ari seema mehs eerangam Deewa laipnibu. Zil tagad ir wifs gaisch, tihrs un balts! Wisi koki un kruhmini ir apfegti ar baltu fegu it ka tee buhtu pilni mirdsoscho seedu. Lai gan wisi lapu koki ir tagad kaili, tomehr Deews preedem un eglem winu satumu atstahj, lai sem winu fskujam

mescha lopini waretu patwertees. Pat ari paegles, paschâ seemas widû nefs filas ogas, lai putnineem buhtu to pahrtift. Muhfu awotinsch nekad neaisfalst, ka tee flahpês war nobsertees un awotâ eefschâ aug daschas sakas sahlites, kas daschu lopinu ustur! Tif laipnis un schehligs ir Deews, ari paschâ bahrgâ seemas laikâ.“

Loti aufstâs, wehtrainâs deenâs, Zeeschulis wifadus fehklas graudimus iskaiſija alas preefchâ, tad fanahza wifadi seemas putnini un tahs uslasija. Zeeschuls mahtes padomam fekodams bij wafaras laikâ eekrahjis drufzin feena, un to aufstâs deenâs iskaiſija alas preefchâ. Iſſalkufchas stirnas un ſaki to ſaoduschi nahza klahst to ehst, pat masee ſakeni tapa tif droſchi, ka tee Zeeschulim ſmarſchigo feenu wilka no rotam ahrâ, un masee stirneni tâ aprada, ka tee taiſija wifadus jokus un gahja ar Zeeschuli uf ſkreeschanos.

Tâ Genowewa ar Zeeschuli ari seemâ baudija ſawus preekus. Gan Genowewai bij ari deesgan to zeest. Zeeschulis wafaros laiku apgulas un pa wifu zauru nakti nereises neatmodas. Tad wina weentule fehdeja ſawâ tumſchâ alâ un pawadija daudſ ſtundas bef meega! „At,“ wina nopuhtas, „kaut man tagad buhtu tikai maſa eljes lampina, kas ſcho tumſcho alu laipni apgaiſmotu — kas ta man buhtu no Deewa par leelu mantu! Un kad man tad buhtu kahda kreetna grahmata jeb ratiſch un pukulas, zif laimiga tad justos! Pat manâm wiſſemakâm kalponem klahjas labaki, neka man! Tahs fehſch tagad ſawâ ſiltâ iſtabâ, un wehrpj pee ſawam eljes lampinam un jautri ſarunajotees winu ſtundas it ahtri aiſſfreen! Bet tad wina peegreesas atkal Deewam un uf wina ſazija: „Zif tam ir labi, mihtais Deews, kas tewi paſihſt! Bef tewis man ſchajâs fehrigâs seemas naktis nebuhtu neweena, ar to waretu ſarunatees. Bef tewis buhtu ſchaj tumſchâ alâ no garlaijibas un behdam, jau ſen nomitufe. Bet tu jeb kuzâ dſihwes kahrtâ, muhs it bagatigi eepreezini!“

Diwpatſmitâ nodaka.

Genowewa tukſneſi paleef ſlima.

Tâpat tâ pagahjuſchu wafaru un seemu, tâpat Genowewa ar ſawu mihtu Zeeschuli nodſihwoja ſche tukſneſi wehl waitat seemas un

wafaras un bij patlaban jau septito seemu fafneegufe. Bet ſchi ſep-
tita bij ſewiſſchi breefmiga. Leeli ſneegu blaſki apſedſa kaluus un
eelejas, ſtipree oſola un wiſſſſchuu ſari luſſa, newaredami ſmago naſtu
paneſt. Wiſai ſtipri fala. Lai gan Genowewa alas zaurumu prata
aiſtaifit un aiſbahſt, ka aukſtais wehifſch newaretu tiſt eefſchâ, tad
tomehr tas tagad neſo nelihſeja, wehifſch ſchnahſdams auroja un ſa-
dſina ſoti daudſ ſneega alâ. Wiſa gukamas weetâs ſuhna bij ſlapja
un ſaſaluſe. Eglu ſari pee alas zauruma bij pilni ſneega. Breeschu
mahtes ſiltâ diwaſcha wairs neſpehja alu peeteekofſchi ſaſilbit un bree-
ſmigo aukſtumu maſinat. Uhrâ no leela fala rehja lapſas un wilku
kauſſſchana aſſkaneja pa wiſu tuſſneſi.

Genowewa aiſ leela aukſtuma gandrihſ wiſas naktis neſpehja ne
azis aiſwehrt. Turpreti Zeefſchulis, kas jau no paſchas behrnibas bij
apradis ſliſto baribu un gruhtu dſihwi, tas par ſpihti wiſam aukſtu-
mam bij ſpirgts un wefels. Bet Genowewa, erzoga meita buhdama,
ſmalſkâs iſtabâs audſinata, kuru grihdas ar miſſſtâm, ſiltâm ſegam pahr-
klahtas, newareja ſchai klinkſchu aiſâ wairs tahtat zeef. Winas weſe-
liba bij beigta. „Ak,“ wina alaſch nopuhtas, „ſaut man buhtu titai
dſirſſtelite uguns, — kas ta man buhtu par leelu Debeſs dahwanu!
Tad es waretu weegli no ſauſeem ſchagareem eefurt uguni un ſaſilbi-
tees. Bet tagad man buhs janofalſt. Tomehr Kungs, taws prahts
lai noteef!“ — Winas laipnâ, miſſligâ ſeja bij ſoti pahrgroſijufes.
Wiſs winas gaiſchais azu ſpoſchums un waigu ſahrtums noſuda, tai
weetâ eeſtahjâs nahwes bahlums. Zeefſchulis to eewehrodams ar aſaru
pilnam azim ſazija: „Ak miſſlâ mahmulin, kaſda tu tagad iſſkatees!
Es tewis tiſſto wairs waru paſiht! Ak Deewin, ak Deewin! kas tad
ir notizees?

„Miſſlâis behrns,“ Genowewa ar wahju balſi atteiza, „es eſmu
ſoti ſlima! Man gan laikam buhs jamirſt!“

„Jamirſt?“ maſais jautaja. „Kas tad tas ir? No tam es wehl
neſo ne-eſmu dſirdejis!“

„Es aiſmigſchos,“ Genowewa ſazija, „un nekad wairs neatmo-
diſchos. Manas azis wairs ſauli neredſes un manas auſes tad wairs
tawu balſi nedſirdes. Schihs meefas tad gules aukſtas un ſtihwas un
ne pirſſian wairs nepakutiinâs. Behdigi taſs pawifam ſatruhdes un
taps par ſemi.“

Tad ſehns ſlâki brehtdams tai apkrita ap kaſlu un titai tos wahr-
dus atſahrtaja: „Ak mahmulin, miſſlâ mahmulin, nemirſti tadſchu!
Es tewi luhdſu, jel nemirſti!“

Genowewa wahji fazija: „Neraudi, mans mihtais behrns! Tas nestahw manâ warâ, tik ilgi dsihwot, kâ es to gribetu. Bet Deews reis grib ka es lai mirstu.“

„Deews?“ sehns kâ isbrihnejees eefauzas. Bet tu man jau aifweenu faziji ka Deews ir tik labs, kâ winſch to war gribet lai tu mirsti?“ Redſi, es newaru neweenu putniku nokaut — fur tad wehl tewi!“ Genowewa tam atbildeja: „Tew ir mihtais behrns taiſniba.“

Kad jau tu mani newari likt eet poſtâ, nedſ wehl nokaut, tad Deews to wehl ne tik newar. Winſch, kas dſihwo muhſchigi, dod ari mums muhſchigu dſihwoſchanu. Tomehr man tas tew ir wiſpirms jaiſſkaidro. Baj tu wehl atminees, mihtais dehlſ, ka es nowilku ſawu wezo apgehrbu un to noliku noſt, tadehl ka tas wairs nedereja, un Deews man dahwinaja kaſdu labaku? Redſi, kâ toreis ſawas drehbes, tâ ari tagad es ſawu wezo, nodehdejufcho meefu nowilſchu uu nolikſchu. Bet es pate nahſchu pee Deewa, muhſu mihta tehwa, debefis. Tas tad mani apgehrbs ar zitu daudſ ſkaiſtaku meefu. Ah, tur augſchâ debefis — tur tad man labi klahſees. Tur es wairs no falt uma nedrebeſchu, tur nebuſchu wairs ſlima, tur wairs muhſcham nenoſkumſchu un neraudaſchu bet dſihwoſchu weenâ preekâ. Râ pawafars ir jaukaſ par ſeemu, tâpat debefis ir jaukaſas par ſemi. Pate ſkaiſtakâ un gaiſchakâ pawafaras deena, ir pret debefis gaiſchumu un jaukumu, kâ tumſcha ſeemas naſts. Kas ir labs un deewbijis, tas ſawâ laikâ turp nonahſis un baudiſ muhſchigus preekus.“

„Mahmulin,“ Zeefchulis eefauzas, „es tew eefchu lihds! Man negribas wairs weenam, ſche ſtarp tuſſneſcha ſwehreem palikt. Jo tee man neatbild, kad ar wineem runaju. Es ari gribu mirt un ſchos meefas ſwahrkus nogehrbt.“

„Ne, mihtais dehlſ!“ Genowewa fazija. Tew buhs wehl ilgati dſihwot ſemes wirſû. Bet reis, kad tu ſche buhſi labi un deewbijigi dſihwojis, tad tu nahſi pee manis debefis. Jo ari tew wajaga reis mirt. — Bet tagad klaufees, to es tew tahlak ſaziſchu. Kad es wairs nemas nerunaſchu, kad noſtahſchos elpot, kad manas azis ir aifwehrufchâs, mana ſeja nobahluſe un manas roſas ir aukſtas un ſtiſwas: tad paleez wehl daſchas deenas ſche. Tad kad tu iſhti ſini ka eſnu miruſe un truhdu nejaukâ ſmaka ſcho alu peepilda tad eij prom iſ ſcha tuſſneſcha, taiſni uſ to weetu fur tagad ſaulite uſlehz. Tur tu pehz kaſda weenas, jeb diwu deenu gahjuma iſeeſi iſ ſcha meſcha, un nonahſi leelâ jaukâ klahjumâ fur daudſ tuhſtoſchi zilweti dſihwo.“

„Daudſ tuhſtoſchi zilweti?“ Zeefchuls iſſauzas. „Al es aifweenu

domaju ka mehs diwi ween atrodamees wirs pafaules. Bet kadehl tad tu man no schabdeem zilwekeem ne-esi nekad nefa stahstijuse? Ak kaut tu tikai sbehtu staigat, tad mehs tuhlin pee wineem noetu!"

"Ak mans behrns!" Genowewa fazija. "Taisni schee zilweki ir muhs schee tuffnesi pee plehsigeem swehreem isdsinufchi! Wini gribeja tewi, un mani nogalinat."

"Tad es pawifam pee teem ne-eefchu!" sehns eefauzas. "Es domaju ka wini tikpat labi, ka tu, maht. Bet waj teem zilwekeem ari buhs jamirft?"

"Sinams," Genowewa atteiza, "wifceem zilwekeem ir jamirft?"

"Tad tatschu wini to nesin, ka es to libd schim nesinaju!" Zee-schuls fazija. "Ja, tagad es gribu pee teem eet un teem fazit: Zilweki, labojatees jums wifceem jamirft, zitadi juhs nenahfseet debefis. — Kad wini tik man tizetu!"

"Ak behrns," fazija Genowewa, "tes jau fen sin, ka wineem jamirft. Bet tamdehl tee nelabojas. Wini dsihwo pahrpilniba. Seme teem isdod wiffkaiastakos auglus, kahdus schee tuffnesi neweenu neredf. Teem ir wiflabakee ehdeeni un dschreeni. Wini nehfa dahrgas drehbes, kuras ir wifadi isrotatas, kas mirdf ka swaigfnes. Tee ari nedsihwo tumfchâs alâs ka mehs; wimu dsihwofki ir krafchni, kahdus es tew nebuht newaru aprakstît. Seemâ, wimu istabâs ir otra faule — proti uguns, kuru tu wehl nebuht ne-esi redsejis. Ta iplata tik mihligu fîltumu ka to dara faule pawafaros un wafarâ un dara wiftumfchako nakti tik gaischu, it ka buhtu flaidra deena. Bet leelaka dala no teem, nefaka Deewam ne paldees par wifam schim labdarifchanam, un pat par wimu nemas nedoma; tee weens otru eenihd, speesch un moza, ka ka ween wardami. Katrâ deenâ daschi no wineem nomirft. Bet ziti to nemas nenem wehrâ un dsihwo joprojam tâ, it ka teem buhtu muhschigi schee wirs semes jadsihwo."

"Nu tad es ari pee teem neparko ne-eefchu!" Zee-schuls fazija. "Tâ tad tur tee zilweki naw neween tik nikni ka wilki, bet wehl jo muftigaki nefa muhsfu breeschu mahte, kura no wifa ta, to mehs runajam neneeka nefaprot. Man negribas to zilweku dahrgas mantas un labee ehdeeni, labat dsihwofchu schee pee lopeem un swehreem. Schee wif, isnemot tikai wilku un lapsu — dsihwo it meerigi kopâ un ehd it klufi fawu sahli un faknes. Es palifschu pee muhsfu labâs breeschu mahtes un ne-eefchu pee wineem."

"Tew tomehr pee wineem jaet, mihlais behrns!" Genowewa fazija. "Wini tew neko launa nedaris. Klausees tikai tahlat! Es

tew lihds fchim efmu stahstijufe par tawu tehwu kas debefis mahjo, bet tagad man tew jafata, ka tew ari weens tehws fche wirs semes ir.“

„Ari weens tehws fche wirs semes!“ sehns preezigi iffauzas, „kuru es tapat waru redset ka tewi, un tapat pee rofas twert, ka tagad tewi, un kuzfch mums naw neredfams ta ka debefu tehws?“

„Ja, ja, mihkrais behrns,“ mahte fazija, „tu winu redsefi un ar to runafi!“

„Winu redset un ar to runat!“ sehns gawileja un wina azis preeks mirdseja. „Bet,“ winfch atkal apdomigi eefahka, „kadeht tad winfch pee mums nenahk, un kadeht winfch muhs fche tukfnefi atstahj weenus. Winfch tatfchu nebuhs weens, no teem launeem zilwekeem?“

„Ne, mihkrais behrns!“ Genowewa fazija. „Winfch ir labs zilweks. Winfch to nesin, ka mehš mihdam fche tukfnefi. Winfch pat nesin, ka mehš wehl dshwojam. Winfch domà, ka mehš abi efam nokauti. Winfch domà ka es efmu wišs ta besdeewigakà mahte wirš pafaules. Zilweki winam to ta famelofufchi.“

„Kas tas ir, famelofufchi?“ masais winas pahrttrauza. „To es nefaprotu.“

„Tas ir tà,“ mahte fazija, „kad zilweki zitadi runà, nekà wini domà. Par peemehram, wini faka ka weens otru, loti mihlè, un tomehr tee weens otru newar ne azu galà eeredset. To fauz par melem.“

„Ja, waj tad to war?“ sehns jautaja. „Tas man nebuhtu nekad prahtà eenahzis. Mi zilweki, zilweki,“ winfch fauza un kratija maso, fprogaino galwinu, — „wini tatfchu ir fawadi radijumi!“

„Nu tad klaufees tahlat,“ Genowewa fazija, „tawš tehws ari tapat no wineem apmelots.“ Wina sehnam stahstija no fewis tikdauds, zif un ka tas wareja fapraft, tam rahdija dahrgu selta gredfenu, kuru lihds fchim bij alà kahdà zaurumà ruhpiigi glahbajufe un fazija: „Redfi, fcho gredfenu es dabuju no tawa tehwa.“

„No mana tehwa!“ Zeefchulis preezigi iffauzas. „Al lauji man jel winu kreetni apluhkot. No mana debefu tehwa efmu jau dauds jautas leetas redsejis ka: fauli un mehnesi, swaigšnes un pukes; bet no fawa tehwa, kas man te wirš semes, es nabags behrns wehl fawà laikà ne-efmu nekò redsejis.“

Genowewa eedewa sehnam gredfenu. „Al zif tas ir fkaisš,“ Zeefchulis iffauzas. „Waj manam tehvam ir dauds fchahdu jauku leetu un waj winfch man ar kahdu dahwinàs?“

„Ja gan, labais behrns!“ Genowewa fazija un uswilka gredfenu

few attal uf pirksta. „Rad es buhſchu nomirufe, tad nem ſcho gre-
dsenu no manas rokas. So gribu winu lihds nahwei usglabat, tapat
kà es tawa tehwa mihlestibu fawâ frdi usglabaju un efmu tam lihds
pehdejo dwaſchas willſchanu uftiziga. Al teefſham, man mihlestiba uf
winu bij tikpat tihra, kà ſchis ſelts.“

„Rad tu nu kahdreif aifeefi pee zilwekeem,“ wina tahtaf fazija,
„tad praſi pehz grafa Siegfrida. So tà fauz tawu tehwu. Luhdſi
zilwekus, lai tee tewis pee wina aiſweſtu: bet nefaki to neweenam kas
tu efi, no kureenes tu nahz, jeb kadeht tu gribi pee grafa tikt. Ari
to grebsenu, no Deewa pufes neweenam nerahdi. Bet kad jau ſtahweſi
grafa, fawa tehwa preekſchâ, tad dodu winam ſcho grebsenu un faki:
„Tehws! Scho grebsenu tew ſuhſta mana mahte, Genowewa par ſihmi
ka es efmu taws dehls. Wina preekſch kahdâm deenâm nomira. Wina
tew wehl reiſi ſweizina un leef zaur mani fazit, ka ta ir bijuſe newai-
niga, un tew wiſu peedod. Tur debefis wina zere tewi atlas redſet,
kad tas ſche wirs ſemes tai naw bijis nolemts. Lai tik tu taiſni dſih-
wojot, lai nebehdaſjotees un lai tu par mani gahdajot.“ Reaiſmirſti
tik to, mihltais behrns winam teikt, ka es efmu bijuſe newainiga un
winam uftizama. Saki ka es wehl mirſtot to efmu teikufe! Saki
ari winam to, ka es paſchâ nahwes ſtundâ winu tà mihleju, kà tewi.
Iſteiz winam wiſu, kà es dſihwoju un kà es miru! Luhdſi winu, lai
tas manas atdſiſufſchas meefas aiſwed no ſchas alas projam, un pa-
glabâ fawos tehwu kapos. So es efmu tik dauds zeeniga teem blakus
gulet, lai gan zilweſi mani tur par noſeedsneezi un beſgodigu.

Un tad man tew wehl kas jaſaka ko tu neſini. Tâ kà tew ir
tehws un mahte ſche wirs ſemes, tapat ari man ir tehws un mahte.
Al Deews! es nemaſ neſinu waj wini tahs behdas buhs warejuſchi
pahrzeest, par mani tahdu kaunu dſirdot. Bet kad wini wehl buhtu
pee dſihwibas — ak, tad luhdſi fawu tehwu, lai tas tewi tuhlin aiſwed
pee wineem! Kad wini tewi eeraudſis, tad koti preezaſees un aiſmirſis
wiſas tahs behdas, ko par ſeptineem gadeem zetuſchi. So tu“ wina
turpinaja, aſaru ſtraumes iſgahsdama, „tu mans mihltais dehlin, gan
efi par mani koti behdajees! Un tu, mana mihla mahmulina, efi par
fawu Genowewu dauds raudajuſe! Al mani mihlee wezaki! Zik lab-
praht, wehl reiſi preekſch mirſchanas wehletos juhſu waigu redſet! Al
kad juhs ſinatu ka es wehl dſihwoju un ſche atrodoſ, juhs tuhlin ſteig-
tos pee manis, lai mani wehl reiſi dabutu redſet! Bet juhs domajeet
ka manas meefas jau ſen kahdâ tuſkneſcha malâ ſatruhdejuſchas.
Tomehr, mehſ wehl tur augſchâ debefis redſeſimees! Al kahda ſalda

zeriba, kà debefis atkal fatikšimees! Ja mums šchi zeriba nebuhtu ar ko behdu stundā fewi eepreezinatees, tad mehš buhtu koti nelaimigi un mums nabaga zilwekem buhtu jaiffamist! — Tu raudi, mihlais behrns! Beedod manim ka es tawu firfniku tā apgruhtinaju. Redši, lai gan tew tawa mahte buhs tagad japasaude, tad tomehr Deews manā weetā tew dahwinās atkal labu tehwu! Tadeht wišs neraudi, mans mihlulit. Taws tehws koti preezafees, fawu mihlu behrnu, ko wehl nekad naw redsejis, tagad dšihwu eeraugot. Winšch tewi fluhpštis, nems tewi us fawam rokam, fpeedis pee fawas kruhts, fauks tewi par fawu dehlu un tad dauds ko jautas par mani, un no behdam un preeka raudas! Winšch tewi tik pat koti mihlēs, kà es to daru un tew wairā labu daris, nefa nabaga mahte tew fpehja peefšchirt?“

Genowewa aif raudam wairs newareja runat, bet nogurufe nolika galwu us fuhnu kopinu, jo fpehšs tai bij peetruhziš.

Trihšpadšmitā nodaka.

Genowewa fagatawojas uš miršcham.

Seemas breesmigais aukstums šahka atlaištees, ta weetā puhta lehns, mihligš wehšinch. Saule pusdeenās gaischi fpihdeja alā un winās košchee stari isdwehša manamu šltumu. Gar seenām un pee ee-ejas ledus šahka kust un tezeja leelām lahšem semē. Bet Genowewas šlimiba palika jo deenas jo šliktaka. Nahwe šahweja winās azu preešchā un ta fagatawojas mirt.

„Ak,“ wina nopuhtas, „man pat naw neweena preeštera, kas mani pehdejā nahwes štundinā eepreezinatu un ar dwehšeles meelastu atšpirdšinat ka fpehtu mantotu šcho garo muhšchibas zelu eefahkt. Bet tu at Rungs, tu muhšchigais augštis preešteri jaw eši pee manim; tu eši klahšt wišeem, kas šawās behdās tewi peefauz un patwehrumu pee tewis meklē. Katra zilweka širdi, kas tewi meklē un pehz tewis ilgojas tu gribi eepreezinat un atšpirdšinat! tu jaw pats eši fajijis: Redši es šahwu preešch durwim un klaudšinaju! kas manu balši dširdēs un man atwehrs, pee ta es ee-eefchu un wakarinu turefchu ar wiku uu winšch ar mauī.“ — Tā wina runaja un tad rolas falikufe luhša klufam Deewu.

Beefchulis fehdeja wifu zauru deenu un ari dauds štundas pa nakti tai blakus, un nabaga sehns no behdam newareja ne ehst ne dšert. Winšch darija wifu, ko fpehja no winās azim nolafit un kopa tahs ar behrnifchtu mihleštibu un ušupurešchanos. Winšch nehma pilnas

rozinas faufu fuhnu un flauzija flapjās feenas zil tablu ween fpehja aiffneegt, ka lai uhdens nepiletu wina flimai mahminai wirfū. Tad tas gar klintim un sem kokeem falafija faufu fuhnu, lai winai mitrā guku weeta buhtu atkal faufa. Tad tas atnesa pilnu kirbifa wahku ar fwaigu awota uhdeni un fazija: „Waj tu negribi nodsertees, mihlā mahmukin? Tew jau ir til karšis un luhpas glufchi faufas.“ Tad sehns atkal pafneedsa lahšeti rendena peena fazidams: „Oser tatfchu, mihlā mahmukin! kaut jele es waretu tawā weetā flims buht, jeb ari preekfch tew nomirt!“

Rahdā rihlā wina wareja pahri stundas faldi aismigt. Wina atmosdamas fajuta fewi dauds fpehzigaku un jautratu. Masais koka krustinfch, ko wina pa fawu flimibas laiku bij no feenas nonehmufe, tai gutot bij no rokām iskritis. Wina to mekleja, un Zeefchulis redsedams ko wina wehlas, to pazehla un tai eedeewa rokā teikdams: „Bet mihlā maht, tadeht tew weenmehr fchis koks rokā?“

„Mihlāis behrns,“ wina atbildeja, „es gan zereju ilgati dšihwot, zitadi jau fen buhtu tew par to stahstijufe, tagad nomanu ka nekahdu labu wairš ilgati newar kawet. — Es tew jau faziju, ka debefu tehوام ari ir weens dehls, kas winam lihdsinas. Bet ko wifu fchis wina dehls preekfch mums darijis, to tew wehl ne-efmu stahstijufe. Tu ari nebuhtu dauds ko warejis fapraft, tadeht ka tu no wifas pafaulēs atfchirtis, fche mefchā efi ufaudsis. Tagad, kur tu jau fini, ka wehl wairaf zilweku wirs semes dšihwo un kahdi fchee laudis ir; kad tu nu ari efi dširdejis un pa dakai pee manis wari nojauft, ko mirfchana nofihmē — tadeht grihu mehginat tewim tās wajadīgatās finas par Deewa dehlu iffklaidrot. Lai tu redsetu kas fchim kokam manā rokā par nofihmi. Nu tad ufklaufi labi, ko es tew stahstifchu ufmani, un leez fawas mahtes wahrduš pee firds!“

Redfi, tam mihlām debefu tehوام eefchehlojas par zilwekeem, ka tee ir til launi un nekreetni, un ka tee kahdi buhdami, newar nahft debefis. Tad tas fuhstija no debefim fawu mihlotu dehlu, lai tas winus peenemtu, ka tee fewi labotoš. Un wina fwehtais wahrds ir Jezus Kristus.

Schis wina dehls bij til warens un mihlīgs, kā wina tehws. Kad tas wehl bija behrns, dauds mafaks kā tu, tad winfch ar fawu mihlo mahti ari mita lopu alā, kā tagad mehš. Kad tas bij peeaudsis un warbuht wehl leelaks kā es, tad winfch ari kahdu laiku mita tulfneft, kas wehl bija dauds breefmīgats, nefa fche. Winfch tur pa-

stahwigi luhdsa fawu tehwu, ka winam tas isdotos, to winfch eefahzis zilweku pestifchanas labad strahdat.

Tad winfch gahja pee laudim, teem stahlidams, ka debefu tehws efot wiku pee fcheem fuhtijis, ka debefstehws efot toti labs, ka tas winus mihlejot, un ka wifil zilweki efot wina mihlee behrni. Winfch tos pamahzija lai tadeht zilweki ari paleefot labi un ari fawâ starpâ weens otu mihlejot. Kas winam, tam Deewa dehlam paklaufot un fahkot labati dsihwot tas fawâ laikâ tiffchot debefis un mantos neifteizamus preekus. Bet kas tam nepaklaufa un tam nefefo, tas nenahfs debefis, bet kahdâ toti breefmu pilnâ weeta.

Bet zilweki negribeja tam Deewa dehlam tizet, ka winfch efot debefstehwa dehls un ka debefu tehws wiku pee fcheem fuhtijis. Tad winfch teem nehmas flaidri peerahdit, ka winfch ir tikpat warens ka wina tehws.

Kahda mahte, tà kâ es, tikai druflu wezaka, bij tàpat flima kâ es un winai bij tahds pat kauns drudsis. Neeuens zilweks tai newareja lihdsjet. Bet winfch tahs nehma tikai aij rokas — tà kâ es tagad tewi fatweru — un tanî paschâ azumirfli wina tapa pilnigi wewela un isffatijas tikpat jaurra un seedofcha kâ agraf.

Zitu reis bij atfal kahds dehls, druflu leelats kâ tu, pawifam nomiris. Winfch bij fawas mahtes weenigais dehls, tà kâ tu esi mans weenigais dehls. Tas guleja bahls un stihws un patlaban to gribeja semê paglabat. Ak, zif toti mahte wina deht raudaja to tu nemaş newari ne eedomatees! Bet Deewa dehls it laipni fazija uf mahti: „Neraudi! Un uf to mironi winfch fazita: „Zeles augfcham!“ — un tas tuhlin tapa dsihws un zehlas augfcham. Tas Deewa dehls fcho weda pee wina mahtes, kura par to toti brihrijas un winas preef bij neaprafstami.

Tomehr, zilweki ir tad winam wehl netizeja ka winfch ir Deewa dehls un ka debefu tehws wiku fuhtijis fche pasaulê. Wini newareja pazeest ka tas teem teiza ka wini ir kauni un lai tee atgreesstos un labotos. Tad wini ustaisija leelu fokû, uf tahdu wihfi kâ fchis mafais manâ rokâ. To nosauz par krusu! Wini urba naglas — kas isffatas gandrihf ka fchee ehreffchki fche, bet dauds leelaki un afaki — tahs tee fita zaur wina rokam un lahjam pee krusa. Afins aumatam tezeja is naglu rehtam un winam bij jamirft. Bet tee wifas wina mokas redsedami, wehl to isfmehja un mehdiya. Un tomehr tas newee-nam zilwekam nebij nefa kauna darijis, tikai par wifseem labu domajis, teem palihdsjeis, kas palihdsibu pee wina mekleja!“

„At tee kaunee un negantee zilweki!“ Beefchulis issauzas. „Bet waj tad debefu tehws to wareja zeest, waj winfch ar fawu sibeni teem nefpehira wirfû? Es wina weeta buhtu tos wifus nostis!“

„Mihltais behrns,“ mahte fazija, „Deewa dehls luhdſa fawu tehwu par teem. Winfch fazija: Tehws peedodi teem. Zo tee nesin ko tee dara! Ja, no tihras mihlestibas ween, ir winfch tãpat preefch kauneem zilwekeem, kã ari preefch mums wiſeem fawu dſihwibu nodewis. Winfch mira tadehl, lai wiſi zilweki taptu fwehti. Kad winfch muhs nebuhtu tã lihds nahwei mihlejis, tad neweens zilweks kas ſche wirs jemes, newaretu tiſt debefu walſtibã — tu un eſ ari ne. Ari no mihlestibas uſ mums abeem winfch pee kruſta nobahleja un nomira!“

Labais ſehns ſehdeja nekuſtedamees un karſtas aſaras riteja pahr wina ſahrtajeem waigem. Zo winfch to wiſu dſirdeja titai pirmo reiſi, wiſs tas winam loti aiſgrahba ſirdi un eeſpedas dſiki prahtã. „At tu mihltais, labais Deewa dehls!“ winfch fazija ſehri raudadams un ſlauzija aſaras no azim ſawã ſtirnu ahdinã. „Bet waj winfch ari tagad ir debefis?“

„Ja gan, mihltais behrns!“ mahte fazija. „Winfch tapa no-nemts no kruſta un guleja nedſihws ſemẽ. To eelika kahta klinſchu alã kura muhſejai lihdsiga un aiſwehla leelu akmini preefcha. Bet domajees tatschu, pirms trihs deenas bija pagahjuſchas tad winfch atkal iſnahza dſihws no alas ahrã. Kahdi laudis ari atradas kas nebij tiſt kauni un beſdeewigi, kã tee ziti. Tee bij Deewa dehlam pa-klaufjuſchi un labojuſchees. Wini bij Deewa dehlu loti mihlejuſchi un gauſchi noſlumufchi par to ka winfch nomira. Pee ſcheem winfch nu nogahja. At ka tee preezajas winu atkal redſedami. Bet winfch teem atkal teiza, ka tas aiſeeſchot atpakat pee ſawa tehwa debefis. Par to tee palika loti noſlumufchi. Bet winfch uſ teem fazija: „Neraudeet wiſs un neapgruhtinajeet ſawas ſirdis. Redſeet tur augſchã, kur mans tehws dſihwo, tur ir deeiſgan ruhmes ari preefch jums. Es tagad turp aiſeemu jums to weetu ſataiſit. Dareet titai tã, kã eſ jums eſmu pawehlejis, tad juhs ari reiſ turpat nonahſeet, kur eſ eſmu. Es juhs atkal redſeſchu un tad buhs juhfju preeki pilnigi un neweens jums to wairs neatnemts. Bet ari ſche wirs jemes — jehſchu juhs gan mani neredſeet — eſ arween jums buhſchu klaht lihds paſaules galam. Tad winfch tos wehl fwehtija un tad lidoja winu azu preefchã aiſweemu augſtaſ un augſtaſ uſ debefim, kamehr ſelta padebefis to winu azim aiſklaſhja.“

„At zil tas ir bijis jauki!“ ſehns fazija. „Bet waj winfch ari

ko par mums sina? Waj winšč sin ka mehs fche fchajâ tutkneſt diſhwojam un waj mehs winu fawâ laika redſeſim debefis?“

„Sinams!“ mahte fajija. „Winšč muhs wiſur redſ, un tur mehs tiſ eſam, tur winšč ir pee mums. Winšč muhs mihlê un dod mums labas domas muhſu ſirdi, un palihdſ ka waram labi palikt un reiſ naht debefis. Tâ tad nu redſi, mihtais behrns! Tu gan eſi labs ſehns un man daudſ preekuſ fajahdajis. Bet iſti taiſni labs, tu wehl ilgi ne-eſi. To tu gan katrâ azumirklî wari pee ſewis noredſet. Redſi, tu gan nebuhtu tâ par zilwekeem Deewu luhdſis, tâ ka Deewa dehls, kad wini tewi moſitu. Tu jau pirmâ azumirklî iſteizees: ka buhtu winus wiſus noſitis ja taſ tawâ warâ buhtu. Te nu tu redſi ka tu wehl ilgi ne-eſi tiſ labs un mihtſch kâ Deewa dehls. Un tiſ labam un mihligam, kâ winšč bija, ari mums wajaga tapt, ja gribam winam, un wina debefu tehnam patikt un reiſ debefu walſtibâ naht. Un iſti tadeht, ka mehs lai tahdi labi un mihligi paleekam, uſ to mums taſ Deewa dehls grib palihdſet. Tadeht winšč nahza paſaulê un mira pee kruſta muhſu deht.“

Un tagad, mihtais Zeeſchul, tu ſaproti tadeht eſ turu fcho maſo kruſtinu rokâ. Taſ mums atgahdina to mihlet, kaſ par mums pee kruſta koka zeetis un miris. No ta waram mahjitees, ka mums zeeſchot un mirſtot — ko ari par kruſtu fauz — wajaga ee-eet debefu walſtibâ. Un tadeht man fchi ſihme, fchis koka gabalinſch ir tiſ mihtſch uu dahrgs!“

„Ak mihtais behrns!“ wina turpinaja un to ar aſaru pilnam azim uſſkatija. „Man naw nekaſ, ko tew ſpehtu par peemiku atſtaht, ka fchis nabaga koziſch. Bet kad eſ tagad buhſchu miruſe, tad nemi to iſ manam ſtihwam rokam un paglabâ. Nekaunees mihtais dehls, kad tu reiſ tapſi leels un bagats, fcho tawas nabaga mahtes doto peemiku glabat tawâ pili wiſlabakâ weetâ! Scho tad uſſkatidams, ikreiſes peemini to, kaſ reiſ tewi mihledams pee kruſta mira — un tad eedomajees ſawu nabaga mahti, kura ar fcho kruſtinu rokâ mirſt! Apnemees tad palikt labs, un diſhwot ſchſiſhti un newainigi, zilwekuſ mihlet, teem labu darit, un ja wajaga, pat ſawu diſhwibu winu deht nodot — un tu jau preeſchlaikâ maniſt, ka wini tew par to pat nepateikſees! Ak tad, kad tu fcho kruſtu uſluhkodams, netiſ ween apnemſees, bet ari tâ dariſi — tad fchi neezigâ manta, ko tawa mahte tew atſtahj, buhs wairat wehreta neka wiſa leelâ bagatiba ko no ſawa tehwa ſanemiſi.“

Genowewa no ilgas runafchanas bij tapuse loti nespheziga, ka tai wjadseja ilgi atpuhstees.

„Al!“ wina pehz kahda laika atkal eefabta, „kaut tif tu laimigi waretu noktuht pee fawa tehwa! Tas zekich uf tureeni preefsch tewis wahja behrna ir loti gruhts un bailigs, jo tas eet par breefmigu, tuffnesi, pa augstam klintim un par dsitam lejam! Bet Deews tew palihdses wisur zauri kluht, ka laimigi aistiksi pee fawa tehwa, ko tu fche wirs semes wehl ne-efi redsejis — winfsch jau ari mums palihds pa fcho breefmigu tuffnesi staigat, ka meh3 reis tur augfcha, debefis, teekam pee fawa ihsta tehwa un wina waigu fkatit waram! — Neaismirsti ari panemt pahri kirbisa misas ar peenu lihdsä, ka tew zekä naw badä janomirft. Mem ari kahdu nuhju lihds, ar ko atgaineates no plehfigeem swebreem. Al, nabaga behrns! tu gan efi wahfsch, bet Deews, kas man nabaga wahjai feewai palihseja plehfigu wilku ufwaret, tas ari tewi pafargäs no plehfigeem swebreem. Kas uf Deewu palaujas, tas staiga droschi pa fchuhftam un odsem un famin lauwäs un puhkus apatsch fawam kahjam.“

Kad ataufa wakara krehfliba, tad winas flimiba to pahrnehma. Wina tif gruhti elpoja ka karstas fweedru lahfes riteja pahr waigu. Tad ta fanehma wehl fawus beidamos fpehtus, izehlas sehdu3 un sehnu fehrigi usluhtodama fazija ar femifchki fwehtwinigu balfi, par ko sehns loti isbijäs: „Zeefschuli, mans dehl3! Metees zekos, ka es tewi fwehtiju, ka mana mahte mani fwehtija, eefams no winas fchfihros! Es tizu ka mans gals wairs naw tablu!“ Nabaga sehns raudadams nometas zekos noleeza fawu behdu pilno galwinu uf semi un pazehla luhgdams rozikas pret debefim. Genowewa dsiti aisgrabhta lika fawas trihofchas rolas uf wina fprogaino galwinu un fazija: „Deews lai tewi fwehti, mans dehl3, Jesus Kristus lai ir ar tewi un wina gars lai tewi wada un walda, ka tu paleezi^o labs zilweks un nekad — nekad kaunu nedari, ka tad tewi reis atkal debefis waretu redset!“ Wina wehl to apfihmeja ar kruska fihmi, tad apfampa ar abam rokam un wehl reis uf to fazija: Mans Zeefschuli, kad tu tagad aiseefi pee zilwekeem, un redsefi wiku kaunas preefschfihmes, tad nepaleez ari tu par kaunu zilweku! Un kad tu reis dsihwof3 godä un bagatiba, tad neaismirsti fawu nabaga mahti! Al, kad tu fcho manu mihlestibu uf tewi, — fchis manas afaras — manus pehdejos — fawas mirdamas mahtes wahrdu3, waretu aismirft un palikt par kaunu zilweku; af, tad wina pafaulä tu paliktu muhscham no manis fchfirts! Al dehl3, paleezi aisweenu labs!“ — —

Wina nespēja wairs tablak runat — atflihta atpakaļ us fawu guķas weetinu — aishwēra azis — un Zeeschulis nesinaja waj wina fnausch jeb ir teescham nomirufe! — Winšč raudadams tai nometas blakus zelos un luhds: „At Deews, neleez mahtei mirt! At Jesus Kristus, usmodini tu winu atkal!“ —

Eschetrpadsmitā nodaka.

Grafs Siegfrieds behdajas par fawu laulatu draudseni Genowewu.

Grafs Siegfriids taifni to brihdi, kad us Golosa apfuhdsibu tas fawās ahtrās dufmās parakstija nelainigo nahwes spreedumu par fawu laulato draudseni Genowewu, pats guleja kara nometnes telti flims ar kahdu bruhzi, ko tas karojot bija eemantojis. Wina wezais kara beedris un stalmeisters Wolfs bij to brihd daudš juhdses tahlu nost no lehgera; jo winšč ar faweem jahtneekem bija apfehdis kahdu fchauru kalnaju. Bet kad winšč tika atlaišs, atpakaļ atgreesees, tas tuhlin dewās us grafa telti un jautaja pehz fawa lunga labklahfšanas, tad grafs winam tuhlin wifu istahstija kas bija notizees. Wezais godigais fulainis tif toti isbijas, ka tas no bahla. „At mihtais lungs!“ winšč issauzas, „ko juhs esiet darijusch? Juhfu zeenigā kundse ir teescham newainiga. Tur leeku kihlam, fawu wezo firmo galwu. Tizeet mani, weena tif deembijiga dwehsele, weena tif kreetni audsinata meita, tif ahtri wis nepalaidisees. Bet juhfu Golofs, ir neleetigs blehdis. Kenemeet fchos, juhfu wezā kalpa wahrduš wehrā. Es it labi sinu, ka winšč zaur faweem glaineem ir juhfu azis un firdi par daudš apmahnijis un tur eesadsees. Bet tizeet man: kas juhs wifās weetās usteiz un aishweenu flawe, tas ir juhfu eenaidneeks. Tas juhs tikai apfmeij un zenfchas weenigi pehz fawa labuma. Bet kas jums taifnibu faka, ari tad, kad juhs to newehleetees dsirdet, tas ir juhfu draugs. Tadeht mihtais lungs, paklaufiet manu luhgšanu un nemeet fawu pahrsiteigto spreedumu tuhlin us weetas atpakaļ! — Deews debefis, zil tahlu mans nabaga lungs ir nomaldijees! Juhš tatschu turetu par leelu grehku, weenu no faweem wismasakeem pawalstneekem noteefat, eekams to nebuhtu pahrlaufijusch — un tagad juhs esiet fawu pašchu, labo un deewbijigo laulato draudseni, bes jebtahdas pahrlaufchinafšanas us nahwi noteefajusch! At fawaldeet fawas nescheligās, ahtrās dufmas! Jums

jau tahs ir bijufčas daudz reis janoschelo, bet — es bihtos, es bihtos! — ka schoreis tahs buhs padarijufchas leelu nelaimi.” —

Grafs atsinas, ka ir pahrsleidsees, bet wehl aishweenu schaubijas kas sche tas wainigais, waj wina kundsene Genowewa, jeb wina mihtulis Golofs. Golofa wehstule bij tif isweizigi, isdomatu melu fastahdita, un ari wehstnesis, ar kuru Golofs scho sinu atfuhitija, bij ismahzits blehdis, kas prata wifu ar tahdu islikfchanos apstiprinat, ka greisfirdigais grafs tapa pa wifam apstulbots. — Tomehr tas tagad us weetas fuhitija wehstnesi pee Golofa un pawehleja lai tag grafeeni Genowewu tif ilgi ustur winas paschas istabas, kamehr tas no kara mahja pahrnah, bet lai tai, ne masako kaunumu nedarot, nedf ko atraujot jeb lelot to masako truhht. Winfch dewa wehstnesim fawu labako firgu un pawehleja tam wifa spehta steigtees un tif ahtri jaht, ka firgs to war isturet. Winfch tam apfolija dot leelas sumas selta, ja laika wehl aistuhfchot lihds pilei, un no tureenes apmeeri-najofchu atbildi atnesifchot.

Kamehr wehstnesis wehl atradas zela, grafs palika jo deenas jo gruhfirdigaks. Beenā azumirkli tas prhrleezinajas ka Genowewa tam ir newainiga; otra azumirkli tas atkal domaja, ka tas pawifam newar buht, ka Golofs, kam winfch tif daudz laba darijis, waretu winau tif breefmigi peekrahpt. Ta wina firds tapa mozita no nesinaschanas un breefmigam schaubam. Desmits reises deenā winfch fuhitija fawu ustizamo fulaini Wolfu no lehgera ahra flatitees waj wehstneeks jau nenahlot atpatat. Zauram naktim tas newareja no leela nemeera ne azi aishweht. Weidjot eeradas wehstnesis un atnesa sinu, ka Genowewa lihds ar fawu behrnu nakti flepeni eewesti dsika mescha un tur nokauti, taifni ta, ka grahs to esot pawehlejis. Labajam grafam scho wehsti dsirdot bija ta, it ka par winau paschu taptu nahwes spreedums pasludinats — un winfch nogrima klufas skunjas. Wezais godigais Wolfs steidsas ahra, lai no grafa apflehtu fawas ašaras, tas nostahjas telts preekcha, fita ar rokam pa galwu un dikti waimanaja. Wifā grafa jahtneski šapulzejas ap Wolfu un kad dabuja sinat kas bij notizis, tad wifā Golofu nolahdeja un swebreja scho kaun-dari gabalos šakapat.

Grafs wehl ilgi flimoja ar fawu wainu; jo wina nemeers un wina usplehta firds wahts aishweenu ašinoja un nekahwa tam weselam tapt. Bet tiklihds ka jau tif tahl bij tizis, ka wareja firgam mugura kahpt, tas šehnixu luhdja winau atlaist us mahjam. Un kad jau eenaid-neeki bij tif tahl apkaroti, ka nebij wairs ko bihtees, tad ari šehnifch

winu atlaida. Tad Grafs tuhlin bes kawefchanas lihds ar fawu uf-
tizamo Wolsu un ziteem duhfchigeem kareiwjeem bewas zelâ uf fawu
mihfo tehwiu. Kad tas kahdâ wakarâ wehlu aiftkuwa lihds kahdam
zeemam, kas tam peedereja, tad tee labee kautini — wihri, feewas un
behrni — is wifam mahâm un buhdinam nahza ahra raudaja un
waimanaja tam pretti faufdami: „Al labais, zeenigais kungs! Al fchi
breefmigâ nelaimel! Al lahâ grafeene! Al tas besdeewigais Golofs!“
Grafs nokahpa no firga un wifus laipni apfweizinjaja, teem rolu
fpeesdams, un istaujaja tâ teem labi klahjees un kas mahjâs notizees
pa to laiku kamehr winfch karâ bijis. Tur tas no Genowewas tikai
labu ween dîrdeja un no Golofa tikai launu. Safchutis un ar
isbeedetü firdi winfch jahja tahtat, lai wehl tai pafchâ nakti fafneegtu
fawu pili. Jau no tahleenes winfch redseja wifus pils logus ap-
gaifmotus. Wehl tuwat peenahjis un pilskalam augfchâ jahdams
winfch isdîrda leelu musikas trofni. Jo Golofs ar faweem peekritejeem
patlaban tureja leelas dîhres. Jo winfch drofchi zereja ka grafs ar
fawu gruhto, karâ dabuto eewainojumu mirs. Winfch jau tagad tureja
fewi par weenigo waldneeku pahr wifu grafa walsti un zaur dafchadu
trofchnofchanu tas mehginaja fawu nemeerigo, no grehteem beedinato
firdsapfinu meerinat. Kad winfch tâ fehdeja pee bagati klahtheem
galdeem, tad dafchs labs fulainis flepus farunajas un weens uf otu
fazija: „Tizi man, ja muhfu labais grafa kungs mirtu, tad fchis
negehlis iswedis to leetu tâ, ka winfch paliks muhfu kungs. Bet es
negribetu buht wina weetâ.“ „Tur tew taifniba!“ otrs atbildeja.
„Tam naw neweena ihsta preela un nelas tam nefmeê. Winfch fehsh
tâ, tâ nabaga grehzineeks pee bendes meelasta. Es negribetu fanemt
to algu, kas to wina pafaulê jau fagaida.“

Kad grafs ar faweem kareiwjeem jau bij peejahjis pee pils
wahrteem, tas pawehleja zaur taures flanam dot finu, ka winfch ir
mahjâs pahrnahjis. Waktneeks no pils torna gala atbildeja ar fawu
tauri. Golofs un wifü wina weefi uflehza no fehdelteem. Sauzeens:
„Grafs! grafs! bija zaur wifu pili dîrdams. Golofs, kas labat buhtu
nahwi, nekâ grafu fagaidijis, steidsas steigfchus ar eedegtu lahpu lejâ
un it pafemigi tureja grafa firgu. Grafs to ilgi it nopeetni ufkuhfoja,
bes ka jel wahrdu buhtu teizis, un Golofs stahweja bahls un trihzedams
kâ laundaris fawa foga preelfchâ. Wina launâ apfina tam flaidri
bij is azim lafama, un wifs nelaimes stahsts stahweja kâ ar leeleem
burteem uf wina fejas rakstits. It ka apreibis un freiputodams tas
gahja fawam lungam pa preelfchu trepes apgaifmodams un wina rola

tit stipri trihzeja ka tas pats nespehja ne lahpu noturet. Grafs wifā pils zitu neko neredseja, tā isfchlehrdibu, nekahrribu un isfamifchanu. Wifur wifsch fastapa fweščas isbijufchās fejas, kalpus kurus Golofs bij deenestā peenehmis; un pahrejee wezee grafa kalpi to apfweiza ar afaru pilnam azim. Kad grafs bij eegahjis leelajā sahlē, tas nolika fawas brukas un sobenu uš galda un atrastija Golofam pils atflehgas, un usdewa fawam ustizamajam Wolfam par to gahdat ka pils wahrti top kreetni apfargati, ka neweens no teem neismuktu un pawehleja faweem fulaineem notufufchos kareiwjus apfalpot un pameelot, tad klusi pamahja ar roku lai no wina atkahrjas.

Grafa pirmais gahjeens bij uš fawas laulatas draudsenes istabu. Golofs to bij tuhlin pehz winas apzeetinaschanas, aifflehdšis un pa wifu to laiku nebij tur ne reisi eegahjis, jo wina taunā apfina tam to nepeelaida. Wifs bij tā, tā tai rihtā Genowewa to atstahja. Tur wehl stahweja winas isfchwumu rahmis, kurā bij wehl nepabeigts darbs, kahds no pehrlem isfchuhšs lojberu kronis ar fchahdu rakstu widū: „Par peemianu, pahrnahfucham kara leekungam Siegridam, no wina ustizamās Genowewas.“ Tur stahweja winas kofle uš atwehrtu grahmatu, kurā bij daudš jauku garigu dseefminu, jeb daudš fšaiški fazerejumi no Genowewas paščas rolas rakstīti. Dašči norakstīti ewangelijumi no apustutu grahmatam, jo toreis wehl drukatas grahmatas nebij. Grafs Siegrids ari starp ziteem Genowewas raksteem atrada daščas kopijas, no winam rakstītam wehstulem, kurās bij gaišči redsams zil loti wina to mihleja un pate deewifchka ustiziba tam preti tehlojas. Tajās wina isteiza, ka ideenas par to Deewu luhšot, ka tas lai fweiks un wefels no ašinaina kara mahjās pahrnahktu, zil ta preezajas to brihdi peedšihwot, kur ta tam warēs ar jaunpeedšimufchu dehlinu jeb meitinu uš rokam preti steigtees; ka ta wina deht efot loti nofsumufe un raudot, wifs tas tai fagahdajot daudš besmeega naktis, un kadeht gan wifsch tai ne weenu wahrdinu nerakstot! Tā ka Golofs neweenu no winas wehstulem nebij grafam aifshutijis, tāpat ari wifsch grafa fuhštītās wehstules nebij atdewis Genowewai. Satreetais grafs wehl pahri par pusnakti fehdeja fawā lehnkrehflā domās nogrimis un nebuht nedomaja ka fweze jau bij isdegufe un patlaban taifšjās isdšifst. Tad eenahja Berta, ustizamā mettene pee wina eefschā un pašneedša tam Genowewas wehstuli, kuru ta fawā zeezumā bija rakstijufe. Ta tam ari rahdija labi pašifštamo dahrgo pehrku rotu, un ar tuhštiofcham afaram stahštija wifu, zil daudš grafeene winas flimibas laikā tai ir laba darijufe un ko ta tanī nakti, kad tika no-

maitata winai bij teikufe. Tad grafa klufās fahpēs ispluhda afaru straumēs. Wišs Bertas nostahšis un wehl it ihpafchi Genowewas wehstule bij rotam taustams peerahbijums par winas newainibu. Winšch tit stipri raudaja ka azis tam palika tumščas un Genowewas wehstule afarās ismirka. Winšch tit stipri nopuhčas, it ka fawu dwehšeli isdwaščotu un alafch issauzas: „At Deems! at Deems, at Genowewa! Tawi, tawi, tawi es efmu nokahwis! Tawi un manu dahrgo dehlu! At es neschehligais zilwets!“ Wolfs wina wezais utiz-
zamaš beedris un kalps dširdedams wina ņtumjas, par welti nopuh-
lejās winu apmeerinat.

Pežs tam kad grafs bij ilgi un fahpigi raudajis, tas peepešči usleħja lahjās, pagedreja fawu sobenu un gribeja Golosu nodurt. Bet Wolfs to attureja un fazija ka ari ņcho, winšč newarot neisflau-
ščinatu nonahwet. Tad grafs pawehleja Golosu tai paščā nakti eefleħgt kehdeš un eemešt tant paščā zētumā, kurā Genowewa tit ilgi bij wahrgufe. Ari wišus Golosa beedrus apžeetinat, kamehr winšč dos taħlakas pawehles. Kareiwji ņcho pawehli usnehma ar leelako preeku. Dtrā rihtā grafs pawehleja tam Golosu preeščā west. Un kamehr to atweda, winšč wehl reiš islašija Genowewas wehstuli. Schee wahrdi tam loti kehčas pee ņrds kuri ņkaneja: „peedodi winam, tā, kā es tam peedodu; manis deħt lai ne pilite aņku netaptu isleeta.“ Kad Golofs bij atwestis, tad grafs to ar fawam israudatam azim ņtumigi usluħķoja un ar lehnu balšī fazija: „Golofs, ko es tew efmu darijis, kad tu pahr manu galwu ņchahdas ņrdsņahpes ešī ņagahdajis? Ko tew darija mana laulata draudšene un mans dehls, ka tu tos nokahwi? Tu eenahzi ņchāi pili kā nabaga ņehns un baudiji wišus labumus — kadeħt tu man tā atmaņā.“ Golofs bij zerejis ka grafs traķos un winu waj ņaplošis. Winšč ņahķa dikti raudat un issauzas: „At, neschehliga meečas kahrība mani apstulboja! Juħsu laulata draudšene ir newainiga kā pats debes engelis, es biju tas welns, kas winas tiħķoja pawest. Kad wina man leedšas paķlaufit, tad ņahķu traķot un ņweħreju winai atreebtees un turķlaħt pats fawu dšihwi nodroščinat. Es bijos ka wina jums isteiks wišu pateešibu un juħs mani nonahwešet. Tadeħt pašteidsos winai papreešču un tahs juħsu preeščā ņmagi apņuhdseju.“ Grašam ataufa druķtu meers, ka pats Golofs apleezinaja winas newainibu, tad tas pamahja atķal ar roķu, lai Golofs titku westis atpaķat zētumā, tad tas apfleħpa fawu waigu un raudaja, ņawas ahtrās dušmas nolahdedams.

Sahķot no ta laika grafs palika aišweenu gruħtņirdigats, ka

bij jabihstas par wina dšihwibu. Wina fahpes daschwart kneedsas lihds ahrprahtibai. Ziti bruneneeki, kas bij wina labatee draugi, jau ari pa tam no kara mahjās pahrnahlfufchi, fchee wiņu it beefchi apmetleja un wišabi zentas to eepreezinat. Bet grafs fehdeja tā lihds nahwei fagrauft un negribeja nekahdu preeku peenemt. Aisweenu tas ufturejas Genowewas istabā un zitur nekur neisgahja, tā weenigi fawā pils basnizā. Wina weenigās ruhpes bij usmeklet Genowewas meefas, winas godam peenahzigi apglabat un raudat. Bet neweens nesinaja tahs atrast, jo abi wihri kas winas nonahwejufchi, bij pasudufchi un neweens newareja pateikt uš kureeni tee aisgahjufchi. Tad grafs pils basnizā isrihkoja winas nahwei par peeminu leelus fwehtkus. Winšch un wiš tuweenes un tahleenes dšitās fehrās tehrpufchees. Ari nekaitams pulks zitu laufchu fanahza, ka basniza tikai desmito datu no wiseem fpehja fewi usnemt. Grafs lika starp nabageem isbalit bagatigas dahwanas un basnizā uszelt leelu peeminelli, wirfs kura Genowewas behdigais gals tapa ar selta burteem usraštits, wiseem pehznahkameem par peeminu.

Peezpatfmitā nodaka.

Grafs Siegfriids atrod šawu laulatu draudzeni Genowewu.

Pagahja daschi gadi, kamehr isdewās grafu peerunat is pils iseet. Un tikai ween wina ustizamais Wolfs to fpehja isdarit. Wina draugi, ziti bruneneeki isleetoja wišu fawu fpehju lai dabutu wiņu drufku usjautrinat. Weens isrihkoja leelas dšihres ar mahkfliigem preekfchnefumeem; otrs isrihkoja wišadas bruneneeku rotakas, tā bultas fchaut, rinki mehrket un tā tahlat. Treschais atkal isrihkoja leelas medibas. Pehdejas, kuras grahfs jau no pat fawas jaunibas bij koti zeenijis, bij pahtakas par wiseem ziteem preekeem un litas wina gruhftirdibu isklaidejot. Kad bruneneeki to nomanija, tad tee koti beefchi tureja medibas un grafam wišur wjadseja peedalitees.

Uš Wolfa peerunafchanu ari grafs isrihkoja leelas medibas un luhdsja wišus bruneneekus turp eerastees. Tas bij tā ap seemas beigam un medibas bij noliktas uš nahkofchu deenu, kad jauns fneegs buhs fasnidsis. Meschā kahdā sinamā weetā bij leels ofols un tur bij no-

lemts wifceem fapulzetees. Beenahza minetais brihdis un grafs rihtam austot lihds ar faweem medneekem un dauds laudim dewas us norunato weetu. Wiſi bij jahſchus un dauds laudis weda daſchadas leetas un pahrtiku un medibas fumi teem gahja lihds. Wiſi eeluhgtee bruneneeki, ari ihtâ laitâ eeradas pee leelâ ofola. Meſcha taures preezigi atſkaneja un medibas eefahkas. Wiſi duhſchigi dewas meſchâ eefſchâ un katriſ dſina un medija to ween ſpehja. tapa nokauti dauds breeſchu un meſcha zuhtu. Grafs uſduhras us kahdu breeſchu mahti, bet tai ne-trahpija, tadeht tai dſinas jahſchus pakat. Breeſchu mahte iſbeedeta ſkrehja pahr klintim, zaur ehrtſchkeem un kruhmeem, kamehr beidſot paſlehpas — Genowewas alâ. Jo ta bij ta pate uſtizamâ breeſchu mahte, no kuras peena Genowewa ar fawu dehlu tik ilgi bij pahrtikufchi.

Grafs wairs newareja tahlak jaht, jo ſtahwâs klintis to neatwehleja, tadeht nokahpa un peefehja ſirgu pee kahdas preeedes, dſinâs tad pats pa breeſchu mahtes pehdam tai pakat, un nonahza lihds ſina-mai alai. Wiſch luhkojas eefſchâ, te few par leelu brihnumu tumſchâ alas dibenâ eeraudſija kahdu iſdehdejufchu zilwela tehlu, ar nahwes bahlu feju. Ta bij Genowewa, kura tikto bij fawu gruhtto ſlimibu pahrzeetufe, bet bij palikufe tik wahja un neſpehzigâ, ka ſche tukneſi gan nebuhtu wairs atſpirgufe. Gandrihſ katrâ rihtâ tu domaja ka wafaru wairs neſagaidis.

„Kad tu eſi zilwets, tad nahz ahrâ pee deenas gairmas!“ Grafs fauza alâ. Genowewa iſnahza ahrâ, aitas ahdâ eetinufes, plezi apklahti no winas koſchajeem dſeltenajeem mateem, kailâs rofas un kahjas no fala drebedamas, bahla kâ lihſis.

„Kaſ tu tahda eſi, un kâ tu ſche tiki?“ grafs tai fauza preti un kâ iſbijeſ atkahpâs daſchus ſokus atpakat. Bet wina to bij tuhlin uſ pirmo azumirkli paſinufe.

„Siegfrid!“ wina ar wahju balſi fazija, „es eſmu tawa laulata draudſene Genowewa, kuru tu biji uſ nahwi noteefajis. Bet Deews to ſin, ka es eſmu newainiga!“

Graſam bij tâ, it ka tas tiktu no ſibena faſperts. Wiſch wairs neſinaja, waj tas ſapno jeb ir nomodâ. Jo wiſch fawâ gruhtſirdibâ jau alaſch bij ka beſ prahta un tagad wehl ſchini atſtahtâ, ſchauſmigâ eelejâ no wifceem faweem laudim tahlu noſt buhdams, tam likas ka tas redſ Genowewas garu parahdamees.

„Ak“ wiſch eefauzas ar ſirdi ſatreezoſchu balſi, „tu eſi manas laulatas draudſenes garſ! Waj tu nahzi man atmakſat par manu aſins parahdu? Waj breeſmigais ſlepkawibas darbs tapa ſcha! weetâ

ispildīts un vaj tee tavaš atdsifufchās meefas tur tat alā paglabaju-
fchi? Ja, tā tas ir, nu tavaš meefas tur kapā apgreeschas, ka es
staigaju par fcho weetu, kura tapufe ar tawam ašinim apflazinuta, un
taws gars it launs man parahdas, ka es taws fleptawa fche tawai
meerigai kapa weetai tuwojos! Ak greešes atpakat, greešes atpakat,
fwehtigais gars: mana apšina jau mani deefgan moza: greešes atpa-
kat fawos meera mahjoklos un luhds par mani Deewu — par nabagu,
kam fche semes wirfū wairs nekahds meers naw atrodams! Seb ne-
parahdees man fchahdā fchaufmīgā iſſkatā; parahdees man tā apſkai-
drots engelis un ſati ka tu man peedodi!”

„Siegfrid,” Genowewa raudadama iſſauzas, „mihlais laulats
draugs! Es ne-efmu gars! Es efmu pateefi tawa Genowewa, tawa
feewa. Es wehl dšihwoju! Labee wihri, kureem bij mani nokaut, tee
dahwaja man dšihwibu! Bet grafs no iſbatlem wehl bij aiſweenu tā
apſtulbots. Tam bij tumſch preefſch azim, tas tiſko wareja winas
wahrdus ſapraft. Winſch tahs wehl aiſweenu ar ſihwu ſtatu uſluh-
toja un wehl aiſweenu domaja winas garu redjot.

Genowewa to ſatwehra pee rokaš. Bet winſch ahtri to atrahwa
atpakat un trihzoſchā balſi iſſauzās: „Ak laid mani, laid mani!
Tawa roka ir tiſ aukſta tā ledus. Seb ari! Welz mani lihds ar
fcho aukſto roku, tawā tumſchā kapā! Jo dšihwiba man ir par naſtu
un nahwe ir mana atpeſtitaja!”

Genowewa wehl reiſ ſazija: Siegfrid! mihlais labais wihrs!“
un pee tam winu tiſ mihli un laipni uſſkatija, it tā buhtu pats debefu
engeliš. „Waj tad tu ſawu Genowewu wairs nepaſihſti! Redſi, es
ta pateefi efmu! Uſſkati tiſai mani! Sche tauſti manu roku! Skati
fche fcho gredeenu uſ mana pirkſta, to tu man dahwinaji! Ak nahzⁱ
jel pee fajehgas! Ak Deews, atpeſti winu no fchās apſtulboſchanas!”

Beidsot grafs atkal atjehdšās un atmodas, it ka no kahda gruhſta
ſapna. „Ja, tu ta eſi!” winſch iſſauzas un tā ſatreekts noſlihta
pee winas kuhjam. Wina azis luhtojas uſ winas iſdehdejufcho ſahwu,
tas ilgi neſpehja ne wahrda iſrunat. Pehdigi iſlausas tā afaru ſtraume
iſ wina azim un winſch iſſauzas: „Tad tu eſi mana laulata drau-
dfene! Mana mihligi ſeedoſchā Genowewa! Un tagad tiſ loti nowahrguſe.
Ak es neefmu wehrts, ka seme mani wehl neſi! Jo es efmu tewi fchā
poſtā eegrubdis! Es pats nedrihſtu ſawas azis uſ tewi pazelt! Ak,
waj tu man waretu peedot?”

Genowewa raudadama atteiza: „Mihlais Siegfrid, es nekad
ne-efmu uſ tewis duſmojuſe! Es tewi aiſweenu mihleju! Es jau ſinaju

ka tu tapi peewilts. Al zelees augfchâ, un nahz manâs rokâs. Redfi ka es raudu no preeka, tewi atkal redjot."

Bet grafs gandrihs newareja eebrofchinatees winai azis flatitees.

"Nu waj tu man neko nepahrmet!" winfch jautaja. "Tu pat ne kaunu wahrdinu uf mani nefaki! Al tu debefs engeli, tu mihlâ, lehnâ dwehfele! Al, ko es efmu nodarijis, tewi — tif fmagi apwainodams."

Genowewa fazija: „Paleezi tatfchu reis meerigs, mihlâis Siegfrið! Uffkati to wiſu kâ Deewa nolehmmumu. Winfch to tâ ir gribejis. Tas man bij par labu, ka nonahzu fche tuffnefi. Zitadi bagatiba un fpoſchums buhtu mani warejuſchi apſtulbot; bet fche tuffnefi es atradu Deewu un debefi."

Kamehr wini tâ runaja, peenahza Zeefchulis. Tam zits nefas nebij uf plikâs meefas kâ ſtirnas ahðina, un ar baſam kaſjam brida pa fneegu kas fche fchaurâ klinkſchu eelejâ wehl nebij dſiſch. Paduſê tas nefa fwaigas ſahles, ko pee atwota bij ſapluhzis un rokâ tureja kaðdu ſakni, no kuras nupat ehda.

Kad ſehns eeraudiſija graſu, wina gresnâs drehbes un leelo ſpalwu puſchfi wirs zepures, tas loti iſbijâs un palika ſlahwot. Winfch uſflatija ſawu mahli, eeraudiſija aſaras, kuras riteja pahr winas baſlajeem waigeem tad winfch ſkati eefauzas: „Mahmulin! Kas tas tahds ir? Waj ſchis ir weens no teem kaunaſeem zilwekeem un grið tewi nokaut? Neraudi wiſ," winfch iſſauzas ar ſparu tai klahð peeſkreedams. „Es tew nekauſchu neko darit. Sai tas labaki nokauj mani, nefa tew ko kaunu dara,"

Genowewa laipni fazija: „Al mihlâis dehls! Nebihſtees no wina! Uffkati to un ſkuhpſti wina roku. Winfch tew neko kaunu nedaris! Tas jau ir tawz mihlâis, labais tehws. Redfi, winfch raud par muhſu gruhtibam. Deewz winu fche atfuhtijis, ka tas muhs atpeſti, un nem lihðſa ſawâs mahjâs!"

Sehns apgreesas un ſahla uſſkatit. Winfch bij wiſai ſkaiſis behrns ar melni ſprogainu galwu, ſkaiſta peere, ſpoſchas azis, deguns, mute it glihti weidota un tas graſam uf mata lihðſinajas. Kad grafs fcho mihligo, ſeedoſcho ſehnu uſſkatija, tad winfch loti preezajas: bet eewehrodams wina kailumu, firðs tam luhsa aiſ ſchehlabâm. Wina firðs eedegas aiſ tehwa mihleſtibas uf ſawu behrnu. „Al mans dehls!" winfch iſſauzas, „mans mihlâis dehls! Nahz jel manâs rokâs!" Winfch ſehnu ſkuhpſtidams nehma to uf rokâs un ar otu roku apſtampa Genowewu un ar aſaru pilnam azim ſkatiſas uf debefi iſſauf-

damees : „Tu labais Deews, ņchi ņwehtlaimiba man nabaga grehņneekam ir par leelu, ko Tu man til peepēņhi ņĆai azumirklī eņi ņagahdajis — ņĆe manu miĆto behrnu leezi man pirmo reiņi redset — un ņĆe manu miĆtoto ņeewu no nahwes atpaņak atdobi!“ — Genowewa ņanehma ņawa roņas un uņ debēņi ņĆatidamās ņazija : „Ķa, aĶ Deews Tu eņi Ķoti bagats un tew ir papilnam dahwanas un Tu ņĆehji zilweku ņirdim wiņu behdas un gruhĶibas, ko tee daudz gadus zeetufĆi, weenā azumirklī atlihdĶinat. Par to Dewim no ņirds pateizos!“ Ari ZeefĆulis redsedams ņawus wezafus tahdā aiņgrahbtibā Deewu luhdsot, beņ teiņĆĶanas ņanehma ņawas maņās roņas tās pret debēņi pazeldams atĶahrtoja mahtes wahrbus : „MiĆlais Deews, es Tew par to no ņirds pateizos!“ Un tā wehl Ķahdu labu brihdi wiņi palīka uņ weetās ņahwot, it klufi ņawās ņirdis Deewu ņlawedami, Ķa neĶahda mehle to neņĆehji iņteitt.

Deidsot Genowewa eefabĶa : „Waj mani wezaki wehl dņihwi?“ Waj teem wiņu wezās deenās labi ņlahjas? Waj wiņi ņin, Ķa es eņmu newainiĶa? AĶ, jau garus ņeptiņus gadus, wiņi mani aprauda par mirufĆu un pat ņeptiņus gadus ne-eņmu neĶo par wiņeem dņirdejuņe!“ tad graņs atteiza : „Wiņi wehl dņihwo — ir weņeli un ņin tawu newainibu. Un pat ņĶajā ņtundā es ņuhĶiņĶu Ķahdu wehtneņi pee wiņeem, ar ņĶo preeĶa wehtti, Ķa tu eņi atĶal atrasta.“ Genowewa preeĶā eekleedņas, tad ņanehma ņawas roņas un ņazija : „Ķņi ņlawets Deews, Ķa Tu pallauņijis, ko Dewim luhdsos; Tu eņi wiņu peepildijis ko ņawā ņirds dņikumā wareju wehletees un to peeņĶĶihris, ko til driĶĶeju eedomatees. Tu eņi manu laulatu draugu no Ķara mahjās pahrwēdis — Tu eņi manu newainibu wedis gaiņmā — tu eņi mani iņĶlahbis no wiņām zeefĶanam, no zeetuma un no nahwes — Tu eņi man dahwajis ņĶo jauĶo brihtinu, Ķa es ņawu miĆlotu behrnu waru peeweņi wiņa tehvam — un tagad gribi liĶt ari man wehl reiņi manus wezafus redset! Tu eņi tihrā miĶlestiba ween.“

Tad Genowewa eewēda graņu ņawā alā. Jo wiņa aiņ auņtuma wairs newareja noņahwet. Graņs ņaleezees eegahja tunņĶā alā. Wiņam no ņĶehlabam ņirds gauņĶi eefahpejās, Ķad eeraudņija nejaufās klints, ņeenas, mitro guĶas weetu, daņĶus kirbiņa wahkus un luhku ņurwiti, Ķas bij wiņa Genowewas ņaimneeziba, zil leelā truhĶumā un nabadņibā wiņa bij ar ņawu deĶlu dņihwojuņe. Swehtas domas wiņa ņirdi pahrnehma, Ķad eeraudņija maņo krustiņm pee ņeenas Ķarajotees un to aĶmeni tur preeĶĶā, Ķas no wiņas zekeem bij nogludinats. WiņņĶ raudņijās ahrā zaur alas zaurumu uņ ņahwajām klintim un uņ melņajām preedem,

tas atkal wiſaplahrt ſtahweja un wehl bij pilnas ſneega pahrfam, tad wiſſſch ſahſta no jauna raudat. „At Genowewa,“ wiſſſch iſſauzas, „Zaur kahdu wiſſſpehziabas brihnumu Deews tewi ſchaja tuſſneſt uſturejis; Waj tas pee tewis fuhtija kahdu debefs engeli, kas tewi ehdinaja?“ — „At,“ wiſſſch ſkumigi turpinaja, „ſeptinus garus gadus — beſ komoſina maiſes — beſ uguns auſtaja ſeemâ — beſ ſiltas gultinas — ſahrtigâm drahnâm — ar kailâm kahjam, ſche dſikâ ſeemas ſneegâ — tweena herzoga meita, kura ehda uſ fudraba traufkeem un dſehra iſ ſelta bikera — kura bij gehrbta purpurâ un ſeemas laikâ tihta dahrgos kaſchokos — at, tas ir breeſnigi! Kahdas neiſſakamas behdas es tew efmu ſagahdajis! Un tomehr, nowahrguſe no ſahpem un ſkumjam, tu wehl mani mihlé — tu uſtizigâ, labâ dwehſele! At zil dauds ir wehrti labi zilweſi!“

Genowewa mehginaja winu apmeerinat. Wina ſmaidija ar engela jautribu un fazija: „Kluſi jel, un neſaki wairs ne wahrdu, mans Siegfrid! Deews to ſin, ka man ſchaja tuſſneſt bij ari dauds preeku! Un waj tad graſu pilis naw zeeſchanas? Un waj tu zeeti maſak, nela es? Tomehr wiſſſ ir labi,“ wina greeſa runai zitu wirſeenu un fazija: „Sche uſſkati ſawu dehlu. Redſi! wina waigi ſeed kâ purpura roſes. Pee wiſwahjakâs baribas un Deewa brihwâ gaiſâ tas ir ſtiprs un weſels! Muehfu pill wiſſſch warbuht tiftu iſlutinatſ un iſſklatitos bahls un nonihziſ, kâ jau daſchi augſtu lauſchu behrni. Tadeht eſt preezigs un pateizees par to Deewam.“

Genowewa noſehdâs uſ ſawa almina fehdeſta, graſs tai noſehdâs blaſus un panehma Zeeſchuli uſ klehpja. Genowewa eefahſta ſtahſtit zil brihnifſchi bij Deews winu, ar winas dehlu uſturejis. Wina eefahſta no ta brihſcha kur breeſchu mahte pee winas alâ peeſtahjas un beidsa tur, kur ſchis pats labais lopinſch, no graſa wajats ſche ſawu patwehrumu mekleja. Graſs wiſu ar leelako uſmanibu uſklaufjâs un kluwa loti ſirdi aiſgrahbts un iſſauzas: „At, mans Deews, zil brihnifſchi ir tawi zeki un tew ir wiſadi padomi pee roſas, zaur kureem ſawus zilweſus iſglaht! Kad biju ſawu mihto laulato draudſeni un manu behrnu tiſ neſchehligi atſuhmis, tâ kâ teem wajadſeja leelâ truhſumâ panihli, tur tu eſt ſchehlfirdigais Deews, eſt toſ zaur ſcho labo lopinu paſargajis no bada nahwes. Un kad winu behdas bij wiſleelâſas — kad mahte no behdam un truhſuma mozita, jau tiſpat kâ nahwes roſâs atradas un kad ſchim behrnam zelâ uſ mani buhtu ja-beidsas ſem pleſigu ſwehru nageem, un neweena mehle man neſinaja winu behdas paſtahſtit — tur Tu wiſu ſinatajs Deews eſt to wadijs,

ta fchim mehnam lopikam bij jabuht par zeta rahditaju us fcho alu kur mani mihkajee miht. Zif brihnifchki tu gudrais Deews proti latrà wadjadfibà lihdset; tadeht us Dewi mihkais tehws mehš gribam zeret us Dewi pakautees, kaut ari tas wiszgruhtakais liktens muhs nospeestu.“

Sefchpatfmità nodaka.

Genowewa atkal pahruahf grafa Siegfrida pili.

Tehws, mahte un dehlš atkal isgahja is alas un wiseem wehl bij afaras azis. Tagad grafs nehmas fawus laudis fakauft, grabba rotà fawu fudraba medibas ragu, kas tam selta kehde pee fahneem karajas un puhta til stipri, ta fimtàm atbalsu no klintim atfkaneja. Zeefchulis, kas wehl fawâ dšihwibâ no fchahdam leetam neka nebij dširdejis, loti preezajas par tahdu brihnifchku fkanu. Winfch gribeja ragu tuwak apluhkot, prafija no ta tas taisits un mehginaja puhst. Bet fchihš fkanas fo winfch ispuhta, nebij patihkamas, un mihlotà mahte pasmaidija, jebfchu winas azis bij pilnas afaru.

Grafs wehl pahri reises puhta un us fcho fkanu fanahza bruneeneeki un grafa fulaini no wisàm pušem gan jahfchus gan kahjam fkreedami. Wifš istruchkas par bahlo nodehdejufcho feewu, kuru grafs pee rotas tureja un par maso mihligo sehnu. Wifš fpeedas tuwak klahst un eeflehdsa winus rinkš. Wifš stahweja godbijigi klufedami; un wifš ar leelato sinkahribu wehlejas finat kas ta tahda par feewu un kas par behrnu. Tad grafs fazija ar dšiki aistustinatatu firdi: Juhs zeentjamee bruhneneeki, un juhs mani ustizamee kalpi! Redseet, fchi ir Genowewa, mana laulata draudsene — un tas ir mans dehlš wahrda Zeefchulis.“ To dširdedami wifš staki eebrehzàs — un winu starpâ bij dširdami finktahrtingi isfauzeeni un daschadi jautajeeni. „Al Deews augštàs debefis! Ko? muhsu fchehligà grafeene! — Waj tad wina netika noteefata? Waj wina ir no mironeem uszehlufes? Ne, tas newar buht! — Ja, un tomehr ta wina ir! Al Deews, kahda truhzibâ! Zif wina isskatas bahla! Al, muhsu jaunais grafs! fchis flaitstais, mihligats sehns!“ Wini tà bij aisgrahbti no preeka un schehlabàm, no brihnumeem un sinkahribas ka newareja gandrihš ne beigt par wifu taujat.

Grafs teem ar ihfeem wahrdeem isstahstija tà Genowewa isglahtba un tad laudim usdewa fawas pawehles ispildit. Rahdeem pahri jaht-

neekeem winſch pawehleja ſteigtees uf pili, atneſt preeſch Genowewas drehbes, mihtſtus ratus preeſch winas atweſt un wiſu pili ſagatawot ka waretu graſeeni godam fanemt. Ziteem tas pawehleja ar ehdeenu un drahnam apkrautos ſirgus ſchurp atweſt. Un wehl ziteem tas pawehleja malku faſtkalbit un fauſâ weeta ſem klinſchu paehnas uguni uſfurt un kreetnu brokſti pagatawot. Winſch pats atraifſija wiſas pakas, eetina ſawu laulatu draudſeni ſarkana, ar melnam kaſchoku ahdam iſſchuhtâ ſeemas mehtelt un dewa tai leelu ſmalku lakatu ko ap galwu feet. Winſch uf kahdas klints, tuwu uguns kuram iſkklahja mihtſtu fegu un ſehdinaja graſeeni tur wirſâ. Wiſi bruneneeki, weens pehz otra peenahza klaht un ar leelu godbijibu winas ſweizinja, peerahdija tai ſawu eefſchſigu aiſgrahbribu, ſawu lihdſzeetibu un preeku. Par wiſeem fulaineem ſpeedas wezais, uſtizamais Wolſs klaht. Winſch tikko wareja ſagaidit eekams bruneneeki beigs graſeeni ſweizinat. „Zeenigâ, augſtâ kundſe,“ winſch ſazija, tahs rofu ar ſawam afaram apflazinadams, „tik tagad waru preezatees, ka tarâ eenaidneeki naw manu ſirmo galwu pahrfſchehlufſchi, tapehz ka ſchahdu preefa deenu wehl neefmu peedſihwojis. Tagad grihu labpraht mirt!“ Tad winſch nehma ſehnu uf rokam, ſkluhſtija tam abus waigus un ſazija: „Eſi ſweizinatſ, tu mihtais behrns! Tu eſi ſawa tehwa lihdſiba! Paleez ari droſchs un ſirdigs kâ taws tehws, lehnigs un mihligs kâ tawa mahte, deewbi-jigs un labs kâ wimi abi!“

Zeeſchulis ſahkumâ bij it ka ſabijees eeraudſidams tik daudſ kauschu. Bet wehlaſ tas pamasaſam palika droſchats un runigats. Un kad tagad winam daudſ tahdas leetas atgadijas, ko ſawâ muhſchâ tikai pirmo reiſi redſeja, tad winam arweenu bij pa ko waizat un peefſihmet un tik jozigi ka daudſreiſ bij kreetni japafmejas. Par wiſu waitaſ winſch ſahka apbrihnot paſchus bruneneekus, kuri ſirgam mugurâ atjahja ſche eeſjâ. Un te winam notika gluſchi tapat, kâ daſcham nemahzitâm tautam, kaſ pirmo reiſi ſirgu ar jahtneeku eeraudſija, domadami ka zilweks un ſirgs eſot weena un ta pate dſihwa radiba. „Teh-tin“ winſch iſſauzas, „waj tad zilweki, ari ir ar tſchetram kahjam?“ Tehws lika weenam jahtneekam ſirgu tuwat atweſt un tad ſehnam iſſkaidroja wiſu leetas ſakaru, un tad Zeeſchulis atkal praſija: „Teh-tin, kur tu ſchos lopus eſi ſakehriſ? Tahdi pee mums ſche meſchâ naw atrodami!“ Sirgu tuwat apluhkrodams eeraudſija ar ſeltu iſgresnotos eemauktus mutê, tad atkal iſſauzas: „Mi waj ſchee lopini ehd tikai ſeltu un ſudrabu? Tad wimi ſche muhſu tuſneſi neatraſtu ſew baribas.“ Kad eeraudſija uguni degam, tad winſch iſbrihnidamees iſſauzas:

„Mahmulin! Waj fchee zilweki ir sibenî no debeşim nonehmufşchi, jeb waj mihtais Deews to teem dahwinajis?“ Tad redşedams ka ugus jauki fşihdeja un fajusdams winas mihtligo şiltumu, tas işşauzas: „Un tad ta ir uguns! Un teefşam ta ir jauka un brihnişķiga Deewa dahwana. Tu gan mihtâ maht man par to reiş ŀahştiş, bet tiş jauku eş newareju eedomatees. Ak kaut jau agrak to buhtu redşejis, tad tuhlin buhtu, mihtlo Deewu luhđis un winşķ man ar buhtu kahtu drufku no ta dewis. Waj naw taişniba mihtlo maht, meşş winu buhtu warejuşķi fķo ŀeem' it labi işleetoť?“

Ehđot winşķ leelako uşmanibu greeşa uş dahrgajeem augķeem. Winşķ tuhlin kehras pehş koşķi ŀartana ahtola un işşauzas: „Tehtin, waj pee tewis nebij ŀeema, ka tu tiş ŀaiştus augķus atwedi? Ak pee tewis ir jauka dşihwe!“ Winşķ pat to neuşdroşķinajas eht işşauđamees: „Şahde par tiş koşķu augli.“ Tad ar leelu uşmanibu winşķ uşluhtoja glahş, to gandriş nedrihtşieja ne aişahrt, tureja to wahriş roķas un tad ŀazija: „Waj tad ta neişķuht? Waj ta naw no ledus taişita? Un kad winşķ dabuja ŀinat, no ka ta eřot, tad teiza: Ak kahtas jaukas un brihnişķkas leetas Deews ir radişis, no kuram eş lihđi fķim neneeka ne-eşmu redşejis.“ Un kad ŀulainis tam paşneeđa fpoşķu fudraba fķķihwi un winşķ ŀawu gişmi taja eerauđşija, tad par to koti işbijas. Paşreeķķ winşķ atrahwâş atpaķak, tad atkal it bailigi to ŀatwehra it ka gribetu redşeto ŀehnu ŀakert. Un tas winam liķas neşaprotams ka ŀehns wareja aiş tiş plahtna fķķihwja patwertees. Bet ihpaşķi winşķ brihnişķas par to, ka, ja winşķ duşmigi paştatijas jeb atkal paşmehtjas, tad ŀehns darija to paşķu. Tahtâ ŀinâ wişi weeş atrada pee ŀehna tuhttořķķahrtigus preeķus, un tehwş un mahte, kaut gan eepreeķķ daudş raudujuşķi, tomehr tagad dabuja gahrđi paşmeetees.

Bij tiķko beigts eht, kad jau jahtneets bij klahť ar Genowewas drehtem. Genowewa eegahja ŀawâ alâ, paşreeķķu nometaş uş ŀeķeem par wişu ŀirşnigi Deewam pateiķdama, un tad tur paşrgehrbâş. Waşo toka kruştinu wina nehma lihđi, ka waretu alaşķ pateizigi ŀawas zeefşanas peeminet un tad kâ augŗtai grafeenei peenahķas, greşnâ apgehrbâ tehrpuřeş işnahza no alaş. Graşş pawehleja atweş mihtştus ratus un eeķhla winas lihđi ar Zeefşuli eefķhâ un wişi dewâş uş mahjam. Tiķlihđi wişi bij no meşķa ahrâ, kad tee eerauđşija jau leelu pulku ŀauşķu pretim nahķot. Şina, ka grafeene atkal atrasta, it ahtri işplahtijâş pa wişu graşa walşti un tâpat pa wişam ŀaiminu walştim. Şemneeki uş weetas atŀahja ŀawu darbu, ŀatris ŀawu ŀprişguli patahra wadşi un ratinu nometa kaķtâ. Wişi ŀeemi pa'ita tuľķķi no

laudim; til ween flimneeki palika mahjās. Wiſi bij apgehrbuſchi ſawas kreetnakās drehbes un ſteidsas ſawu labo grafeeni redjet. Bij wiſpahrigi ſwehtki pa wiſu ſemi. Zo tuwat Genowewa nahza ſawai pilei, jo wairaf kauſchu ſtahweja zetmalā. Wiſi wiſu apſweizinja ar preeka aſaram un gawileſchanu.

Starp laudim, las tai preti nahza, ari atradas diwi ſwehtzekeeki ar gareem ſpeekeem rotās, gleemeſchu wahki pee zepurem peepſrausti un gari ſwahrki mugurā. Schee noſtahjas Genowewas ratu preekſchā un krita tai pee zekeem. Schee bij tee diwi wiſri, kureem bij uſdots Genowewu nomaitat un las wiſu dij iſweduſchi tuſſneſi, Tagad abi ihpaſchi Kunzis luhſa Genowewu lai teem peedodot ka wiſi no Golosa bihdamees, to atſtahjuſchi poſtam uu naw aiſweduſchi pee winas wezakeem uſ Brabanti. Wiſi ſtahſtija ka beidsot paſchi pee Golosa ne=efot wairs bijuſchi droſchi par ſawu dſihwibu un tadeht eeſahkuſchi zetot uſ ſwehto ſemi; bet tagad preekſch daſcham deenam efot pahrnahkuſchi un ſlepeni dſihwodami titai ſawejeem parahdijufchees un tā apſahrt maldijufchees. Tee domajuſchi ka Genowewa jau ſen efot nomirufe, tadeht tee ſawā ſtarpā norunajuſchi par to leetu klufu zeest, ka grafa kungam zaur to atkal no jauna ſahpes nemodinatu. Tee ſazija: „Ka tas gan eeſpehjam, ka juhs zeenigā grafeene nenonihtat aiſ ſala un bada, jeb ka niſni ſwehri juhs naw ſaploſijufchi! Mehs pilnigi domajam, ka juhs, lihſ ar ſawu mihtotu dehlu buhtu tuſſneſi breeſnigu galu atraduſchi un wehl kaunakā nahwē beigufchees, nekā mehs jums warejam padarit.

Genowewa teem liſa uſzeltees, ſneedsa teem it laipni roku preti un ſazija: „Juhs labee wiſri, ka es un mans behrns eſam dſihwi palikuſchi, par to peenahkas tā pirma pateiziba Deewam un tā otra jums! Un tu. mans behrns,“ wiſa ſazija uſ Zeefchuli, „ari tew buhs wineem pateiftees. Redſi, ſchee ir tee wiſri, kureem bij ari tewi nomaitat, bet kuri ir Deewu wairaf paſlauſijufchi nekā zilwekus. — Waj naw taiſniba,“ wiſa pret abeem wiſreem greeſufes, ſmaididama ſazija, „tagad jums tatſchu naw wiſ ſchehl, ka toreis muhs dſihwus atſtahjat?“ — „Al Deews,“ tā abi atteiza, „toreis mehs domajam deesin ſahdu leelu darbu paſtrahdajuſchi, kad jums dſihwibu taupijam. Bet tagad mehs titai eeſkatam, ka tas bij neeks, turpreti mums newajadſeja ſawu paſchu dſihwibu uſupuret, lai juhs iſglahtu.“

Abi wiſri ari tad graſam krita pee ſahjam un luhſas no wiſa peedofchanu, un pateizas par wiſa ſchehlaſtibu, ko tas parahdijis wiſa ſeewam un behrneem. Zo tee newareja deesgan iſbrihnitees par

Genowewas laipno firdi, ka ta fawā pehbeja wehstulē ko grafam rakstija, bij par wineem aishuhgufe, un ka grafs fekojis fawas deewbijiņas laulatas draudsenes wehlejumeem un par wiku seewam un behrneem gahdajis. Grafs fazija: es to nesinaju, ka juhs efat manas kundses un mana dehla dshiwibu taipijuschji; bet ka es par juhsejeem esnu gahdajis, tad bes ka es to sinaju, pee jums peepildijees ta Kunga wahrds: „Kas schehlastibu dara, tas schehlastibu atradis. — Ejeet mahjās, es gribu par jums un juhfu peederigeem ari wehl turpmak gahdat.“ Abi peezehlas un gahja rateem pakat. Bet Heinziņš fazija uš Kunzi: „Redsi nu, ka bij pateesiba ko tew fazija: Ka labu darbu darot nekad naw jabihstas. Lai par ilgu jeb ihfu laiku tas tomehr nefs labus augtus.“

Patlaban ka Genowewa kahdai pakalnei garam brauza un Siegfrida pili jau wareja fskaidri faredset, tur uš reiņi tapa swanits ar wijeem pulksteneem. Wisa tauta atfina Genowewas isglabhjchanu par leelu Deewa schehlastibu. Tadeht gribeja winas amahhtjchanu ar pulkstenu fkanam pagodināt. Kad Genowewa ušjirda fchis fwehtjwinigās fkanās, tad ta tapa no jauna lihdj afaram aishustinata un ari neftaitami taudis raudaja lihdj. Wipi teiza un flaweja Deewa darbus. Tuwu pilei bij nepahredjami kauschu bari, un neaprakstama fpeefchanās. Laudis pat gar abam pufem bij kokos fakahpufchi un pili bij wipi logi pilni zilweku, pat junti nebij tukšā ap to weetu kur Genowewai bij garam jabrauz. Jo ikkatriņš gribeja fawu mihtotu, jau daudj gadus par miruschu tureto grafeeni labati redset. Wifas azis bij weenigi winau wehrstas. Wisa tauta fazehla fkatu gawitu kleeđeenu, ka fkanu fkanās gluschji kā isgaiša. Bet wina sehbeja ratos, ka pate pajemiba un no leelas goda parahdijchanas it ka aptaunota nolaida azis. Zeeščulis tai bij uš flehpja, tam wehl bij mugurā wina breescha ahdina un tas tureja rokā koka krustinu, ko bij iļ alas lihdj panehmis. Wlatus Genowewas rateem jahja grafs un pa kreipi wina uštizamais Wolfs. Abi fwehtjetotaji tos pawadija un breeschu mahie tezeja kā rahms funitis rateem pakat. Ziti bruneneeti un kalpi pa datai jahja pa papreefchu, pa datai no pakatas.

Kad wisa garā rinda beesai kauschu druhšmai zauri speedas, tad zits uš zita fazija: „Ak muhfu zeenigā kundse! Zif bahla wina iškatas. Kahda gan laikam ari Marija iškatiņas, kad ta sem Jezus krusa stahweja!“ Ziti atkal fazija: Luhkojeet, tatfchu fcho fkaisto sehnu! Winkf ar fawu apgehrbu iškatas gluschji kā masais Zahnis, kas muhfu basniņā nobildets. Zits atkal fauja: „Ai, fkatatees tur to

breeschu mahiti! Pat nefaprahtigi lopini mihlè muhsu labo zeenigo kundsi! Dascha mahte pazehla fawu masino un fazija, „redsi, fchi ir ta, par kuras tif daudj reis esmu raudajufe un no kuras tew tif daudj esmu stahstijufe. Daschs tehws pazehla fawu masu dehlinu us rokas un fazija: „Waj tu tagad winas redsi? Wina jau tew daudj labu darija, kad tu wehl fchuhpuli guleji.“

Daschs firmgalwis, tikai knapi wehl us fawa speeka atfpeedees no preeka raudaja ka tam wehl preeksch wina mirschanas nowehlets winas wehl reisi redset.

Kad Genowewa jau eebrauza pils pagalmâ, tad wina aij pils wahrteem eeraudsija daudj zeenigas brunenezes un augstas dahmas, wifas bij steiguschas Genowewu apfwezinat. Wifas gawileja un preezajas par winas isglahbschanu un winas fawâ starpa preezajas par to, ka it kâ buhtu eepreeksch norunajuschas, tagad fapulzejas kopâ. Winas fcho deenu usskatija kâ seeweefchu newainibas gawiku deenu. Wifas stahweja fawâ kahrta un weena jaunawa gluschi baltâs drehbês gehrbufes un ar fkaistu, dahrgu pehrku rotu apkallu, pasneedsa Genowewai satu mirschu wainagu ar sneega balteem seedineem, kâ mihtu newainibas un ustizibas sihmi, „Nemeet,“ fkaista jaunawa dsiti aiskustinata fazija, „fanemeet fcho muhs wifu wahrda; wehl fkaistaku uswaras kroni, pats Deews jums glabâ fawâ debefu walstibâ.“

Genowewa fcho jaunawu nepasina. Bet zitas kundses winai teiza ka fchi jaunawa esot Berta, ta godigâ meitene kas winas bij zcetumâ apmellejufe un kura wehl toreis tifo bij 14. gadus weza. Zeenigâ grafeen,“ winas fazija, „fchi bij ta weenigâ, kura par juhfu waideem un zeeschanam eeschehlojas! Tadehl winai ari jabuht pirmajai, kura pee juhfu goda un preekeem dalibu nem.“ Kad Genowewa jaunawu usskatija un pasihstamas pehrles ap winas kallu eeraudsija tad winai eeschahwas pagahjufe breefmu naltis prahtâ, kuru ta preeksch septineem gadeem zcetumâ peedsihwoja. „Al Deews,“ wina eesauzas ar us debefi pazeltam azim, „ka es wareju toreis eedomatees kad kahdâ laikâ ar tahdu godu atpakat nahfschu! Tikai Tu, at Deews jau toreis sinaji un man fcho preeku fagahdaji.“ Tad kofcho wainagu usluhkodama it kâ nofartufe fazija: „Al Deews kad tu jau fche wirs semes nenoseedsibu tif augsti godini, zil wairak tad to nedariji fawâ debefu walstibâ!“

„Tâ pareisi,“ zeenigâ kundse!“ fazija Wolfs. „Newainiba fche semes wirfu gan netop itreises tâ zeenita, tomehr Deews mums debefis daudj leelakus preekus fagatawojis.“ Tad winsch greesas us fawu fungu un fazija: „pa fcheem astondesmits gadeem kamehr fche wirs

femes maldos, esmu jau daschu labu reisi, tā uswaretajs ščini pilt pahrnāzīs, bet tahdu preeku un lihgmibu, kahda šchodeen muhfu zeenigai kundsei par godu noteek, neefmu wehl nekad peedsihwojis."

Tad grafs atbildeja: „Mans labais Wolf', tadeht jau ar Deews pats šcho lihgmibu ir fataisijis; šchi ir ta deena, kur tikums gawilē, negodu uswarejis!" — Wiši bruneneeki un kundses tam peekrita.

Wiši šchis deenas preeki bij Genowewu tā pahrwarejufchi, ka wina bij til koti nogurufe, ka nespehja wairs uš kahjam nostahwet. Wina tika nowesta uš šawu istabu, kurā jau tikdauds gadus nebij bijufe. Wehl reis Deewam par wifu pateikdamās un wehl kahdu brihdi ar Drakos atraitni un bahrineem parunajufes un par teem joprojam gahdat apfolijufes, dewās tuhlin gultā, kas preekšč winas jau bij ustaišita. Bet ustižamā Berta, sahktot no šchihš deenas palika aishweenu kart Genowewu, kura tikai wehlejās weenigi no winas tift apkalpota.

Septinpatfmitā nodāta.

Genowewa dabon atkal šawus wezafus redset.

Ramehr Siegfrida pili wiši weenā preekā gawileja tamehr Brabantēs herzoga pili wehl waldija dšitas fehras. Wezais Wolfs apnehmas pats Genowewas wezateem aishnest šcho preekā wehsti ka wiku augstā meita atrasta. Bet grafs atteiza: „Mihltais wezais draugs! Paleezi tu šche, un atwehli šcho apgruhtinajofcho zetojumu kahdam jaunakam. Tu jau sini zif gruhti tew nahzās no kara mahjā nahkt, un ka zekā daudstreiš teizi, ka gan pehdejo reisi fehšchot firgam mugurā." Bet wežitš dedšigi eefauzās: „Zilweks domā Deews dara! Pehz dascham kara breesmām, Winšč man nospreedis weenu goda un preekā darbu ispildit, un to es neatwehlešču zitam. Tadeht atwehleet man, mihltais kungs, un laideet man dotees zekā!" Grafs atbildeja: „Bet apdomā šcho tahlo zetojumu un kahds tagad nejauks laits, mans labais Wolf'!" „Tas neko nekahdē!" Wolfs fajzja. „No ta brihšča, kamehr muhfu zeenigā kundse šche atrodas, es juhtos pa desmits gadu jaunaks. Un tā man leekās, tad šawas bruneneeka deenas newaru jaukaki pabeigt, tā kad šcho zeku wehl jahju. Kad to buhšču pabeidšis, tad labpraht doščos pee meera. Tad es wezais wihrs nolifšchos un warešču deesgan isguletees — lihds paštarai deenai!"

„Nu,“ grafs fazija aiskustinats, „tad zeko, mihtais, wezais kara beedri! Nem manu wislabako sirgu, un iswehles diwpatmits wisfreetnatos jaunektus few par pawadoneem. Iislahsti maneem dahrgeem fewas wezakeem wisu, ko tu sinni un ko mana firds tagad juht. Deews lai tewi pawada un lai tewi atkal fweiku un weselu manas rokās mahjās pahrwed!“ Ari Genowewa lika wimu atfaukt un wixam wisu usdewa, ko ween ta, kà mihtsch behrns faweem wezakeem gribeja teikt.

Wolfsam wisu nakti nebij nekahda meera. Gekams rihta gaismina fahka attauft, winsch modinaja fawus pawadonus un pats palihdseja sirgus pabarot un apsedlot. Tad bes apstahschanas skubinaja steigtees ka war dotees zekà. Winsch pats jahja preekschgalà un pat waj simts reises pa deenu faweem zekà beedreem usfauza: „Knaschi beedri, us preekschu, us preekschu!“ — un tà pagahja weena deena kà otra, no agra rihta, lihds wehlam wakaram. Jahneeki tam jautaja: „Kadeht tad juhs tà steidsatees, stalmeistera kungs?“ Bet winsch atbildeja: „Sedomajatees tikai wezaku behdas, kuram mehs tagad gribam galu dariht! Kreetnam zilwekam newajaga nekahdas gruhtibas eewehrot, nedf fawus kaulus taupit, ja winsch ar to spehji kahdam zeesdamam weenu weenigu stundinu atweeglinat. Mehs daudstreiš efam duhschigi jahjuschi, ziteem wahtis fist un afaras isleet, lai tad nu ari weenreis duhschigi steidsamees wainas dseedet un afaras noschahwet. — „Al,“ winsch isfauzas, „es wehletos ka schim sirgam buhtu spahrni!“ un tas to teikdams eespeeda sirgam peeschus fahnos.

Kahds wezs bruneneeks, kura pilt Wolfs ar faweem pawadoneem pa nakti pahrguleja, tam stahstija, ka deewbijigais biskas Gildorfs kas Genowewu ar Siegridu laulajis, efot tikai daschas stundas atslahtu un eeswehtijot kahdu jaunu usbuhwetu basnizu. „Tad mums wajaga turp aisaulekschot,“ Wolfs fazija. „Tam fwehtajam wihrum buhs ari muhsu preeka wehsti sinat. Un winsch ir gluschi gudrs, tadeht luhgfimees no wina padomu, kà wislabaki waru to darit herzogam un herzogeenei sinamu. Es jau pa zeku jahdams daudf ko pahrdomaju un newaru neko gudru isdabuhht. Wismihtaki es kleehtu jau no tahleenes: Genowewa ir atkal atrahta! Wina dsihwo! Bet ar wisu joni mahja eeskreet, naw tatschu peeklahjigi. Es esmu wezs karawihrs un tik to ween sinaju, ka tas isbeede kad nejaušchi un ahtri usbrehs; bet tomehr zil brihnischi mani schis wahrds isbeedeja: „grafeene dsihwo!“ es drebeju pee wiseem lozektsem. Es nebuhtu tizejis ka preeki stipru wihru tà war isbeedet. Un kad tas pee wiseem zilwekeem tà noteekàs, tad schi

preeka wehsts waretu nabaga wezakus pat nokaut kà isschauta bulta, kas taifni firdi trahpa. Bet wifu leetu labaki iswest pratis godajamais bihskaps.

Wolfs ar faweem laudim tuhlin aijjahja pee bihskapa, istahstija tam wifu notifikuscho un luhdja padomu. Bihskaps to dsirbedams bij loti preezigs, flaweja Deewu un us Wolfsu fazija: „Gfeet meerigi, wezais draugs! Deews ir to masako leetinu labi iswed. Es tikko sagatawojos pee noskumuschajeem wezakeem aijzelot, kury mans amats mani aizina. Tadeht zetofim kopà.“ Wolfs bij par to loti preezigs un tureja par leelu godu drihksiet bihskapu ar faweem jahtneekeem pawadit.

Herzogs un herzogeene, kà jau sinams ikkatrà gadà fawà pils basnizà fwineja Genowewas mirschanas deenu, tur ar karstam luhg-schanam wifu Deewam atwehledami. Schi pate deena bij ari tagad peenahkuse, un wini no rihta sehdeja fawà istabà wifdskakàs skumjās nogrimuschi, Wini no ta laika bij loti nowezojuschees un winu galwas bij firmas palikuschas. Abi bij gehrbuschees fehru drahnās. Bij patlaban laiks eet us Deewalkapofchanu, tikai wehl sagaidija bihskapa atnahkschanu, kuru wini ari schogad bij ataizinajuschi, lai pee ta pascha altara, tur Genowewa tika laulata ari schodeen tiktu winas nahwe peemineta.

Herzogs aij fahpem kluseja un pats pee fewis domaja: „Das tatfchu bij breefmigs gadijeens, kuram bij nahkt pahr muhsu namu un herzogisku gimeni ar weenu lozekli pamasinajis un tahdà kahrtà bij muhsu ziltei beigtees! Tomehr, kungs, Taws prahts lai noteek!“ Herzogeene nopuhtās: „Ak, weenigo behrnu man bij zaur bendes roku pasaudet, un wehl tik mihku behrnu, tas ir schaufmigi! Ak Genowewa! Mehs domajam kad tu stahwesi kà engelis pee muhsu mirstamas gultas un it weegli muhsu azis aisspeedisi nu tam wajadseja tà notikt! Tomehr ari wina beidsot tapat fazija: „Taws prahts, ak Kungs, lai noteek!“

Tikko wina bij schos wahrbus isrunajuse, te eenahja wezais bihskaps. Wina seja laistijas no debeschkiga preeka. „Aistahjeet fawas skumjās, un preezajtees eeksch ta kunga! winsch fazija, un eesahka it firfnigi un dedsiigi runat par to, ka Deewa zeki loti brihnischi, winsch tos aishahdija us sehlabu kas behdajās par fawu dehlu Jahsepu un ar kahdu preeku tahs behdas beidsas. — Wina lehnà waloda tos waren aishrahba. Domadani par Deewa leelo mihlestibu un sehkaba tehwischkeem preekeem, ari winu firdis pildijas ar preeku un dsina wifas skumjās is tahs. „Ak Deews,“ herzogene eesauzas, rotas fanemdama

„preeki, Genowewu atkal redset, buhtu par augstu, nēka to waretu fa-
nemt!“ „Sche semes wirfū gan wairs ne,“ erzogs fazija, bet tatschu
reis tur debests.“ „Ari wehl sche semes wirfū!“ bihskaps fazija.
„Tas kungs ari wehl schodeen dara leelas leetas. Winfch fit wabtis
un tahs atkal dseedina. Winfch nowed kapā un atkal uswed augfchā.
Winfch tas Jehtaba un Jahsepa Deews, wehl dsihwo. Winfch, kas
juhfu firdis stiproja, ka tahs gruhstas behdas nospeeda, tas ari tagad
stipros, ka tahs leelo preeku spehtu panest. Sehru dseefmu weetā, lai
skandinam preeka dseefmas. Jo Genowewa dsihwo un juhs to redsefeet.“
„Abi wezaki to sawadi usfkatiija. Sawadas jaukmas tos pahrnema
fcho walodu dsirdot. Zeriba un bailes zihnijas winu firdis un wini
to nespehja tizet, kas tapa fazits.“

Te bihskaps atwehra durwis un eeweda wezo, godigo Wolfsu eefschā
un fazija: „Schis ir tas wihrs, kas jums zitu labako pawehstis.“
Wolfs eenahja eefschā un issauzas: „Wina dsihwo! Tas ir teefcham
teef. Es pats ar sawām azim efmu winas redsejis, ar schim manam
aufim winas balsi dsirdejis, un ar fcho manu roku, fatwehris winas
rotas.“ Schis wahrds: „Genowewa dsihwo! azumirkli isplahstijas pa
wifu pili. Wifī erzoga kalpi un kalpones it kā negudri faskrehja
eefschā. Bet Wolfs stahweja us weetās un istahstija wifu brihniſchko
notikumumu un leelas afaru pehrles riteja par wina firmo bahrdū. Wifī
stahweja raudadami un preekā gawiledami — ari herzogs un herzogene
fehdeja bahli un nesinaja kas ar wineem notifikās.“

Beidsot, kad wairs newareja schaubitees, kad Wolfa pawadoni to
pafchu apstiprinaja, un tad wehl Wolfs wifu pateiza ko Genowewa un
grafs teem usdewufchi — tad teem islikās, it kā tee no jauna atdsih-
wojas un abi issauzas: „Nu mehš deesgan efam dsihwojufchi, kad
muhfu meita Genowewa wehl dsihwo. Mehš gribam turp steigtees,
winas redset, eekams wehl mirstam!“ Pehz tam kad bij basnizā kopigi
Deewam par wifu pateikufchees, tee aiszekoja un bihskaps ar Wolfsu
lihds ar dauds ziteem laudim tos pawadija.

Genowewa bij pa to laiku zaur ruhpiгу kopfchanu manami at-
spirgufe un us winas waigeem parahdijas mihligs fahrtums. Weenigā wehle-
schanas winai bij sawus wezakus redset. Un schee atnahja dauds
ahtraki nēka bij domajams. Wini Genowewu apfweiza ar karstām
afaram. Tehws no leela preeka aisgrahbts winas apkandams issau-
zas kā reis Sihmans sawā laikā: „Kungs, lai nu taws kalps meerā
aisset, jo manas, azis fcho pestifchanu wehl ir redsejufchas.“ Un mahte
issauzas winas fkuhpsidama, it kā kā zitreis Jehkabs: „Nu labpraht

gribu mirt, ka tu wehl dšihwo, un ka tas ir gaifmā nahzis, ka tu newainiga." Tad tee eeraudšija koščo sehnu un abi aif preeka gawiledami eefauzas: „Tad tu efi muhfu behrnu preeks — nahz fchurp, nahz muhfu rofās!" „Deews lai tewi fwehit, mans behrns!" herzogs fazija ta rofas nembams un tad abi it kà weenā balfi fazija: „At kahds toti brihnifchts ir Deews!"

Tagad ari peenahza wezais bihftaps, kuru Genowewa ar Siegfribu fawos preekos wehl nebuht nebij pamanijufchi, bet tagad tee winu uffkatija kà no debefim nolaidufchos Deewa wehstnesi. Wezais Deewa kalps papreekš it kà fwehtidams uffkatija Genowewu, Siegfribu un Zeeſchuli, tad herzogu un herzogeenes, issteepa rofas un fazija: „Nu tas Kungs ir to peepildijis, ko wina gars jau preekšklaitā man lita parebset. Winſch tew, mana meita, un jums wiſeem taħdu laimi parahbijis, kas pahrafa par wiſam fchis pafaules mantam, preekeem un godu. Šchi laime eefahzās ar gruhstām behdām, ka jau katrai pateefai laimei un labumam wajaga eefahktees. Behdas ir tas zekſch, pa kuru eetot war panahkt kristigu pilnibu un gudribu; taħdu pilnibu un gudribu, pret kuru wiſa pafauliga gudriba ir ka putekki, un fchi gudriba ween muhs war darit ſpehjugus, baudit debefu laimi un fwehtibu. Pa ſčo zeku Deews juhs wiſus weidis. Genowewa mahzijas uſ Deewu zeret, behdās pazeestees, eenaidneekam peedot un wehl dauds zitus tikumus, kas iħtam kristigam zilwekam peenahkās un behdu karstums winu iħtibrija par ſchihſtu ſeltu. Grafs Siegfribs ruhktas behdas baudidams, dabuja atſiht, kaħdas beſgaligas behdas un waimanas zilweks ar to padara, ka neprot fawu prahtu un kaħribu waldit, taħs behdas ko winſch uſkraħwa ſew un ziteem ſaweem miħlajeeem, dewa tam atkahrſt ka wajaga praſt par ſewi ſawalditees. Ari maſais Zeeſchulis tur tukſneſt mahzijas wairaf Deewu atſiht, neka to buhtu warejis fche, fawu wezaku pilt, kur netruħſt ne launumu, nedſ wiſadu glaimu. Ari Genowewas zeenijamee wezaki, kureem zaur behdu wehsti, par ſawas miħlotās meitas nahwi, tapa wiſi preeki fche wirfs ſemes atnempti, tee wehrſa wairaf ſawus ſtatus uſ debefi; wini jo labaf eefkatija, ka fche wirfs ſemes ir wiſi iſniħktoſchs un ka iħstena laime un fwehtiba ir tur augſchā debefis, kur neweens beſdeewigs zilweks to newar atraut, nedſ kawet, kur neweena aſara wairs nebirs un kur nekad wairs netiħim ſchirti. Tee ſahze ilgotees peħz labafas dšihwes un nahwes ſtundas no ka dauds zilweki biħstas, wini to gaidija kà ſauli uſreetam, kà Deewa engeli, kas muhs weegli pawada un aiſnefs iħstena tehwa mahjā, pee debefu tehwa kruħts. Un tagad, kur katris ir dabujis atſiht un

mahzitees tos tikumus, kas wed uf labu zeku un fatwu flaiſto zeeſchanaſ mehrti faſneegufchi, tad Deews muhs atkal ſawedts kopā, kur ſchodeen ir ta brihnifchā deena ataufufe, kur mehſ wiſi ar preeka aſaram par wina tehwiſchku wadiſchanu pateizamees, kur netweens no muhſu ſkaita netrūhft, bet wehl tagad ir tizis zaur ſcho behrnu pawairots. Swehtigs ir taſ, kaſ paſtahw wiſāſ pahrbaudiſchanāſ! Zo, kad winſch par paſtahwigu ir atrafts, tad winſch dabu to dſihwibas kroni, ko Deews apſolijis wiſeem teem, kaſ winu mihlē. Schis kronis ari preeſch jums ir noliktis!“

U ſ t o n p a d f m i t ā n o d a l a .

Genowewaſ behdaſ top par ſwehtibu wiſai ſemei.

Tillids ka bij ſinams ka Genowewa druſku labaka un no ſawam zeeſchanam wairaf atſpirguſe, tad katru deenu nahza daudſ lauſchu, kuri winas gribeja redſet. Wolfam bij ja-apſolaſ ka winſch pat to maſako neatraidis.

Pirmā laiķā Genowewa wairaf pawadija gultā guledama, jeb baltāſ drehbēſ gehrbuſeēſ ſehdeja ſawā lehnkrehflā un winas baĥlā ſeja iſſkatijāſ it deewbijiga un debefchīga, tiſ mihliġa un laiġna, ka laudim preeſchā nahza, it ka tai buhtu ſpoſchi ſtari wiſapſahrt. Wina laudis aizinaja it tuwu pee ſewis un aiſweenu teem ſazija daſchus wahrduſ, ko tee nekad neaiſmirſa.

„Juhs mihleē, labee zilweki!“ wina ſazija ar lehn, mihliġu balſi, „eſ preezajos toti par to, ka juhs mani apmeklejat un pateizos par juhſu mihleſtibu, ar ko juhs noſtumſteet par manam behdam un lihġſmojateēſ par maneem preekeem. Eſ gan ſinu, ka daſcham no jums ir ſche paſaulē ko zeeſt! Bet mihlejeet Deewu, paſaujateēſ uf winu un neraiſejateēſ. Winſch iſglahbj toſ, kaſ winu mihto. Kur wiſſ leekāſ buht paſudis, tur winſch war palihdſet. Winſch galā wiſu labi iſwed. Waj ta naw taiſniba? Waj juhs to it ſkaidri neredſeet pee mana atġadijeena?“

Eſeet meerā ar to, kaſ jums ir, un peetezeet ar maſumu. Ari ar maſumu war preekā dſihwot. Zo eſ atſinu tuſkneſt buhdama. Jums tatſchu ir ſawa buhdina, ſawſ apgehrbſ, ſawa gulta un ſeemā ſilta pajumta un lahſite ſiltas baribas. Un wairaf tam zilwekam ari newajaga. Nepeeſeeneet ſawas ſirdis pee laiġiga labuma! Nepaſaujateēſ

uf nedfihwu naudu, bet uf dſihwo Deewu. Deews war to bagatu darit par nabagu un to nabagu par bagatu!

Turatees zeeſchi pee Deewa, luhdſeet winu un fargajeet fawu firſdappſinu. Kas Deewu nefſ ſawâ firſdi, taſ taps debefiſ. Luhg-ſchanaſ dod ſpehku labu darit, un ſtipro zeeſchanaſ. Tahſ lauſchaſ zaur maſkoneem un nekad nepaleet nepaſklaufitaſ! To eſ jumſ ſaku, jo pate to eſmu peedſihwojuſe.

Kad juhſu firſdſ appſina jumſ dara pahrmelumuſ — tad pa wiſam leetam luhkojeet ar Deewu iſlihdſinateeſ un paleezeet pee wina mihta dehla Jeſuſ Kriſtuſ. Wina taſ tehwiſ ir ſuhtijiſ ſchâi grehziĝâ paſaulê par Peſtitaju. Winſch ir muhſu grehku iſlihdſinatajſ. Winſch iſleſhja ſawâſ aſiniſ par grehku peedoſchanaſ. Kad mehſ ſakam ka mumſ grehku naw, tad mehſ peemahnâſ paſchi ſewi. Bet kad mehſ muhſu grehkuſ atſiſhtam, tad winſch mumſ peedod un ſchſiſhti no wiſam wainam.

Klaufat labpraht ſwehto ewangelijumuſ — tur juhſ wiſu wehl labaki ſapratifeet, neka eſ jumſ ſpehju ſazit! Glabajeet to ſawâ firſdi un dſihwojeet pehſ ta! Jo taſ ir Deewa wahrſdſ un eekſch ta ir ſpehſkaſ war wiſuſ ſwehtuſ darit, kaſ eekſch winu tiſ. Un tad wehl reiſ ſaku, domajeet lâ: „Kruſtâ ir peſtiſchana!“ Zaur kruſtuſ — zaur zeeſchanaſ un nahwi — eegahja Kriſtuſ ſawâ godibâ! Zaur kruſtuſ un zeeſchanaſ ari mumſ buhſ Deewa godibâ ee-eet. Tadehſ ſtaigaſim kopigi ſcho zeku!“

Tad laulatuſ laudiſ un wezakuſ wina wehl ihpaſchi uſrunaja. Zaulatuſ wina mahziĝa buht ſatizigeem eekſch weenprahtibaſ un mihleſtibaſ un fargateeſ no greiſfirſdibaſ. „Neklauſeet nekad launâſ mehlem, kaſ juhſu weegprahtibuſ un mihleſtibuſ griſ iſpoſtit!“ Wezakeem wina mahziĝa ſawuſ behrnus deembijiĝi un kriſtigi audſinat. „Redſeet,“ wina ſaziĝa uſ daſchu, labu mahti, „juhſu behrnâſ jaw taſ neſtahw uſ peereſ rakſitiſ, kaſ wehl ſchâi paſaulê ar wina war notift. Tagad winſch wehl it preezeĝi uſſmaida paſaulei, bet nahſkaſ laiſkaſ, kad ari winſch behdaſeeſ un raudâſ, ka wiſi ziti kaſ nahſa paſaulê. Tadehſ audſineet toſ labi, ka teem ir eekſch ſewiſ ſpehſkaſ, zaur paſauli ſtaigat un wiſam neleetibam zauri fiſteeſ. Ja mana mahte nebuhtu mani no paſchaſ jaunibaſ mahziĝuſe Deewu bihteſ un no wiſaſ firſdſ uſ ta paſauteeſ, tad eſ ſawâſ behdaſ gan nebuhtu pahrzeetuſe un buhtu ſche tuſkneſti panihtuſe, waj wehl pate ſewim galu darijuſe! Beſ ſtipraſ tiſibaſ uſ Deewu, uſ Jeſu Kriſtuſ un muhſchigu dſihwiſu, ir muhſu dſihwoſchana ſche ſemeſ wirſû koti behdiga. Tadehſ dehſteet ſaweem behrneem ſcho tiſibuſ jau no maſotneſ winu firſdiſ.“

Zeeſchulim nu wajaſeja katram behnam kaſdu janku leetu par peeminu dahwinat un beſ dahwanas neweens netika atlaifts. Wiſi Genowewas laipnee wahrdi un winas miheſtiba, gahja ikweenam pee firds un wiſnopeetnafee wiſri raudaja ka maſi behrni. Genowewas deewbijiba, winas zeeſchanas, winas pazetiba, winas wahrdi un preeſchſihmes bij par leelu fwehtibu wiſai ſemei. Ta ari deewbijigais bihſkaps alaſch teiza: „Kad Deews zaur weenu zilweku grib leelu labumu iſdarit, tad wiſch tam uſfuhta daudſ behdas ko zeeſt un ſchis behdas mums wiſeem der par fwehtibu. Genowewa ar ſawam iſzeeſtam behdam un gruhtibam daudſ wairak labu padara, nekà es to ſpehju ar maneem ſprediſeem.“

Dewinpatſmità nodaka.

Goloſa liktens.

Kad laudis no graſenes iſtabas iſgahja, tad tee ari wehlejas Goloſu redſet. Aſins teeſa to bij ka goda laupitaju, neuſtizigu kalpu un trihſkahrtigu ſlepkawu uſ nahwi noteefajufe. To wajaſeja likt no tſchetreem ſirgeem, jeb tſchetreem wehrſcheem, tſchetros gabaloſ ſarauſtit. Bet graſs uſ Genowewas gauſcham luhgſchanàm bij nahwes fodibu atlaidis. Bet no muhſchigà zeeſtuma atſwabinat, taſ neſtahweja graſa warà. Zeeſtuma ſargam, kam bij uſdots laudis pee wina weſt, tam wiſu deenu nebij meera. Bet wiſch to ari labpraht darija. „Nahzeet titai,“ wiſch uſ laudim ſazija. „Tur augſchà graſeenes iſtabà, juhs redſeet newainibas un tiklibas tehlu; bet ſche apaſchà Goloſa zeeſtumà, juhs redſeet grehka un netiklibas breeſmoni.“

Wiſch gahja ar laternu un atſlehgam papreeſchu par atminu trepem uſ leju. Kad ſmagas dſeſu durwis tika atwehrtas, tad laudim ſchauſchalaſ pahr kauleem pahrfrehja. To Goloſs bij breeſmigs uſſklatot. Mati iſſpuruſchi noſarajàs pahr peeri un tam bij noauguſe gara bahrda. Wina ſeja bij bahla ka kaſkiſ, un ar ſawàm melnam azim ſkatiſas bailigi apkahrt. Wina launà apſina to tik loti mozija, ka taſ alaſch palika ka ahrprahtigs, breeſmigi ruhza, ſwaidija ſawas ſehdes un dauſſija gälwu pret ſeenu. Ari kad wehlaſ nahza pee prahta, tad runaja wiſai ehrmigus wahrduſ, ka to dſirdot wiſi kauli nodrebeja.

„At gekis, gekis, es biju ſeptinkartigs gekis,“ wiſch kleeſa.
„At wai tam, kaſ no Deewa nomaldas un ſawu ſirdi padod launàm

eekarofchanam un nedfird wairs fawas apfinas balfi! Sahkumâ gan tas bauda pafauligus preekus — bet wina gals ir behdas un waimanas. Tas staiğâ pa pukem; bet peepefchi nogahfchas bestibinâ! Wai tam, kas kahro pehç aifleegteem preekeem! Winfch zer tuwotees flakstam rofchu lokam, ifsteepj roku pehç weenas roses un — peepefchi no kruhma iffchaujâs nahwiga tfehuhfka, ta aptinâs winam aplahrt, fchmauds un plofa to ar faweem nahwigeem bfeloneem!”

Lai gan winfch flaidri finaja ka grafeene atrafta, bet zitreis laudim stahjas wirfû luhgdamees: „Lautini, waj tas ir teefa ka grafeene ar fawu behrnu atrafta? Waj tas ir pateefiba, jeb es tikai fapnoju? Ne, ne! Es nefapnoju. Tas ir pateefiba. Deews ir bahrgs teefnefis! Winfch tahs ifglahba if fcha zeetuma, lai mani fchâi postâ nogahftu. Ja, ja, fche wina fehdeja,” winfch fazija un fita ar roku uf afmina grihdas — „fche, kur es tagad fehdu. Waj tadeht juhs tizeet, ka Deews ir taifnis?”

Kahdâ zitâ laitâ winfch fauza: „Gods Deewam! Waj tad weenreis nahzeet mani iswest? Tad fleidsatees, wedat mani pee nahwes staba. Es labprahrt jums fetofchu. Es notahwu newainigu mahiti un winas nabaga behrnu — tadeht man wajaga galwu nozirft! es efmu newainigas afinis iflehjis — redseet, fche manas rotas wehl pil no afnim — Redseet afaru straumes, kas pluhft if manam azim, tahs tomehr wairs newar baltas nomafgat. Zabat mirftu zaur foga sobenu, nefa manas kruhtis zeefch fchas besgaligas mokas!”

Brihfcham atkal, kad firds ifbailes to wifwairak pahrnehma, tad winfch fmehjas kâ ahrprahrtâ un ar flihwam azim laudis uffkatidams brehza: „Tâ, waj nu weenreis juhs fche attwed! Ari juhs lahwurfchees no launâm lahribâm fewi peewilt. Nahdeet man fawas rotas, waj tahs naw apflazitas ar kahdas nelainigas mahtes afaram, jeb kahda nabaga behrnu afnim? Juhs man tahs nerahdeet — juhs man neustizatees? — Tagad es finu ka tas ir taifniba! Zuhfu rotas ir ar afnim aptraipitas tapat kâ manejas. Zuhs efeet noseedsneeki, tâpat kâ es. Nahzeet tikai eelfchâ pee manis! Redseet, fche buhs juhfu weeta. Wif noseedsneeki peeder fche pee manis.” — —

Ibbijufchees behrni fahka flaki fleegt un katris jauneklis jeb jaunawa apnehmas fawâ firdi no fchahda breefmiga grehka fargatees un daschs wihrs ar feewu fliprâ balfi fazija: „Zabat gribu tulfnefi fatnes un sahles ehft un bes wainas palift kâ Genowewa — nefa Golofs grafa pilt dshwojot fewim fakrahja muhfchigu fodibu, kas nem breefmigu galu.”

„Tur jums taifniba!“ fazija zeeuma usraugs, dselsu durwis aif-
flehgdams; kad schahda dsihwe ar ikreifes nenem tif breefmigu galu,
tad fodiba winâ pafaulê, buhs wehl leelaka.“

Schahdâ issamifuschâ stahwolli, Golofs pawadija dauds gadus un
waj wina nahwes stunda bij meerigaka, to nesinam. Teiz ka, ahtraki
winfch ne-efot lizees meera, kamehr to pehz wina nopelna efot no-
fodijufchi.

Diwdefmitâ nodaka.

Genowewas peemina.

Kad behrni bij redsejufchi Genowewu, Zeeschuli un Golofu, tee
ari wehlejas breefchu mahti apftatit. — Grafs tai bij lizis usbuhwet
kofchu stalli. Wina brihwi tekaja pa pils pagalmu; ja wina pat
kaypa pa trepem us augfchu, lihds Genowewas istabai, un nebij nost
dabujama, kamehr netika us kahdeem azumirkteem eelaisa. Wina bij
katram zilwekam peeglaudiga un teem ehda is rokas. Behrneem gar
fcho jauko lopinu bij leels preeks.

Zif ilgi Genowewa wehl dsihwoja, tas naw ihsti sinams, bet
tas gan ka: Zif ilgi wina dsihwoja, tad dsihwoja preekos un darija
dauds labuma, un winas gals bij weegls un fwehtigs. Winas pahreja
dsihwe lihdsinajas klufam pawafaras wakaram, no kura pahrgahjis
leels negaifa mahkonis; un winas mirschana bij kâ mihligas faules
noreeteschana, kas wehl spihd un fwehtibu nefs lihds kamehr winas
pehdejais stars — neisdseest — bet tikai pasuhd muhsu azim; lai jo
krahfchnaki kahdâ zitâ pafaulê usreetetu.

Winas dahrgâs meefas us kapu pawadot fapulzejâs nefkaitami
kouschu pulki un islehja pee winas kapa wistarstatâs afaras; bet
wehl jo karstakas Siegfrids ar Zeeschuli. Ustizamâ breefchu mahte
nogulâs us winas kapa un nebij wairs projam aisdabonama. Ari
ehdeenu, to tai pafneedsa wina wairs neaistika lihds kamehr kahdâ
rihtâ tahs atrada us kapu nobeigufchos.

Grafs lifa Genowewai krahfchnu peeminekli zelt, no wisdahrgakâ
marmora un pafchâ apafschâ bij ari breefchu mahte akmeni izjirsta.

Tufkneft bij grafs lizis uszelt ehkas un blakus Genowewas alai
atradas masa basnizina. Deewbijigais bihfkaps Hilsdorfs to eefwehtija
un laudis to nofaufa par Genowewas basnizu. Wifs winas stahsts

tapa us feenam usbildets un winas tota krustinſch wehl titai pehz
 Zeefchuta nahwes — tapa eeliktſ selta rahmi un us altara noſtahdits.
 Was otrâ puſê bij eebuhweefchu buhdinas, ar maſeem dahrfineem.
 Tur aſweenu nonahza daudſ tauſchu, un laipnee eebuhweefchi teem
 rahdija maſo baſnizu, krustinu, tehlojumus, alu, akmeni us kura
 Genowewa bij Deewu luhguſe, awotinu, kur ta dſehrufe, wiſu ſtahſtu
 ſtahſtidami un peekodinadami leelam un maſam winas preeſchſihmei ſekot.

Wiſa tauta godaja Genowewu, kâ kahdu ſwehtumu un wehl pehz
 ſintu gabeem winas ſtahſts nenobeidsas.

Siegfrida piſs ir jau ſen ſagruwufe, titai wehl netahkt no Rob-
 lenzas ir daſchas drupas redſamas; bet mihleſtiba un godbijiba pret
 Genowewu naw iſpoſtama, ta paleekt muhſchigi, kâ ſtipra klints. Ne-
 tahda laika wara, newar winas peemiku ſemes wirſu iſdelbet un da-
 ſcha feewa un jaunawa wehl ſchodeen walka winas wahrdu un ſauzas
 par — Genowewu.

T. W.

Grahmatu rahditajs.

	Matkã kap.
1. Weens ir kas tomer reds	5
2. Laupitaju pils zectumã	5
3. Bendes meita	5
4. Raina prezibas	5
5. Starp dsihwes ehřřķķeem.	5
6. Deewa rakřs padebesķos	5
7. Preesķu kalna rose	35
8. Ķaur ehřřķķeem pee rosem	25
9. Neeeenads bruhtes pahris	20
10. Konrads un Marija	10
11. Modigee weefi	10
12. Debesķ un winas eedřřķwotaji	30
13. Karpatu laupitaji	25
14. Pans Twardowřkis	40
15. Uř Ařkolosas klintim	20
16. Beķ grafķa kabatã	50
17. Uř twaitona Djuranda	20
18. Miķlestiba un lauliba	10
19. Skaiřtã Amerikas meřķa rose	15
20. Natalija bajara meitina	15
21. Ķelojums uř Amerikas fudraba raktuwem	10
22. Ķristigo wajařķana Romã	25
23. Sibiriķa un miķlestiba	15
24. Laupitaju nagos	20
25. Aķbeķe ar daudz bildem	10
26. Ķilweķs un wina dsinumķs	35
27. Kur miķlestiba tur ir Deewķs	5
28. Puķařķewa ala	25
29. Őķurdans	20
30. Nelaimigee foķi	20
31. Ķdeala laime	15
32. Ķirkus beħrni	10
33. Őaħrtu taiřitajs	10

34.	Dšihweš negaišos	15
35.	Schwihguku Trihne	15
36.	Swehtas dšeešminas	10
37.	Brihnumi uš juhžas	15
38.	Uš fuga Wineta	20
39.	Slepkawiba juhžas dibenā	10
40.	Daltais generalis	15
41.	Sihštulis	25
42.	Sapnu grahmata	20
43.	" "	25
44.	" "	40
45.	Juhžas un breešmu behrns	15
46.	Juhrmalas Rose	20
47.	Brihnuma seme	15
48.	Melnais kapeins	20
49.	Selta wehrgs	20
50.	Tukšnešča Robiņoni	50
51.	Mešča behrni	40
52.	Humorekšas	20
53.	Breešmiga seemas šwehtku nahts	10
54.	Selta rotas grahmata jaunlaulateem	25
55.	Transwales ašins dimanti	30
56.	Jaunibas grehti un winas eenaidneekšs	30

un wehl daudš zitas, **dabujamas** pee grahmatu pahrdewejeem un isdewejeem šchahdâs weetâs wairumâ :

Jaunjelgawâ pee: J. Šchnore.

Rigâ pee: E. Wašmana.

" " A. Lukowſka.

" " A. Krubmina.

Smilteneē pee: J. Dširkala.

Walmeerâ pee: P. Škrastina.

Rigâ: Blaumana grahmatnižâ,

